

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De fide, spe, charitate - Cod. Ettenheim-Münster 200

Lugo, Juan

[Köln, Rom], 1635

Dispvatio I.

[urn:nbn:de:bsz:31-117176](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-117176)

DISPUTATIO I

De obiecto Fidei.

Non est alia via ad cognoscendum quidditatem alieni actus vel habitus nisi scias obiectum circa quod versatur, cum ergo obiectum duplex scilicet fidele et male, quod vix imprimis de obiecto fidei. De principali, postea disputatio. Et dicitur de obiecto fidei. Et a. haec potissima disputatio est controversia totius materiae, tangit et questionem istam difficilem de resolutione fidei, nam idem est resolutione fidei quod ad sua principia, et auferre primum obiectum fidele, cui obiecto videtur ille assensus.

SECTIO I.

Supponuntur aliqua ad questionem,
Vt aperitur punctus difficultatis.

Suppono primo obiectum fidele et male in quibus disputatio est illa quorum vni assensumus per aliud, sicut etiam in actibus voluntatis est illud obiectum male, si amatur per aliud, obiectum vero fidele est illud per aliud voluntas, v. g. si voluntas medicinam per sanitatem medicina est obiectum male, ambas vero est obiectum fidele, quia quae informat et veddit medicinam quae secundum se in motu voluntatem, veddit in a bonitate, sanitatis allicit ad sui amorem. sic etiam quando illi assentitur vni per aliud, v. g. prae propositioni non est veritas quae est moralis, veritas est obiectum male, rationalitas vero est obiectum fidele, quia veritas secundum se non assentitur, quia in se est ex proprio terminis si apparet, informatur in eam quasi induitur altera veritate clariori et sic informat et veddit motu illectum ad sui assensum.

Hinc infero primo, si oes actus voluntatis est illectus habere obiectum male, oes in habere obiectum fidele. prima pars fit experientia, nam actus amoris quo amatur totus finis vix ordine. de medicina si requirit

ut ad prima principia quibus illud per ipsa assentitur & non per
 aliud. Explicatur haec doctrina exemplo optimo voluntatis,
 in qua similiter inveniuntur haec duo genera actuum quorum alij
 sunt mediati quibus unum voluntatis per aliud seu ut modum utile ad
 aliud, alij vero sunt immediati quibus aliquid voluntatis per se, hoc est
 voluntas appetitionem ad bonum nec est aliquid velle, nisi in ob-
 mediato vel immediato inveniatur bonitatem aliquam per se ama-
 bilem & in qua ultimo sicut, nec invenire poteris aliud genus actuum
 illud vel voluntatis quia non ferantur ad obiectum per se vel per aliud.

Hinc ergo nascitur difficultas huius controuersiae,
 difficile est & assequari quid sit illud in quo ultimo sicut assen-
 sus nrae fieri, nam apertus quo credo v. g. Deum esse eternum &
 unum non assentitur huic veritati ut primo principis, nec est ipsa
 illat ex terminis, sed assentitur per aliud scilicet quod Deus reuelat.
 rursus quod Deus reuelat hoc mysterium, siquidem non dicitur ex terminis,
 debet cognosci per aliud, de hoc ergo quaeritur quid sit illud per quod
 videtur Deum hoc reuelare. si dicas humanum esse testimonium
 vel alias rationes quoniam non sicut fides nra in autoritate divina
 sed in humana vel in rationibus probabilibus. si vero dicas ultimam
 rationem esse diuinum testimonium & venire debet ad hanc propor-
 tionem tanquam ad primum principium & ex terminis notam.
 Deus reuelat hoc mysterium, quod tamen videtur absurdum. hic est totus
 difficultatis nodus. videmus nunc potissimas vias illum
 dissolueri, omnis est multis quae iam prout antiquata omni pro-
 babilitate spem perdidit.

SECTIO II

Proponuntur variae Theologorum sententiae.

Prima sententia docet fidem ipsam ultimo resolui in lumen infu-
 sum & motionem spiritus sancti. Ideo est credimus reuelari diuine
 quae habemus habitum ex natura, sua inclinantes ad illum assensum
 elicendum. verum haec sententia loquitur plane de diuino genere
 resolutionis, aliud est & quaerere quid concurrat efficienter per
 motum principis, aliud vero quid reuelat quod sit obiectum fixum seu quae
 sit ratio obiectiue mouens ad illum assensum praestandum.
 quaestio a. nra procedit non in primo sensu, sed in secundo in quo certum
 est non per assensum resolui in lumen fidei seu in habitum infusum,
 nam infusio habitus si mouet per motum obiecti nec cognoscitur quidem
 aut

aut percipitur ab habente illum. adde. aliquando etiam assensum
 fidei sine habitu scilicet per auxilium intrinsecam vel extrinse-
 cum actualem. quando aliquis primo convertitur ad fidem, & tunc as-
 sentit tunc habet eandem resolutionem obiectivam cum assensu effica-
 to per habitum. videatur Suarez in presenti disp. 3. sect. 3. ubi late-
 cam sententiam impugnatur.

Quia sententia est aliorum qui dicunt assensum fidei ultimo
 resolu in auctoritatem Ecclesie in quidem humanam & propriam
 de qua habet ex auctoritate infallibili Dei loquentis per Ecclesiam,
 nam si interrogetur fides: cur credat Trinitatem? Respondet quod Deus
 revelavit. Porro si interrogatur: unde scias Deum revelasse.
 Respondet quod Ecclesia catholica. Quia errare non potest ubi docet. Et ex vir-
 tute horum factum satis habet.

Hoc sententia displicet, quia dum fugit ab auctoritate
 humana ipsa Ecclesia rejungit fidem sine ultima ratio finali aut
 inedit plane in circulum vitiorum, prout est. ubi ubi videri fi-
 delem videri sicut Ecclesia habere infallibilem auctoritatem et
 errare non potest. sane hoc non est ex terminis notum & debet dicere
 quod Deus revelavit se tempore Ecclesie amittere. videri iterum: videri
 sicut Deum revelasse hanc auctoritatem. Respondet quod Ecclesia ita
 docet quod errare non potest. ecce manifestum circulum cum probus
 divinitatem revelationem ex auctoritate Ecclesie, & Ecclesie auctoritatem
 ex revelatione divina.

Dicunt in esse vitiorum hunc circulum, habent e. illum
 esse pntendi medium in alio casu, ut si Rexius Minis per Regis
 eptam afferat quia Rex iubet haberi fidem ipsi nuncio, tunc
 credimus eptam esse Regis quia nuntius dicit, nuntio a. credimus
 quia Rex iubet ipsi credi. Sed contra, quia tunc non credimus litteras
 esse Regis prout quia nuntius dicit, sed quia independenter a nuntio testi-
 monio cognoscimus litteras manu Regis conscriptas & regio sigillo sig-
 natas, ita ut fides unius & alterius nullo modo invicem dependant.
 aliorum si alia via non suggereret ad cognoscendum litteras esse Regis
 nisi ipsi nuntio testimonium, impossibile est id credere quia auctori-
 tatem nuntio ut regia auctoritate firmatam, sed ad summum cre-
 dendum quia privatum nuntii auctoritatem.

Res a priori determinatur ex doctrina sectionis pra-
 cedentis quae est, hinc in potest. et sicut Philosophorum, quod omni assensu
 illius debet esse immediatus vel per se ubi quod aliquem immensitate
 sui ultimo imitatur, sicut omni actus voluntatis fundit in bonum
 quod se vel quod aliud quod aliud quod se imitatur, quare sicut non potest
 amari

amari medicina ^{propter} p[ro]p[ri]e p[ro] unitatem si sanitas p[ro]vise
amaretur p[ro] medicina[m], sic nec p[ro] illius assenti[n]i vni veritati
p[ro] aliam. Si hinc alteri p[ro] solam priorem assentiretur. Aliquin
eadem proportio est antecedens ex qua ipsamet mediate inferretur,
& eadem proportio est certior regula, q[uam] quatenus antecedens alterius
est certior suo consequenti, vis e. proportio debet esse certior quam
ea qua ex ipsa inferretur, ut suppono ex h[is]te. nam eademmet pro-
portio quatenus inferretur ex suo consequenti est incertior, quam
suum consequens. ^{etiam} ~~itaque~~ est certior & incertior se ipsa q[uod] repugnet.
videatur Suarez in p[ro]p[ri]a disp. 2 ad. q. num. 9. ubi hoc ipsum pro-
p[ro]p[ri]o rapportis.

Seco dicitur scilicet ratio cuius quod dicitur rationem fidelem
Ultimam fidei est solam auctoritatem Dei revelantis mysterium.
Itaq[ue] solam credimus q[uod] Deus revelans est summa veritas. Auctores
h[uius] rationis dividuntur inter se, alii e. dicunt summam Dei
veritatem esse aequalem rationem fidelem assentendi, revelationem vero esse
solum ^{no-}tionalem & applicatorem auctoritatis divinae, itaq[ue] credimus
solum q[uod] Deus est summa veritas licet ad credendum requiratur appli-
cari divinam veritatem per revelationem h[uius] mysterii. alii es
magis consequenter dicunt eadem fidelem fidei constari ex divina
veritate. Et divina revelatio tanquam ex ratio[n]ib[us] partialib[us], itaq[ue] cre-
dim[us] Trinitatem q[uod] Deus est summa veritas & h[uius] ipse Deus revelavit
mysterium Trinitatis, si e. e. maior ratio cur prima veritas sit ratio
fidelis quam ipsa revelatio, cum utraq[ue] moveat ad assensum mysterii &
altera deficiente h[uius] assentiremur, q[uod] latius infra probandum e.

Contra hanc t[er]tiam sententiam adhuc manet in suo robore
difficultas, nam in primis ^{ad hoc} p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e cogere obiectivam rationem
fidelem illis assentis, si quidem dicitur se credere Trinitatem q[uod] Deus
v[er]ax e. & q[uod] Deus revelavit. rogo: an veritas evidenter Deum reve-
lasse, an vero ex fide. si quidem evidenter, ut p[ro]p[ri]e. Et solum ex fide.
& ille assensu substituitur etiam alia revelatione, cum e. ex terminis
h[uius] dicitur Deum revelasse, debet esse ille assensu mediatu[m] via eius mediantem
cui innuatur. dicunt illum esse assensum primi principii in verbes
fidei & habere habitum fidei vim elucendi assensum in rationem circa
condiciones sed etiam circa principia. admittere libenter eundem habi-
tum inferam p[ro]p[ri]e elicere diversitas atq[ue] circa conclusiones & circa princi-
pia. rogo t[er]t[io] q[ui] fieri potest ut ille assensu sit primu[m] principium
cum h[uius] constat ex terminis Deum hoc revelasse. Alioquin si ex
terminis constat ad q[uod] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
ravela, & alia congruentia ad p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
ex ter =

ex terminis manifestis. pone hominem baptizatum nutritum in
 ignis propone isti. Trinitatis mysterium e divinam revelacionem huius
 mysterij sine alia congruentia ad verum n̄ credit nec assentietur Deum
 revelante hoc mysterium si prudenter operatur. Sed deo q̄ n̄ h̄t suffici-
 ens ^{motuum} mysterium ex parte ob̄i ad iudicandum Deum revelante. Et ha-
 bitz fidei infusus n̄ h̄t vim elicendi assensum immediate circa revelacionem
 praeteritam, alioquin ille hoc h̄ns iam haberem in baptismo. infu-
 sum eo ipso pot̄ assentiri sine alio motivo vel rade. Adde si habitz
 fidei infusus, q̄ signatilis, h̄t vim elicendi hunc assensum. Sed hoc
 revelat, sine aliquo medio vel rade foali licet ob̄i ipsum ut de se
 ob̄torem, cur n̄ potuit idem habitz elicere assensum immediatum
 circa ipsam rem revelatam quod diceret Deus e trinus n̄ stendo
 aliquo medio vel authoritate ad assentendum. ^{cum} vera illeq̄ relicty
 n̄a n̄a tam videtur indigere medio ad illam priorem assensum
 quo dicit Deus revelat, quam ad istum quo dicit Deus e trinus.

Dicunt t̄oram primum assensum circa revelacionem n̄
 indigere alio medio, q̄ ipsamet revelat manifestat mysterium e ob̄i per
 manifestat seipsam, itaq̄ mysterio assentimur q̄ revelacionem,
 revelat̄ vero q̄ seipsam, sicut lux illuminat colores, ipsa
 vero lux n̄ indiget alio lumine quo illuminetur. Sed
 contra, q̄ exemplum lucis n̄ e ad rem, lux e. n̄ e r̄o foalis ex
 que ob̄tetur. Insuper hunc e colorem albrum, virus namq̄
 ad formixatur ad colorem in seipso sicut ad lucem licet indiget
 coherum necis ob̄i pot̄ terminari ad colorem. At vero ille dicit
 n̄ s̄t assertori aliteri ob̄o curi veritas n̄ s̄bet ex terminis
 nisi colligendo per discursum foalem vel virtualem unam veri-
 tatem ad alia quae ex terminis cop̄bat. peto igitur, si quidem
 n̄ constat ex terminis Deum revelare hoc mysterium. n̄ de
 colligat illeq̄ hanc veritatem ut ei assentiatuz. dicit asser-
 tur̄ revelat̄ q̄ ipsam revelacionem. Et ipsa revelat̄ manifestat
 seipsam immediate. cum sine veritate constante ex ipis termi-
 nis, sicut alius principium per se notum, nam cognitio imme-
 diata principij e illa quae assentitur ob̄i q̄ ipsum, hoc e, sine
 medio, illa a. cognitio assentitur revelat̄ sine medio quae
 vertatur circa revelacionem tanquam circa primum principium
 cognitum ex terminis. Consequens a. n̄ videtur admittere hi
 auctores, q̄ n̄ videtur magis condare, ex terminis hanc propositio
 quam illa Deus e trinus. Et revelat̄ ipsa n̄ e per se nota sed per
 alio ut q̄ assentior revelat̄. Q̄d est revelat̄ assentimur sine
 medio intrinseco sine praecedentibz n̄ medio extrinseco nemp̄

pro =

propositione. Cetera, miraculis, consensu Doctorum &c. vocant
p. a. hae ^{oia} media extrinseca & motiva seu conditiones & applicabiles,
q. n. movent immediate, illectum ad assentiendum revelator, sed
solum movent immediate, voluntatem ut prudenter imperet
assensui immediate p. circa ipsam revelatorem, itaq. interrogari
car credo Deum, revelante Trinitatem. Q. Debo illecty quidem
nullam h. r. rem qua ipsum immediate, movent ad assensum,
voluntas tñ habuit plures r. ad prudenter imperandum illum,
exemplum qui immediate assentiatur revelari sine vlla alia r. q.
foian. Sed contra, q. repugnat hac oia motiva movere, tota
immediate voluntatem ad imperandum assensum & h. respiciat
ipso illecte tanquam r. ad assensum, sicut si voluntas p. q. uam
medicina apparet utilis ad sanitatem, imperaret actum amoris
circa medicinam p. seipsum & p. sanitatem, hoc certe ea termi-
nis repugnat, q. repugnat amoris medicinam p. seipsum nisi in
ipsa appareat bonitas p. se amabilis & timoribus h. sufficit re-
presentari illi. Voluntas motiva ad assentiendum revelari
ut voluntas pot. imperare assensum revelator in seipsa si h.
apparet ex parte ob. in ipsa revelator, veritas per seipsum cognos-
cibilis & h. per aliud. Et si vere, illa veritas talis apparet ut
seculis motiva n. pot. illecty ei assensum in seipsa, sed in alio
quantumcumq. accedant motiva talis erit, nec voluntas potens
imperare assensum immediate circa illam veritatem sed sola
immediate p. illa motiva, q. voluntas n. pot. cogere, illectum
ad operandum nisi circa ob. sibi sufficiens propositum
sicut h. pot. illum cogere, ad assentiendum falso ut falso.

Diels: illectum etiam respicere illa motiva n.
h. ut motiva intrinseca, sed ut conditiones. Sed contra,
q. in ordine ad assensum illectum n. pot. distingui cognitio ob-
iectiva a motiva foali, nam conditiones illa movent etiam
suadendo ob. de unum, verum & ita disponendo ad assensum
aliud, hoc a. solum, faciens q. motiva, sed p. in seipso foalia.
Confirmatur: q. n. pot. voluntas cogere, illectum ut h. dicitur
videtur de paria & ideo q. illecty debet semper moveri a veri-
tate, ob. apparentis vel qua apparet mediate vel immedi-
ate & illud per se apparet debet h. motivum intrinsecum as-
sentiendi, nihil e. aliud significans q. p. n. nisi illud p.
immediate suadet illectu veritatem ob.

secte III.

SECTIO III.

5.

Impugnatur responsiones aliquorum recentiorum de praesita argumenta.

Ad haec oia respondent recentiores recurrendo ad mysteria & eleva-
tionem quantum qua deus elevat nram intellectum & ultra oem mo-
dum operandi sibi congruam & solipsum aliter operetur in
rebus fidei, & ad hoc impudenter fidei habitus supernaturalis qui ex nae
sua potest tendere in revelationem sibi taliter proportionatam, cuius exaltatio
licet si proponatur intellectui sufficienter ut possit meam tenere
per scriptam; nam intellectus nisi viribus rebus nunquam potest ten-
dere nisi vel in conclusionem ad aliud vel in principia quae essent
evidenter vel saltem probabiliter ex ipsis terminis apprehensis
intellectui tñ cum habitu infuso fidei sufficienter proponatur
revelatio ut primum principium ad quod credere sistendo in ipsa,
qui modus operandi si regnaret intellectui elevato, si potest assignari
impugnata a contradictione, & aliunde si potest aliter expli-
care quomodo fides sua resolvetur ultimo in revelationem fidei
Dei attendendo in ipsa, quare licet hoc ipsum difficile percipiatur
credendum est.

Mihi certe nunquam placuit hic Philosophandi
& Theologizandi modus, ut ea quae libet scholasticam difficultatem
recurramus ad mysteria intelligibilia, quibus res nostrae fidei dif-
ficiles, incredibiles, impereptibiles oibus reddamus dum ^{scilicet} volamus
persuadere illa ipsa quae in rebus experiuntur alia esse ab iis
quae ipsi experiuntur alia esse ab iis quae ipsi experiuntur, oes e-
videntes, experiuntur & credunt & operantur circa res fidei sicut circa
alia obiecta, nec enim intellectum transferri ad alium modum operandi
circa obiecta proportionata; modum, inquam, adeo diversum qualem nunquam
in rebus aliis habuerant, sicut si voluntas deivaretur ad amandum aliquid
si proportionatum ut bonum quod licet darentur potest a Deo fieri, & feret tñ
aliquid quod deivaretur hoc & miraretur in se modum illum amandi deo
diversum ab illo quem in rebus aliis amandas semper habuerat. nun-
quam a. fides aperit talem diversitatem in suo intellectu, sed potest
experiuntur intellectum suum eodem modo procedere, & operari querendo
veritatem & illam prosequendo sicut in aliis obiectis. vide merito S. Thomae
infra.

infra q. 177. art. 2 ad 3. dixit actus fieri e' alios similes qui sunt
ad habitus infusis n' e' sup'nales secundum substantiam actus sed solum
secundum modum quibus verbis n' voluit ipsam existentiam actus n' e' super-
nalem sed solum n' e' talem ut si possit viribus naturae fieri alius actus simi-
lis in modo tendenti ad naturam obiecti, sed potius servare in vobis naturam
e' conditiones ipsa intellectiva ut eodem modo tendat illis per eos actus
sup'nales ad obiecta neut per actus naturales tendere solet ad alia obiecta.

Doctoris ergo Theologi magis hoc e' n' quidem imaginari naturas rerum pro-
ut ipse vult tibi fingere ad dissolvenda aetate e' providere talis e' con-
tra id qd' oes experientur, sed potius consilium experientiam ipsam e'
sensum factum e' ex vs investigare quales ut natura e' operatio habitus
habituus factus e' e' si ipse deceptus in aliquo principio specula-
tione qd' tibi finxit, quam si fideles res decipiant ut cum putant se
tali modo e' circa tale obiectum operari, cum reuera alio longe diverso modo
e' circa aliud obiectum olo dixerunt operetur.

Porro experientiam omnium factum contrariam e' illi
modo explicandi. Atq' sum clarissime: qd' rursus nullam prorsus diver-
sitate in obiecto facta aut in modo operationis experitur quando ipse est
actualium fieri verum vel quando credit articulum factum utrumq' tibi
a Parocho propositum, utriusq' e' avertum tibi per voluntatem im-
perat e' cogitatur utrumq' eodem modo atq' eadem firmitate credere, nec
illam veritatem divergentis experitur in utroq' assensu. cum in iuxta
illam modum opinandi intercedat ad tunc divergentis plus quam generis
n' solum in naturalitate, ut p' e' supernaturalitate, actum, sed etiam in ipso ob-
iecto e' in modo tendendi ad illud, nam circa articulum verum datur
actus quo creditur ille articulus qd' revelationem Dei videndo in ipsa revela-
tione, qui actus nullo modo tendit aut respicit alia motiva ulteriora, sed
videt revelationem tanquam primum proz principium sufficienter propo-
situm intellectui elevato extendendo modum quendam tendendi insolutum ad
primum principium, qd' in seipso nec evidenter nec invenienter apparet.
at vero circa articulum factum exercet actum solum naturalem quo ipse est
articulum qd' revelationem n' videndo in ipsa revela-
tione, sed videndo illam
q' testimonium Parochi e' alia motiva tibi proposita, ^{cum} tunc e' ille actus
non naturalis n' pot' tendere in revelationem videndo in ipsa, qd' hic modus ten-
dendi e' supra vires naturales intellectus, ut hic Theologi dicunt, cum ergo
illa duo actus adeo sint diversi e' adeo diversa obiecta facta respiciant
debet aliquando factus p' se in seipso agnoscere hanc tantam divergentiam
e' in evidenter constat nunquam ab aliquo potuisse talem divergentiam
agnosci.

Dicunt aliqui assensum supernaturalem fieri cum sit
super-

supernatū h' cognosci vnaquam ab habente illum, sed solum cognosci
 alium actum natūlem concomitantem, qui cum h' h'c illum modum
 tendendi nec nōtat in ipsa reuelatōe. id resoluat semper attentum in
 motiua humana, hinc ē qd semper experiamur atq' erudim' ratiō, qd
 semper experimur actū solum natūles qui semper h' eundem modum tendendi
 ē solum obitu formale.

Ad contra hoc ē, qd supponitur in hac responsione actus
 fieri diuine quos habem' nunquam a nobis cognosci, sed alios diuinos
 fieri humane ē qd motiua mere humana, qd tñ falsum ē qd probabim'
 infra sectione. 7. Deinde ex hoc us argui qd falsitas huius sententia,
 qd ponit in actu fieri talem modum attendendi qualem nunquam
 aliquis expert' ē in suo intellectū, sed semper modum contrarium etiam in
 rebus fieri quis ergo dicitur attendit fieri diuine tales ē nōd' q' in tale
 obitu fieri tendere, cui' contrarium semper tñ in seipis expert' ē. certe
 hoc pueris nimis credulis persuadere vix poteris; alioquin dicit aliquis
 quoties amant' proximū qd seipsum dari in nobis alium actum supernatūlem
 quo amant' proximū qd Deum, quem tñ actum h' experitur qd
 humanū ē. Item quoties amant' Deum, dari in nobis atq' experit'
 natūles nobis in cognitos quib' volum' ista etiam virtutum qd Deum.
 Item quoties credim' fieri diuinam, dari in nobis tñ in infusam eorum
 dem obitūrum vel potius etiam visionem clarā Dei, hoc tñ res actū
 h' cognosci a nobis nec percipi qd supernatūles h' si o. semel tollis de
 medio argūm a clarissima ē virtū experientia deductum, poterit ali-
 qui oia figmenta quibus potest credere, dicendo ea oia occultari in no-
 bis qd coram supranaturalitatem.

¶ Nunc deo impugnetur doctrina illa ex eadem experi-
 entia, qd si mod' tendendi, quem oēs semper experitur in seipis,
 h' qd reuelatim, videtur in ipsa sed resoluendo attentum in alio mo-
 tuū, ratiō h' h' curabit de imperando tibi alio modo tendendi in obitu
 illi ē. idem imperat qd apprehendit pōibile ē illud solum apprehendit
 pōibile in pōibile a. experitur per se, illum alium modum erigendi
 qd reuelatim debuerit ergo accurate doceri ē doceri de hoc a
 Parocho vel a Catechista quando proponuntur ei fieri veritates, ut
 coratur credere, alio modo pōibile ē tibi ignoto quom nunquam
 experitur, videtur credere reuelatim tanquam primū pōibile quon
 h' apparetis ea terminis erudenter aut inuidenter, Parochi. a. neq'
 hoc docent, neq' si vera ē tua sententia docere pōis cum nec igni talem
 modum credere in seipis nunquam expert' ias, vnde ergo pōis rati-
 ōni illi diuinare talem modum, attendendi pōibile ē ēl' etiam actum
 ad conueniendam fidem diuinam. fatendum ergo tibi erit eos
 ratiōis

iudiciorum fore oēs per totam vitam manere cum sola fide humana
quam solum sibi imperant, cum n̄ habuerint notitiam aliquam obli-
gatiōis aut p̄bilitatis illis alteri modo tendendi in obitu formale,
nec sine tali notitia poterint sibi imperare eum modum assuetudini
quem nemo unquam expertus ē in seipso. mihi certe, multo venius
& illam ēē fidem divinam & supernālem quam hi rudnes hnt & quam
ip̄ se experti dicunt se ēē fideles christianos, quam istam aham quam
hi Theologi fingunt sibi habitare in abstractis & in latibris n̄ intellectus,
quam nulli unquam horū aut angelorum viatorum in seipso perci-
pere potuit.

Tertio ex eodem capite arguitur, q̄ illa modus ten-
dendi in revelationem, quem de facto hnt assueti fidei divinae, n̄ talis
vt h̄ pot̄ respici in actu obitu n̄ali & n̄ d̄ supra modum quem
intellectus seruat in alijs assuetis circa veritatem n̄ notam clare ex
terminis. Ant̄ p̄t̄: q̄ de facto conctio illa falsa, quā deducitur ex
vno principio fidei & alioq̄o falso, & atq̄ n̄ales cum sit falsus,
& ita ille actus tendit n̄ solum in obitu conctiois sed etiam in obitu
premissarum, vt ip̄met adversarij fatentur, atq̄ adeo debet tendere
in eodem obitu finale & n̄ale in q̄ tendebat premissa de fide. Et ille
actus conctiois, quatenus altem in obitū assuetitur obitu fidei, assuetus
q̄ eodem motuum q̄ erat in assueti fidei, nam si haberet alium motū
Thum divinum n̄ pot̄ hac conctio procedere ex illa premissa & actus
n̄ales q̄ retineret eundem modum assuetiendi reallam quem habebat
actus fidei divinae.

Argo primo: quando conctio ē falsa q̄ aliquam pre-
missam n̄alem falsam ex qua oritur, tunc n̄ procedere ex premissa
supernāli fidei divinae, sed ex premissa n̄ali quā deum obitu reve-
latum crediderim, & q̄ revelationem n̄ videndo in qua sed revolvendo ad
alia motiva humana, vt iustum ē, quare actus conctiois n̄ debet res-
picere motivum fidei prout respicitur a fide divina, sed prout
respicitur a fide n̄ali & humana q̄ modus atq̄ obitus ē ab actu n̄ali
conctiois.

Sed contra, q̄ posita premissa fidei divinae n̄ minus
p̄ intellectus ex illa, & ex premissa n̄ali falsa deducere conctioem quā
ex alio actu n̄ali fidei humanae, videt̄. Intellectus ex obitu fidei divinae
& obitu premissae falsae sequi per evidentem consequentiam falsam conctioem
& quidem n̄ ē eadem ois conctio quā deduci p̄t̄ ex illo actu supernāli fidei
& actu fidei n̄ali, nam cum n̄ sit eodem ois obitu finale utriusq̄ per se, oportet
q̄ etiam conctio diversa sit reallam quā obitu finale. sicut ergo ex actu
n̄ali fidei p̄t̄ deduci vna conctio, poterit etiam illa alia conctio deduci ex
Mo

illo alio actu ragnali ut excederet apparet bonitas illius. finge. e.
 in illecebre et alium actum fidei ragnalis cum illo alio principio ragnali
 falso alio alio actu fidei ragnali, v: g: per actum ragnalem fidei cog-
 noscit hie Beatos videre dare Deum qd Deus summe verax ita reu-
 lauit, rursus per actum ragnalem credit Casarem Augustum ee beatum,
 tunc exidentor apparet ex illis principiis sequi Augustum Casarem
 videri dare Deum, poterit ergo illecebre id deducere ex illis promissis,
 cur ergo n poterit licet dicitur simul alio actu ragnali circa primam pax-
 miam? conctio e. ut dicitur n eadem qpa ex promissa ragnali pot
 inferri, cum hat diuerfum obitu finale.

Et ita responderi potest magis iuxta mentem eorum
 Theologorum negando qd inquam ee actum ragnalem qui deducatur
 per diuerfum ex vna promissa de fide, semper e. ille actus e ragnalis, &
 paco epam si sit verus, n tñ procedit a promissa ragnali fidei sed semper
 ab illo alio actu concomitante ragnali, qui versatur circa idem obitu licet
 n sub eodem die motus ultimo, quare actus conctior etiam n verus sit, n
 tñ hie illum modum tendendi ad ragnalem silendo in ipsa, qui modus
 reperitur solum in actu fidei ragnali.

Hec tñ respoñtio difficilior e eam impugnabimus infra
 dicta sectione 7. nunc a. breuiter impugnatur. qd ex hac doctrina
 sequitur primo fore oia bona opera qd ab hoie. Chriano fiunt n ee
 meritoria paxmi ragnali, nam hi Theologi concedunt ee opz meritoria
 requiri actum voluntatis ragnalem e tunc debere oriri ex cognitione
 ragnali quibz suppositis pñt sequela, nam bona opera ut plurimum
 e fore semper n oriuntur immediate ex fide sed mediate, v: g: ex fide
 alio elemosynam placere Deo, cognosco rursus hanc ee sed apparere pau-
 perem, infero bonum ee dare elemosynam huic hoie huic e mpe, quia coepe
 n e actus fidei mediatz, ut constat, cum n aliquid voluntatum de hoc
 hoie, ex illo a. actu oritur immediate voluntas dandi elemosynam
 huic pauperi, qui actus oritur solum mediate ex fide, si ergo conctio
 illa nullo modo oritur ex fide diuina sed ex fide ragnali, consequens
 e ut elemosyna n oriatur illo modo ex fide diuina, e per consequens
 n sit meritoria, cum solum oritur ex cognitione ragnali, idem d quando
 vltimus adorare hanc hostiam qea voluntas oritur mediate ex fide.
 diuina iustitate sub hostia consecrata ee corpi hñ dignum adorare,
 e ex alia cognitione qua iudicio hanc ee hostiam consecratam, ex quibz
 infero hanc hostiam ee dignam adorare, qua certe n e conctio ille fide
 e voluntas adorandi hanc hostiam n e meritoria si cognitio illa immu-
 diata nullo modo procedit ex fide diuina sed solum ex humana,
 mox quomodo ex ea doctrina corrumpunt magna ex parte merita
 hois

hois Christi, qua fere oia procedunt ex cognitione practica deo acta
ex principijs fidei, & plerumq; hinc longe diuturna & attenta meritate
& cogitatione.

Sequitur 2do ex illa doctrina fidem diuinam quam
habemus esse fere otiosam in nobis & inutilem, nam licet dicat principia
aliqua vtilia, illa tñ fere nunquam mouent immediate ad arguendo
operandum, mediata. a. h. prouent, qd ex illis principijs fidei diuina
creditis h. prouent inferre aliquid per te. qd nos moueat ad bene ope-
randum. Debemus ergo gratias illis actibus concomitantibus fidei naturalis
& humanae, ex quibus deducimus cognitiones practicas quae nos dirigunt
ad operandum in his vel illis circumstantijs, fides. e. diuina & cognitio
quidam abstracta & inopercunda quae illuminat solum speculatiue circa
principia vtilia, nullo a. modo circa principia practica in particulari.
ubi ergo dicitur a illa longiore & h. Aliter qui fidem dicitur esse
fontem & originem totius vitae spiritualis, cuius meritorem, & bonorum
operum. h. si itaq; negari ex principijs illis fidei diuinae creditis
deduci cognitiones & conductiones practicas quibus postea immediate diri-
gimur ad bene operandum.

Quarto principaliter arguitur, qd in illi duo actus fidei
diuinae & fidei naturalis habet inuicem motiua foetia, oportet qd voluntas
imperat vtrumq; actum distincte, nec sufficiens imperari fidem in confesso
aut velle. videlicet, ad hoc ut fiat vterq; actus, ille est. a. in huiusmodi actibus
subordinatur ois voluntati cuius imperium praeterire aut excedere h. p.
vnde voluntas n. debet vltimè imperare. a. vltimè seu etiam assensum ex
tali motiua foetia, si ergo voluntas imperat assensum Trinitatis, qd reuel-
ationem praeteritam notens in illa n. p. ex vi huius imperij ille est credere
qd testimonium Barochi, hoc. e. n. est obedire voluntati, tunc nec e contra
si vltimè imperaret assensum qd reuelationem quae refertur ex testimonio p. Barochi
n. p. ex vi huius imperij credere. ille est qd reuelatione. e. vnde ergo illi duo moti
discutendi ut. ad hoc reuertit, oportet imperari vtrumq; a voluntate, ut vterq;
fiat, quare quando Parochus proponit articulum fidei, n. poterit rubere,
imperari sibi assensum fidei, qualem habere vult circa articulum verum,
obsequere h. hunc ad alium assensum dicitur qd tenentem in testimonium
Parochi, quem assensum ipse n. imperat.

Debet voluntatem imperare quidem tunc assensum fidei
diuinae presentem in reuelatione, ille est tñ, qd n. p. illo modo credere arti-
culum falsum, facere id qd p. credendo per assensum naturalem eo modo quo
fit licet n. eo modo quo imperatur. tes contra imo, qd in principijs
huius arti. e. non modo videndum cum n. p. facere qd praecipitur, facere
saltem qd prohibetur ut aliquo faciat, voluntas. e. n. vltimè imperat

assensum

quorum ad revelationem, sed prohibet progressi ad aliud illius motuum,
 hoc e. Est tunc in revelate, illud a. qd n p't videri, prout praecipitur,
 progressus ad aliud duorum motuum contra prohibitionem expressam;
 quid n dicit n p'c. illud ita resistere voluntati saltem vbi ab evidentia
 illi n cogitur?

Secundo rejicitur responsio, qd licet id concedatur, casu
 quo illud n p'c't excipi hoc imperium e' in se ad revelationem referendo
 in ipso prout praecipitur, qd scilicet tunc pot' resistere ad revelationem re-
 solvendo illud vltoris in aliud motuum, hoc t'n n deberet illo modo
 excipi quando id qd praecipitur p't eodem modo observari, quare quando
 praecipitur vtz articulo fidei e' voluntas imperat assensum ad revelationem
 referendo in ipsa, hoc illum potens facere illud, e' n illum aliam assensum
 n eodem extempore abdicantia qui feratur in aliud motuum, quorum e.
 imperato vno assensum e' prohibito alioo fuerit utrumq' sicut n diceret
 qd imperante voluntate assensum circa aliquam veritatem ad revelationem
 referendam, illud eo ipso debeat eligere duos assensum, aliorum ad revelationem
 Dei, aliorum ad auctoritatem Parochi, hoc certe, in incalculabilem assensum
 qd n e' commotio necessaria inter illa duo obia facta. Sic ergo im-
 p'ante voluntate assensum circa Dei revelationem ad ipsam solam e' pro-
 hibente assensum ad aliud motuum, cur debeat, illi necessario alter
 assensum ad auctoritatem Parochi, qui n solam n praecipitur, sed expresso
 prohibetur a voluntate.

Quinto principaliter e' a priori arguitur, qd voluntas
 n p't cogere illo modo illud ad assensum sine suo motu proprio
 qd e' veritas ob' apparet, debet ergo veritas illa apparere vel in se
 clara, visa, vel dicta, ea apprehensione terminorum qui ostendunt
 vel clara vel solam obtinet connexionem inter iudicium e' ob'v, vel deniq'
 debet apparere illa veritas per aliud qd sit conexum cum illa e' appa-
 ret in se, vt supra dicebamus. hinc e' n p'c' voluntatem cogere
 illud vt videtur extra ei paria, qd n apparet illa veritas nec in se nec
 in aliquo medio. hinc etiam e' n p'c' illud cogi vt crearet immediate
 Deum e' trinum, qd illa veritas n apparet in se, atq' nec debet apparere
 per aliud nempe per revelationem qua sit conexum cum illa. cum
 ergo revelatio ipsa praesentia n apparet in se nec, ex apprehensione ter-
 minorum, Deus e. de se e' indifferens ad revelandum e' n revelandum,
 n potens voluntas cogere illud ad educendum Deum revelare nisi
 ostendat illa revelatio vel in se vel certo in aliquo medio qd arguat illam.

Quod illi recentiores habitum fidei n p'c' ex imperio vo-
 luntatis videtur immediate Deum e' trinum p'c' n fieri illum habi-
 tum a Deo, qui accedente imperio voluntatis elicit assensum ⁱⁿ mediate

e' obscu =

et obscurem circa Trinitatem, sicut hic habet de facto elicit assen-
sum obscurem et immediatum circa revelationem, nulla e. e. modo diffe-
rentia inter utrumque obitu.

Seco contra, ga. peto a te: an frequerentur tunc motiva
credibilitatis sicut nunc preterierunt? H. debent, ni fallor, sequuntur
affirmatives; ponunt e. illum habitum similem habitui nro fidei in
illud operandi, excepto qd. si tenderet in revelationem. dicitur in illa
motiva n. exigi in ordine ad intellectum sed ad voluntatem, ad hoc scilicet ut
voluntas praesentor possit imperare assensum circa Trinitatem, ipse vero
intellectus postea elicitur assensum nullo modo respicit vel attendit ad
motiva. sed solum operatur ex imperio voluntatis, qua n. potest imperare
talem assensum nisi ex motibus propriis apparet inobscure tale obitu.

Seco contra hoc videtur adhuc sufficienter, ga. n. motiva illa
n. in ordine ad voluntatem a qua sola postea determinatur intellectus obitu
affertione ad motiva. Et, si per possibile vel impossibile poneretur illa vo-
luntas absq. illis motibus praesentibus eodem modo determinaretur intellectus
et iudicaret Deum esse trinum per assensum obscurem, n. apparet magis
connexionem inter extrema, quam nunc apparet scilicet revelatione.

Quis repugnare caum, si voluntas praesentor ad
determinandum illum habitum in finem debet esse voluntas bona
et prudens, n. p. a. imperari honeste et prudenter ille assensus nri
praecedant motiva. Seco contra, ga. iniquis n. apparet repugnantia
in ordine saltem ad partem absolutam qd. voluntas neglig. imperaret et
determinaret sufficienter intellectum ad operandum per habitum repugnalem,
immo de facto per actum naturalem voluntatis imperantur actus virtutum re-
pernitalem. ga. si illa voluntas potest esse naturalis, cur n. potest etiam voluntas
n. prudens determinare sufficienter intellectum ad probandum illum assen-
sum sine motibus praesentibus? sed deus deus de deo. esse voluntate
illam bonam et repugnalem, adhuc potest haberi absq. praesentibus motibus.
pone e. aliquem ex ignorantia invincibili apprehendere honestum esse
illum assensum nullis praesentibus motibus, et hoc esse utile ad humilita-
tem assequendam vel ad alium finem honestum, potest tunc ex effectu erga
humilitatem vel aliam honestatem velle illum assensum, et per consequens
potest per voluntatem praesentem et meritoriam illum assensum imperare.
cum ergo abunde intellectus ex se n. indigeret motibus illis ad cognoscendum
assentendum, diceret tunc actum suum obscurem, quo iudicaret Deum
esse trinum vel quod n. esse paria n. apparet magis connexionem inter extrema
et paria quam nunc apparet. Consequent. a. esse absurdum et n. solum
hypota. Sed contra naturam intellectus nemo n. videt, tunc e. intellectus n. movere
a veritate obitu, qua nulla magis apparet tunc quam nunc apparet.

vide

unde merito, fugastius dicit illum modum credendi esse oio impossibilem. 9.
ne loquitur lib. de spiritu & lib. cap. 29. his verbis: neg. e. hinc racionales
credere et quolibet libero arbitrio si nulla sit vocatio vel rursus cui credat.
in dicitur manio que moueat, sed cui credat, indicans eam etiam intrare.
talem formalem, quod etiam dixit lib. 1. ad simplicianum g. 2. quis potest
ingrat, credere nisi aliqua vocatio, hoc est, aliqua rerum testificatio tan-
quam pater?

Quæstio: habitus cognoscit qualis est ille in potest eliciere
asserentiam falsam, supponeret ergo necessario veritatem cui obicit, atque
ideo penes operaretur circa verum. Sed contra, quod illectui non
sufficit quod obicit in se sit verum ut possit tendere in illud, sed requiritur
quod ex se appareat et representetur in actu primo ut verum sua per
presentiam claram vel saltem obscurem ad visionem vel asserentiam
immediatam sicut per connexionem formiorum apprehensam
alioquin si non est ista, modus operandi illectui, non regnabit essentiam reali-
ter se tendat ad obicit, verum, licet h. appareat ut verum. imo si suffi-
ceret obicit in se esse verum, sequeretur quod saltem de potentia absoluta possit
dari habitus illectui qui alicuius rei imaginis voluntatis eliceret asserentiam
circa obicit quod ex se appareret falsum, dummodo verum in se esset verum,
quod si nemo concedit. fatendum itaque est modum ethalem operandi non
illectui h. esse se tendat ad id quod in se est verum, sed ad id quod apparet ut
verum, quoniam ex se non apparet ut verum, h. potest voluntas etiam de potentia
absoluta illectum determinatio ad asserentiam. cum ergo reuelat præ-
teritis h. appareat in se magis vere scilicet motibus præcedentibus
quam cogitatio esse vera, non poterit voluntas aliqua scilicet illis motibus
determinare ad credendum reuelationem, nec illectui poterit eam credere
non attendendo illo modo ad ipsa motiva, sed debet etiam immediato
moueri ab illis, non quatenus præcise h. motiva humana sed quatenus
integrant motivum diuinum reuelationis Dei, prout infra explica-
bitur.

SECTIO III

Propositur reuocata sententia circa obiectum
formale. Fidei?

Antequam nostram sententiam aperiamus, obseruandum est principio omnium asseren-
tiam seu mediatam seu quo vni obicit essentiam per aliud esse diuer-
tiam vni formaliter sive virtualiter. discursus formalis appellatur quod
ex proximitate reuocata distinctis inferitur reuocata actus conclusionis
per

per, realem illam, vniusex alijs cum dicitur ois hoo e aial, Petrus
e hoo & Petrus e aial. Discurus vero virtualis e quando vnus actu
attingitur obiu conitiois e premissarum inferentia vnica ex alio, vti
omnino actu dicitur Petrus e aial qd e hoo, vt retro, a casu assensy rctiois
h e pro ratic foali obiu pncepsy sine realiter distincti sine solum vir-
tualiter. In vero assensy concludis terminel, intrinsece ad obiu pnci-
piorum, in vero solum extrinsece ab eo determinetur, quatuor e quz
tractari debet in Logica vel in libro de Me, vbi dixi assensum concludis
semper terminari intrinsece ad obiu pncissarum sine detur dicitur
virtualis sine etiam foalis, nam sicut ois electio medij attingit intrin-
sece bonitatem finis ad quem eligitur medum, ita ois conditio attingere
etiam debet intrinsece veritatem principij ad qd assensu, obiu concludis.
Coeterum in quatione pncipi perum refert vtro modo opereris in hac
controuersia, nam si oi sentia debes dicere concludem requere sine
intrinseca sine extrinseca veritatem principij ad qd assensu ter
tanguam ratic foalem assentiendi.

Obseruandum dco in si discurus sine foali sine virtuali de-
beti interuenire explicita vel implicite, qua principia ex quibz infer-
ratur obiu conitiois, nam licet in argumentaco votali sapiz vtamur
extremitate, suppleudo breuitatis de vnica pncissam, coeterum in
argumentaco mentali vti illud ex veritate principiorum conuenit
vel mouetur ad essentia conitiois, nequa e interuentione vtriusq
pncissam solum implicite, qd ois vna illa fundatur in connexione
medij cum vtraq extremitate. E debet pncipi conitiois medij cum duo-
bus extremis actu cognitionem conitiois extremorum inter se
dixi si hanc duplicem cognitionem interuenire solum implicite,
qd aliquando contingit principium aliq, ita e per se notum vt
magis videatur suppleo ab intellectu quam exprimi, vt si dicas, manus e
cubiculum quam domus qd e pars domus, videtur tunc colligi conitio
ex vnico principio scilicet qd cubiculum e pars, sed pncipa suggeritur
aliud principem vnde totum e manus sine parte, qd qd e vltio. no-
tum contrahitur ita vti implicite, ita vt vix videatur haberi notitia
actualis illius, nam licet vena adit actu notitia aliqua, e si adeo
tenis vt vix pot recipi nisi cum magna reflexione.

Hinc infero quidem assensy foali quo credimus incarnatione
e assensy mediaty e continet illam e discursum vel foalem vel
solum virtualem, de quo infra dicemus quando quarimus ratic foalem
hui assensy, idem e ac requirere principia obiectiua ex quibus
inferitur per pncipi mysticum incarnationis, nec pot nos inquirere qua
al ratic foalis hui assensy quasi illa sit vicia e simplex obiectiua?

quare qui de hac veritate dubitaret h̄ potest ex vi miraculorum ad
fidei conversionem debet prius ratione vel alia via de suo errore convinci,
ut bene dixit Albinus in 2. lib. 3. summae tract. 3. cap. 2. §. j. licet
ming bene dicitur illam debere esse cognitionem naturalem, & in eodem for-
tasse sensu dixit etiam Aristoteles in 1. art. j. Fideles h̄ differre
per se quod infidelibus in assentiendo vera esse quae dicitur Deus, sed in hoc
fideles credant haec esse dicta a Deo, sed infidelis non credit. Idem debet
supponere, oēs qui negant pro simul esse veram & fidem de eodem obto non
Philosophus quae evidentiter scit Deum esse verum h̄ potest simul habere
cognitionem obscuram de eadem veritate Dei, videt. I. Thom. in 1. art.
art. 5. ad 3. aperte fatetur de his rebus quae praerogantur ad credenda
revelata h̄ esse propria fidem apud oēs, & tñ Philosophus in hoc potest simul
credere alia mysteria revelata & tñ h̄ fundare fidem in veritate
Dei obscure cognita, sed in eadem veritate evidentiter cognita per
eundem actum naturalem quo credit mysteria revelata. Denique
idem videtur supponere in 1. art. 5. Ruynerius disp. 9. num. 42. ubi de
assensu circa veritatem post alias vias tentatas sic concludit: cum
vita nōe homine certo nobis constet Deum esse summe sapientem
& bonum, ita ut quisque non repugnet aut falli, aut fallere, merito ei
de se testanti se ita esse veracem ut ois simpliciter ipsum mentiri, credens,
& quidem assensu firmiore quovis alio quem ob rationes naturales potest
elicere, sed fides & quavis vera naturalis certior. in quibus verbis h̄
videtur excludere notitiam quam de veritate Dei habemus, sed
eam videtur postea elevare per habitum fidei ut certior & firmiter fiat.
sed antequam videris progrediamur contra hanc
partem ut nulla difficultates. Prima quae multi ut fideles fuerunt
relicti qui h̄ h̄t evidentiam de existentia Dei hanc esse. vix potest
cum Philosophus demonstrare, & tñ restat h̄ assensum fidei
quod motuum fidei fidei & motuum fidei h̄ d. veritatem Dei
evidenter cognita.

Quod licet aliquis h̄ h̄t evidentiam de existentia Dei,
mibi tñ imprimis satis verum est & raro contingere, sed ut aliquis
fideles qui independenter a divina revelatione h̄ videt Deum esse
veracem saltem conditionaliter, hoc d. si Deus sit, ois veritas, ad hoc
a. h̄ requiritur demonstratio quae evidentiter probet Deum esse, sed
consequens simplex quo obligatur quid significatur per Deum, scilicet
ens summe bonum & perfectum, quare non potest fore & qui relictus
etiam suomet h̄mipitabitur quoniam si Deus loquatur, loquatur verum,
alioquin si de hoc dubitaret, etiam postea crederet Deum aliquid
revelare, sed h̄t manent in formidine non forte Deus mentiretur & velles

eam

eum decepte. fateor hunc ipsum assensum h' elici cum tanto fun-
damento quam ab h'ore docto, qui magis penetrans necessariam con-
nexionem inter Deum & primam veritatem. ceterum fatendum
est e' horum rubricum cum minori fundamento assentiri aliquando fir-
mius eidem ob'is, q'ia quo minorem h'it capacitatem ad examinendam
vim rationum, eo minus formidat ab ob'is partem contrariae & secus
adheret ob'is, & fundata qua penetrat h'oris docti n' sufficiunt ad
elicendum assensum sine fortitudine, sufficiens h'it rubricus ad assen-
tendum ob'is firmius ob'is & tunc formidine. an vero assensu ille
Et tunc evidens simpliciter, an solum ex parte ob'is, n' multum con-
tendam: satis e' e' assensum verum & sine & illa formidine ut pot'it
in ipso fundari fides. adeo ob'is n' aliquis vellet assensum illum circa
veritatem Dei h'it clarum ad obcurum de hoc n' malum e'et contem-
plandum, nam sicut circa revelationem q' fieri assensu obcurus e'io assensu
ag' tunc formidine ex imperio voluntatis, ut videbimus rectione resp'
facili pot'it illud assentiri veritati, Dei sine ulla formidine.
per obcurum n' clarum ex imperio voluntatis, cum maiora ^{pro-}
cedent, ad radicandam Deum e' veritatem, quam Deum reuelat' Incar-
nationem, & per consequens voluntas facturus pot'it imperare illi tui
illum assensum sine formidine circa veritatem Dei; ego ob'is n'
video inconueniens, e' q' in aliquibus saltem assensu illa, propt' ter-
minatur ad veritatem Dei, h'it obcurus ad clar'.

De ob'is q'ia assensu, qui fides e'ent' Incarnationem
certior e' assensu evidenti n'eli & assensu Incarnationis h'it fundari
etiam partialiter in assensu evidenti veritatis Dei. P' q' conseq' q'
conclusio h'it e' certior quam premissa cui imitabitur, q'ia contra
principium e' certis concludit. Re assensum Incarnationis e' certior
& alio assensu evidenti a quo h'it pendat ipse assensu Incarnationis, seu
qui h'it elicitur ab ipso habitu fidei, que maior certitudo consistit
pot'itimum in eo q' ob'is e' habitus infusus, e' q' illud ex imperio
voluntatis firmius adheret illi ob'is quam alius e' ex modo adherendi
assentitur illi super o'ia, ut dicemus disp. 3. n' t' h'it ille assensu hunc
maior certitudinem si comparatur cum assensu evidenti in quo
fundatur e' qui elicitur ab ipso habitu fidei. nec ex hoc sequitur dan-
aliquem assensum evidentem naturalem certiorum quam assensum fidei
q' assensu ad veritatem Dei licet sit evidens, existimo t' cum e'
signatur e' elicitum ab eodem habitu fidei, cum e' dicitur ipse actus
quo credimus Incarnationem, debeat attingere intrinseca ratione q'alem
attingendi, ut supra dixi, consequens e' ut illius actus sit etiam assensu
significans fidei & appropinquat huic proportioni: Verbum e' homo
Je

ga. Deus e numero verax, qui quidem acty, quatenus tendit ad assen-
dam veritatem de Deo, si e tempore obsequy sed aliquando e evidens,
toty in e supradiale, toty e heitg ab habite fidei, qui h potuit per se
ordinari ad actum circa mysteria revelata quin unvel haberet virtu-
tem elicendi assensum circa noem fidei assentiendi seu circa princi-
pia fidei, e deniq toty ille acty e heitur ex imperio voluntatis incli-
natis per quam affectionem ad adherendum toti illi obbo super dia
obbo, siquidem licet fides assentiat magis mysterio revelato quam hys
obbo, h ta magis quam veritati diversa cognita immediate per actu
etiam supradiale elicium ab eodem habitu fidei.

Dices: veritatis Dei sufficienter cognoscitur lumine nra,
at quid ergo debet cognosci per assensum elicium ab habitu fidei?
R. fidei h pot per se eluere assensum circa obbo male, quia assensy
ille pertinet intrinsicce circa obbo fidele, vt dictum e, quare licet obbo
fidele partialiter pot cognosci lumine nra, necesse h fuit qd idemoneat
obbo terminare scilicet actum supradiale eluente habitu fidei quum
lumine nra, vt circa illud obbo tanquam circa principium fidei eli-
citur assensum primivorem, notivorem, e antevon, ac proportionatum
ad fundandum assensum mysterio revelati.

Preterea adhuc: quomodo e illecty formis assentiendi illi obbo
nempe veritatis Dei quam alias assentiunt ut nisi accedat novum
motivum ad assentiendum? R. hanc maiorem proportionem illecty
intervenit, scilicet a voluntate, melius dicitur illectum ad assensum vel disser-
sum formivorem, vt agentes de ipso assensu obscuro fidei dicentz infra
supradiale 3.

Dices iterum: assensy heitg ab habitu fidei e magis nra
obsequy, qd habitg yse e obsequy e assensy evidens nunquam elicitur
ab habitu fidei. R. habitum fidei eluere ad ming e ysticam assensum.
alterum circa veritatem, alterum circa mysterium creditum; zyg e ob-
sequy, vt pottea videbimz, e ab obscurotate huius denominatur fides ob-
sequy, sicut ab hoc obram assensy denominatur fides prior e. Eueny h tam
e fidei quam assensy principij fidei, a quo magis h ille habitg e habitum
primi principij quam habitum fidei, nec novum e habitum supradiale
assensy potivorem denominadem a principio actu, vt de habitu Deo
mentia e alij solent coluiter dici. adverte h licet circa veritatem
Dei pot dari assensy immediatg seu independens a revelacoe, pota h
hunc articulum credi ita sicut e alios per assensum immediatum fidei
divinam revelacoe, qd nunc de facto revelatum etiam e in scripturis
Deum e primam veritatem. obsequy tunc etiam oportet referri pra-
dictum ducum fideiter vel virtualiter in assensum evidens veritatis

Dei

Dei immediatum & independenter ab eo qd ut reuelata, ni dicitur in 12
resolutorie processu infirmitas reuelatum & ut assignetur auctori obli-
maalis alijs obli foale diuersum ab ipso maali.

Secundo principaliter obijcit Suarez in presenti disp. 3. sect.
2. num. 7. qd haec ipsa veritas, Deq h ps dicere, falsum, h e ita exadons
ex terminis, vt n potuerit ab aliquibz negari etiam dicitis e Catholicis
aliqui e. vt infra videtibz, dixerunt Deum de poia absoluta, pde dicere
falsum & h ps in illa eidentia fundari certitudo nra fieri. hoc argu-
returqz manifeste contra ipsum Suarez, qd sine veracitate Dei cog-
noscatur eidenter sine obscure, ille. et qui semel negat Deum ee in-
finita veram, h ps simul etiam actu obscure credere infinitam vera-
tatem Dei & h ps simul credere aliqz mysterium fidei qd infinitam
veracitatem Dei & h mung in eiq sentia debet amittere fidem qui
negat veracitatem Dei quam qui in nra, e ois debemz saleri illos Doc-
tores negantes infirmitatem veracitatem Dei deponere in aliquo requisito
et verum animum fidei habendum, si fides sit pro obli foale infirmitatem
veracitatem Dei suo clare, sine obscure, cognitam, sine medi aie, sine
immediat creditam, rationem quam diu actu habitant in mente illum
errorem contrarium, licet qd irremediabilem ignorantiam h pcurret.
quare dei ps verax vel n habebat actum fidei diuina dum actu atten-
detit ee illum alium errorem, vel qd habebat duo iudicia de obli,
contradictoria, qua quidem quando suat cum aliqua conclusione, potit
simul ee, vt contingeret in rubricis si qd reuelatam fictam Dei crederet
Deum pde aliquando mentiri.

Quarto obijcit eodem Suarez num. 5. S. Thomam in presenti
q. 2. art. 4. ubi docet necessarium fuisse reuelari se nobis per fidem
ca etiam que per rationem cognosci potit vt e qda certis credendum.
De S. Thomam ubi loquit de alijs obli qua h ps principia fidei, qualis
e existia poia immensitas Dei ec, ipsam a veracitatem Dei
conditionaliter cognitam debemz absolute credere quam ex reuelatoe,
vt diximz, licet qd per actum nralem, sed per signa nralem elatum
ab eodem habitu fidei vt fundamentum e principium totis fidei.

Quinto obijcit ps: qd ipsamet veracitas Dei creditur
qz reuelatam, nam in Scriptura reuelatur etiam Deum ee in-
finita & veracitas creditur qz aliud, h ergo resoluitur vltimo fides
in ipsam veracitatem. Sed pde quidem veracitatem credi qz reue-
latam, e tunc credi veracitatem h quidem qz ipsam veracitatem eodem
modo cognitam sed diuerso, aliogum e. syllogismus fidei eet in duobz
terminis totis nempe veracitate, e reuelatoe Dei, e conditio eet eadum
cum maiori praemissa, syllogismus s. talis eet: Deq e verax qd ipse
reue =

quod dicit, sed ipse reuelavit se esse veracem & Deus est verax quod ipse reuelavit, que forma arguendi non potest concludere. videmus ergo syllogismum illum esse in tribus terminis, scilicet coniecta creata non est eadem cum maiori, syllogismus enim debet hoc modo formari: quicquid Deus dicit est verum, sed Deus dicit quod quicquid ipse dicit est verum & verum est quod quicquid Deus dicit est verum; in quo syllogismo illud verum quasi reflexe applicatum ad illud reuelante dicitur Dei est alius terminus, non est requiritur quod tres termini in syllogismo sint realiter distincti, sufficit distinguere secundum modum concipiendi, quo pacto obtinguntur in presenti veritates Dei directe a veracitate Dei quasi reflexe cognitae ut vera, quando dico in coniecta verum est & dicitur Dei esse verum, atque ideo non creditur veracitati Dei directe sed veracitati, sed veracitas quasi reflexe a veracitate directe cognitae.

Quinto obicitur, quod Deum esse veracem seu primam veritatem in cognoscendo & loquendo non potest esse ratio specialis ultima ratio fidei etiam particulariter, nam hoc ipsum cognosci et iuri debet per aliud, ideo est iudicio Deum esse primam veritatem quod est Deus & Veritas ipsa est prima veritas & ultima ratio specialis fidei.

Doct. Suarez. Veritatem licet rigida sit ratio cur Deus sit prima veritas, hanc in rationem non considerari a philosopho, tunc licet partes sit coloris, eo quod habeat mixtionem quatuor qualitatum, visus tamen consistit in ratione coloris & non considerat mixtionem illam primarum qualitatum. hec responsio non satisfacit, nec exemplum ductum satis ad rem, quod intellectus noster, ut videmus, non potest assentiri alicui alio nisi vel immediate ex connexionione terminorum vel mediate, quod aliud & quando intellectus iudicat Deum esse summam veracem vel hoc sit ex ipsis terminis, vel debet recurrere ad Veritatem tanquam ad rationem, quod quam iudicat Deum esse veracem, non ergo Veritas a parte rei est ratio cur Deus sit infinite verax, illa etiam debet esse ratio assentiendi veracitati, intellectus enim noster non videt veracitatem in se, sed nec est connexionio immediata inter terminos, quod per se Veritas est ratio connexionionis illor duos terminos a parte rei & intellectus non potest illi propositioni assentiri ex connexionione immediata terminorum. unde apparet exemplum visus & coloris non satisfacere, quod visus tendit intus in colorem, quia si hoc color det aliam rationem nisi non oportet eam attrahi a parte visiva, at vero intellectus noster non videt veracitatem Dei in se, nec per se agnoscit connexionionem immutatam inter ipsam & Deum & debet agnoscere mediatam, et per consequens debet assentiri ultime quod Veritatem quod est ratio veritatis.

Facit ergo ad imprimis non oportere quod prima veritas Dei colligatur ex Veritate, sed ex ipsis terminis immediate cognosci Deum

Deum esse primam veritatem, sicut et ex terminis constat Deum esse
 cumulatam omnium affectionum, sic etiam ex terminis constat Deum habere
 hanc et illam affectionem in particulari. nam proposito particulari sit de
 eo immediata ac universali in qua continetur, cum ergo sit, immediate
 proposito hoc universali: Deo, hinc omnes affectiones simplices, hoc etiam
 poterit esse immediate: Deo hinc summam veritatem, cum ex terminis
 constat hanc esse affectionem simplicem, nam hinc aliquando arguimus
 inferendo propositionem particularem ex generali, hoc hinc tollit potuisse
 etiam particularem cognoscere imperate, sicut etiam arguimus a definito ad
 ad infinitum et contra, et hinc ex immediate prima scilicet Petram esse verum
 ac Petram esse a se reale. Atque si aliqui contendat primam veritatem
 Dei hinc esse cognoscere immediate, addeboque colligi ex altero principio scilicet
 et ex priora veritas et affectio simpliciter, hinc multum erit de hoc con-
 tentum, parum et. Et refertur quod fides resolvatur ultimo in illam etiam
 propositionem, cum tota haec differentia secundum magis et minus sit.
 Nunc iam videamus illa alterum principum cui fides unitur, nempe
 Deum ita revelare, quomodo cognoscatur.

SECTIO V.

Quomodo revelatio divina sit ultima ratio for-
 malis, in quam resolvatur assensus Fidei?

Diximus duplicem esse rationem fidei cui ultimo unitur scilicet
 ut Deus est prima veritas, et Deus ita dicit, videmus etiam qualiter
 ille prior assensus sit immediatus et independens a revelate, videamus nunc
 quomodo assensus an sit etiam immediatus vel sit aliter medius.
 Et primum videtur esse medius cum non constat ex ipsis terminis Deum
 revelasse. Incarnatorem, sed si medius est videtur iam reduci debere ad
 testimonium humanum, cum hinc est reduci ad aliud testimonium di-
 vinum esse provane in vultum, de vultu est testimonio divinis
 sit fieri idem argumentum.

Pro solutione suppono revelationem esse aliquomodo rationem
 formalem sua proxima sine estiam ultimam, nec est. Illud, sed aliqui
 dicunt primam veritatem Dei esse totam rationem formalem revelationem
 vero hinc esse rationem formalem sed illam appellationem quatenus per illam appli-
 catur divina auctoritas hinc articulo, hoc hinc supra assignavimus,
 et probavimus hinc minus debere struere ad rationem formalem fidei revelationem
 quam veritatem Dei. restat hinc difficultas: an revelationem esse
 demus

damus pp alio, an solum immediate in se ipsa.
 Quibus ut hac difficultas, qua maxima in hac ma.
 explicatur, dicere possum assensum quo credimus Deum hoc revelare
 & immediatum & ex apprehensione, terminorum, sicut solent ex
 assensu principum principiorum, in th. esse assensum evidentem sic
 obscurum licet certum & generale ac elicitum ab habitu fidei tan-
 quam primum etiam principium certum fidei. habet e. habitus
 fidei virtutem elicienti assensum in soluta circa mysteria revelata
 qua se habet sicut conclusiones, ad certam circa principia ipsa, sicut sec-
 tione procedenti in se, elicere assensum circa veritatem Dei qua
 & unum principium & fidei quo movemur ad credenda mysteria, sic
 etiam ut elicit assensum circa revelationem ipsam qua & alius princi-
 pium illius fidei. nam licet loquendo de habitibus acquisitis in
 veris sit forte habitus principiorum & habitus conclusionis, ut constiter
 circumfertur, habitus th. fidei qui & in se & datur ad modum pars idem
 met elicitur ad assensum principii & ad assensum conclusionis. quare
 habitus fidei elicit tres assensu distinctos realiter vel virtualiter duo dist-
 tos. primus & assensu aliquando evidens quo videtur Deum esse prima
 veritatem, de quo diximus sectione precedenti. secundus & assensu
 certam immediatam semper obscurus sed certus quo videtur Deum revelare
 Irmitatem v. g. de quo assensu nunc agimus. Tertius denique &
 quo videtur Deum esse Irmitum qui & obscurus & incertus & nempti, vni-
 tens alio modo, & hic tertius appellatur potissimum actus fidei: licet
 etiam actus Dei sit actus credendi & ad quem potissimum indigemus
 pia affectione, nam si credimus Deum revelare hoc vel illud mysteri-
 um facile erit credere ipsum mysterium.

Hunc modum dicendi videtur mihi tum difficultas alia-
 rum sententiarum, quam iam vidimus, & earum Auctores fatentur recurren-
 tes ad mysteria ut eas nobis persuadeant, tum praesertim exemplum fidei
 humanae, quam in obis, quoad fieri potest, imitari debet fides divina
 illatis imperfectionibus. quando ergo fidei humana aliq. credimus pp
 auctoritatem Petri qui de affirmat & testatur in magis dicimus mihi
 auctoritate, & testimonio Petri ac reducere suam nam in Petri testi-
 monium, quam testimonium Dei quoad credimus fidei divina. quam-
 vis e. firmior sit assensu fidei divinae quam humanae, hoc in proventu
 ex maiori auctoritate cui Dei cui intimius quam homi, ceterum quo
 ad modum sustendi in auctoritate dicentis eodem modo se ut illius in
 utraq. pte, ut constat experientia, nec aliud a nobis exigunt Scribitur
 & P. nisi ut credamus pp. testimonium Dei, sicut solent credere pp. homi
 testimonium, adita solum maiore firmitate assensu proventu exigit maior
 auctori-

auctoritas loquens. si e. ait *ffly* Joannes ad exigendam fidem nram
 epla. j. cap. 5. si testimonium hoium accipimus, testimonium Dei maius
 e. e. *ffly* sed e arguit similiter ex fide qua edhibetur duobus
 testibz vs adhiberet etiam fides patris e nisi testificantibz. e in
 lege vta, inquit, scriptum e. *ffly* duorum hoium testimonium verum
 e. ego sum qui testimonium perhibeo de meipso e testimonium perhibe
 bet de me qui misit me Peter. unde si res fidei vta creamus firmis.
 vna ad testimonium Dei eo modo quo creamus fide humana ad testi
 monium Petri ad ea maiori illa firmitate, nemo potest negare. *ffly* fides vna
 resoluatur sufficienter in auctoritatem e testimonium Dei, nec e. on
 quam a nobis exigitur. *ffly* magis resoluatur fides vna in testimonium
 Dei quam fides humana in testimonium huius cui creamus, nec de id asse
 rentum e. vltum probabilitatis vestigium, cum verum sit in toto rigore
 e proprietate. *ffly* si per fidem humanam creamus fide e mouemur eius
 auctoritate. e testimonio, sicut e verum dicere hoc ipsum de fide diuina
 respectu testimonij diuini.

Videndum ergo e. quomodo e. huius fides diuina humana in
 ordine ad testimonium huius creandum, an scilicet resoluatur illud in
 aliud motiuum, an vero sistamur in illo. quando v. g. ordo Petri tes
 tificanti solum obijci. an tunc puenit quo videtur Petrum in testari sit
 immixtatur, an mediatur pp. alijs aliud motiuum. e. quidem negari si
 sit clarum e. auentum immediatum e. vna euidentem, aliquando obscu
 rum e. inuidentem. quando e. auditus eius vocem clare, quam aliunde. op
 time ignoro, videtur e. auentus euidentem euidentem physica, quo iudicio
 Petrum loqui, aliquando vero e. minus clare, vt si audiam vocem Petri
 testantis vel videam scripturam ipsius, potum e. in vtroq. casu formidare.
 an vere sit vox vel scriptura Petri, vna e. h. tantam proportionem e.
 similitudinem cum voce e. scriptura Petri, vt licet h. h. claritatem
 e. euidentem, prudenter tamen possim agnoscere si hoc sit vox vel scrip
 tura Petri. similiter ergo vox Dei loquentis potest aliquando clare
 e. euidentem audiri, e. tunc agnoscere est immediatum e. euidentem de locutione
 Dei. perum tamen h. ita clare auditur sed obscuri, praesertim quando
 Deus loquitur per nuncios vel ministros, e. tunc quidem licet obscuri e. in
 euidentem, potum tamen immediate credere. illam e. vocem esse nesciunt aut
 scripturam Dei, nam tunc quando Deus loquitur e. vult alium qd
 vult obire et de facere per reuelationem inuidentem cognitam, de qua potest
 hoc formidare qd sit vox Dei vel illius demonis, et tamen inuidentem
 resoluere sunt reuelare Dei, ne sit de contingere in voce e. reuelate menata,
 et e. hoc formidare an hoc sit nuncium Dei, an hic propheta missus sit a
 Deo, an Deus loquatur per ipsum, et etiam hoc inuidentem inuidentem
 hanc

hanc eē vocem *Assi* loquens mediare, per *Christum* *Mucram*, qui *assensu*
pōt eē immediatū e in *ipso* sūt fundari *hinc* *mysterij* *revelati*, sūt magis *con-*
stat e *explicabitur* *is* *lucido* *difficultates* *que* *contra* *hunc* *dicendi* *modum*
possi *opponi*.

Itaque aduersus hanc doctrinam prima obijci potest, quod si
assensu ille sūt immediate ex apprehensione terminorum & euidens
& certus & assensu etiam mysterij reuelati erit euidens, cum inferatur ex
eius principij euidenti. Ad negandum istam consequentiam licet
ille assensu sit immediatus & ex terminis, hō eē euidens, sūt hō nouum
aut singulare eū in assensu fidei, ille tē e. lumine nati assentitur
phurij principij ex apprehensione terminorum, sūt quidem euidenter,
sed probabiliter, ut negono ex Logica, alioquin nulle eēt ^{certa} *con-*
clusiones *probabiles*, nisi darentur prima principia probabilia ex quibz inferren.
Quis concludem probabilem pot inferri ex principij euidenti, eē tē
probabilem, qd ista consequentia seu fortitudo illius hō constare euidenter.
Ad contra & laque saltem concedis pōt *ipsum* *assensum* *solum* *probabi-*
lem *citra* *istam* *fortitudinem* *illius*, de hoc ergo assensu pōt *quis* *inquirere*:
an sit immediatus, vel in mediatus? si immediatus & iam concedis ali-
quem assensum immediatum probabilem qui fiat immediate ex appre-
hensione terminorum, qd contendimus. si vero ille assensu sit mediatus,
redit dem argū: an sit probabile qd inferatur ex principij probabilitate,
ap qd inferatur per illam que solum cognoscatur probabilitate. Ergo de
hac dō cognitione illius inquiram: an sit probabile immediata, & sic
in infinitum, donec veniam ad aliquam primam proportionem immēna-
tem cui ille tē probabiliter assentatur.

Ratio est a priori ista: qd assensu immediatus & qui
generatur ex apprehensione connexionis inter extrema illij proportioni
tunc alio modo, sūt a contingere qd apprehensio hō ostendat clare illam
connexionem sed cum fortitudine, & per consequens sufficit ad gene-
randum assensum cum fortitudine licet immediate, vno tē desponsas
opinionem hō eēt de mediata sed de immediata, que e primz fortitudinis
totij probabilitate, sic e. dixit in post. cap. 26. opinionem eē
assensum immediatam proportionis hō necessaria, e istem dicit i Rhetor.
ad Theodectem cap. 2. e ad Alexandrum cap. 7. e 15. nemo igitur negare
pōt dari aliqua prima principia que ex terminis cognoscantur hō euiden-
ter sed opinabiliter vel obuiis, ut notauit etiam Iacobus Strando
in imām dicit in nati de actibz humanis tract. 12. Quis q. num. 1.

Ad contra hanc solutionem obijci potest. Sed Quid assensu, quo
fides creditur ex ipis terminis *verum* *revelare*, hō eē certus sed solum proba-
bilis, alioquin hō eēt certus eē euidens, cum sit e ex terminis manifestus.

15.
Quo negando seq: At est bene illam assentiam esse certam et non esse obscuram,
si in omni sententia admittendum est, nam hoc tenentur concedere. Illorum ad
assentendum certo rebus fidei videtur aliqua motione prava ex parte
voluntatis imperantis illum assentum, ut infra videbimus, reclusa.
a hac motione voluntatis licet appareant motiva omnia que dantur ad
credendam revelationem Dei, illecti tamen ubi rebus istem potest elicere
assentum probabilem seu formidolosum quo videtur Deum illud mysterium
revelare, potest tamen vitare evidentem ille motus est tanti ponderis
ut licet evidenter non ostendat factam esse revelationem, sufficiat tamen ut vo-
luntas prudenter in me potest imperare assentum illum revelationis obscurum,
qui alias eliceretur cum formidine, elicit sine formidine et cum dithi-
one firma ex parte illecti, nec ex novum est illi illi adhaerere fir-
miter alicui obsequio ex determinatione voluntatis, sed infra latius explicandum
est, nunc a satis suggerere quomodo hoc diffinitionem esse certam et veri
omni responderi debeat, dicitur illum, quando alias a solo illectu fieret
aliquid aliquid probabile, elicit certum ex imperio voluntatis prudenter prohi-
bitis formidinem. hoc ergo supposito addimus ex propria sententia
motiva illa qua procedunt actum fidei sufficere ex se, ut illecti ex
illorum apprehensione eliceret assentum immediatum quo cum formi-
dine assentiretur hanc principio. Deus revelat incarnationem, suffici-
unt tamen ut illecti videtur reflexe ex illorum apprehensione licet
non apparet evidenter revelatio, apparere tamen inevitabilitatem revelationis,
hoc se voluntatem pro prudenter in me imperare per ille assentus imme-
diatus licet sine illa formidine. quo supposito voluntas per suam
affectionem prohibet formidinem illi assentis, et tandem ad vivandem
habitu fidei elicitur ille assentus immediatus quo ex apprehensione termi-
norum credimus sine evidentia et sine formidine Deum revelare incarnationem.

Hoc tamen restat difficultas et sit ista obiectio, quomodo
ille assentus potest esse immediatus, quia nullo modo constat ex terminis Deum
revelare incarnationem, sed hoc debet cognosci per aliud, nempe per certum
quod proponit, per miracula confirmant, Martires testantur quod illi assentus
immediatus sed immediatus.

Pro solutione adverte, revelationem Dei alteram esse imme-
diatam qua Deus immediate alicui revelat aliquid, alteram esse medi-
atam seu notitiam qua ad nos venit ex revelatione immediata aliquid facta.
priorem revelationem videntur exigere in regulis fidelibus ad assentum fidei
habetur non temporis, dum dicunt regulam fidei debent esse in dubium
et veritatem intertempore vivit vivere. posteriorum nemo. Atque negat,
necessarium est. ois et ad credentem fidem christianam, ad mysterium nobis
proponatur tanquam a Deo alicui immediate revelatum, licet Deus

h loquatur nobis immediate, loquitur sibi aliquomodo per os illorum qui
mysteria sibi reuelata proponunt, nam multo faciam multis modis
Deus loquitur, ut dixit Paulus. nec nouum e appellare locutionem Dei
hanc locutionem mediatam, sicut e appellatur maxime in scriptura ierem.
44. hac de ca dixit David: lingua mea calami scribae velociter scri-
bentis. Ezech. sicut locutus e per os sanctorum. heb. 1. sicut pro-
ut Spiritus s. per os Pauli etc. hinc oes fideles dicuntur audire Deum
Ioannis 6. ois qui adiuuit a Patre e didicit, venit ad me, e prae dixerat.
erunt oes discipuli Dei, ideo etiam vocantur oues Ioan. 10. oues meae
uocem meam audiunt, si a. audit Deum & Deus illis loquitur, h prae
e. audiuit ueni loquentem. loquitur. a. sicut fecit Deum loqui cum
homini- bus per experientia obta per sensus maales, uimurum taliter pro-
ponendo mysteria, talia miracula operando, ut h uerum auribus sed tri-
etiam percipiamus uocem Dei loquentis nobiscum, ideo e. Paulus ad hebr.
2. miracula ista dixit ee quaedam Dei locutionem: testante qd
Deo signis e portentis; ubi Theodoretus ait Deum per miracula
ferre praedicationis testimonium; is ergo miracula ista aliquomodo
uox Dei, uel hanc uel appellare uocem suam, melius litteras ue-
nit qd quibz nobis nos conceptz exprimit, quare sicut quando
lego epistolam amici immediate, ex uisione scripturae, quam agnosco, iudi-
co amicum meum loqui, e hest aliquando formidarem an eet scrip-
tura eius, ad huc potim probabilius ee credere per essentiam impropria-
tum ortum ex apprehensione illorum characterum quz probabilius
ostendit ee characteres mei amici, si etiam contineant miracula
e signa quibz Deus mihi loquitur, hest h uocem dare ee litteras
uel uocem Dei, apparet sibi ee obscure, sed immediate e cum tanta
proportione, ut praesentem uoluntas imperet eum assensum immedia-
tum sibi abiqz ulla formidine.

Quis illum assensum ee mediatum, qd supponit hunc
discursum: ois bestifficatio taliter facta e locutio Dei, hac e testi-
ficatio talis e hac e locutio Dei. Ro. negando. Ans. sicut e. quae-
do audio Petrum, h discuro: uox talis e uox Petri, hac e talis e
hac e uox Petri, sed immediate, comparo uocem quam audio cum uox
uocis Petri, e dico hac e sicut illa, sed hae e uox Petri, sicut illa,
sic etiam quando uideo proponi mihi mysterium incarnationis reue-
latum a Deo e proponi cum tanta copia miraculorum, Martirum,
Doctorem, cum tanta concordia saeculorum oium, cum tanta congrui-
tate rationum, e comparo eum istam propositionem cum uoxa quam
habeo per locutionem mediatam. Per. hest h e uidenter, quid eo sibi
ex terminis ipsis si Deus loquitur, ad nos hoc modo loquitur.

seu talis modo proponendi e digno vno Deo, qd iudicium pt e
 immediatum, ut dixi, sicut quando video albedinem vno iudicio immed-
 iate. et albedinem comparando istud esse cum Soaa quam habeo
 de albedine. itaq; heet n oes poms credere, qd reuelatem Dei
 nobis immediate factam, oes n poms credere qd reuelatem
 mediatam, hoc e qd nobis hac doctrina ex parte Dei proponitur,
 qd qd e pncipium Dei e doctrina diuina. ^{quod non} ~~quod non~~ ^{quod non}
 hinc infallibilitatem hoc moti pum quam reuelat immediate Dei
 hinc e. e impossibile. e falsum in qd verè nobis dicitur ex
 parte Dei seu tanquam nuncium Dei vel doctrina diuina, quam
 e falsum in qd verè e immediate nobis reuelatur a Deo. quare,
 n erit minus infallibilis, fides nra ex parte motiui si ordas incarnationem
 qd e doctrina Dei ita qd nobis proponitur ex parte Dei, quam si crede-
 ret se Deo immediate reuelat. hoc ergo supposito ad objectionem qd
 n constare ex testimoniis clarè e euidenter incarnationem reuelari a Deo,
 constans n obcurè, qd inter proportionem Ecclie tot miraculis confir-
 matam, testificatam a Martyribz, acceptatam a Doctis et pphis eis
 ex vna parte, e inter locutionem mediatam Dei ex alia, quæ id duo
 extrema illig proportionis, heet n apparet euidenter, apparet n
 obcurè, tanta conexio ut ex ipsa apprehensione extremorum pnt illig
 immediate assentiri probabiliter, e accedente imperia voluntatis pnt
 etiam sine formidine dicere: hac e doctrina Dei, seu ha proponitur
 ex parte Dei. itaq; n assentitur illis, dicendo e inferendo vnun
 ex alio e dicendo hac e Dei reuelat qd Ecclia proponit, qd miracula
 confirmant e; sed considerat ex vna parte totam illam Ecclie proportio-
 nem, ^{martyria} ~~testimonium~~ testimonium, miracula e, tanquam vnun extremum illis
 assentit, e ex alia parte doctrinam Dei, e comparat vtra e sine vilo
 visente hac duo extrema, inter que inuenit tantam conexionem ut
 ex ipsa apprehensione e comparatè extremorum sine alio discursu pnt
 clare abentum pndicari: hac e doctrina Dei, seu hoc proponitur mihi
 ex parte Dei

Dices iterum: heet Deus loquatur mihi aliquomodo
 per os Ecclie, per miracula e; ego tñ n audio Eccliam immediate,
 nec video miracula, aut martyria e, sed hac oia audio a parentibus
 vel lego e in libris e si hac oia snt locutio mediatam Dei ego n audio
 immediate, cam locutionem mediatam e n psum immediate iudicare
 qd Deo mihi mediate loquatur, sed de summm credam Deum mihi
 immediate loqui qd audio a parentibus, vel inuenio in libris e; e.
 Qd sicut miracula e martyria e, fuerunt aliquomodo voces e vntq;
 Dei quibz loquebatur videntibz illa signa e martyria e, sic mihi
 parentes

parentes, magistri, libri, & tota haec notitia de illis rebz, qua ad
me immediate pertinent, & aliquando os Dei per se mihi immediate
& aliquando loqui dignatus e, itaq; quando per libros, praedicatores &
proponitur mihi sufficienter doctrina, fidei, perinde, & ac si Deus
meum ageret & ea mihi proponeret, h't e. Dei, ut praedixi, multi-
plex os e multifariam loquitur, hinc hoc modo, & hinc alio modo,
utiq; a. s't ex apprehensione illiq; modi, quo sibi proponuntur fidei
mysteria, iudicare, illam e doctrinam Dei seu tibi proponi ex parte
Dei qui eam aliquando revelavit.

Urgebis adhuc: qd huiusmodi concipiendi Deum
nobis loqui e proponere, haec mysteria per os eorum, qui nos docent, videl
vatoe metaphysicis & aliis a rusticis & pueris qui simpliciter cre-
dunt mysteria quando dicuntur a parentibz vel Parrocho, nec tñ cu-
rant iudicare Deum sibi loqui dum ea mysteria proponuntur.
Re si ad rusticos & pueros attendamus sapientia, etiam existima-
vimus eos n credere, qd authoritatem Dei, Parrochi e. solum dicit
eis Verbum Incarnatum, Deum mortuum e & c, n dicit Deum
hoc revelasse. & ipsi n credunt qd revelatōem Dei illa mysteria sed qd
authoritatem Parrochi vel parentis, & per consequens n faciunt actz
fidei. Re si vera fuit aliquando contingat huiusmodi personas
elucere actz merz fidei humana, regulariter tñ elucunt actz fidei
divinae, qd licet n concipiant explicitē revelatōem Dei formalitē,
concipiant tñ confusē doctrinam illam quasi divinitus, & agnoscant
in ea aliquid suprahumanum, & illeunt ita doceri per fidem concipi-
entes notē fidei aliquid Numinis & divinitatis, qd sufficit ut confusē
illegant doctrinam illam n e sicut alias qua oriuntur solum ab herbz,
quamvis n audierit explicitē eam doctrinam e revelatam a Deo & cre-
dendam qd Dei revelatōem. sic etiam dicere pōunt regulariter lo-
quendo quando audiant sibi proponi ea mysteria licet n illeant ex-
plicitē Deum sibi loqui, concipere tñ confusē eam doctrinam proponi
sibi aliqua authoritate, plusquam humana & Parrochi n loqui in per-
sona solum propria, qd eadem a posteriori colligitur, qd si Parrocho pro-
ponenti Incarnatōem rusticus inventivos negando s'p e a Deo revelatam
concepisset plane se n solum peccare contra authoritatem & fidem
humanam Parrochi, sicut si dissentiret illi in aliis rebz humanis, sed
etiam contra aliam authoritatem superiorem, & ideo formidat rusticus
negare e doctrinam divinam qua a Parrocho traditur, qd mirum
existimat verba Parrochi n sibi dici ut rebz Parrochi, sed habere
aliquid plus in illa mōa quam in aliis, hoc exp' ipsum qd rusticus
concepit confusē & raso modo, concipit Theoz logz magis explicitē,
illigendo

illigendo proportionem illam externam mysterij & proportionem 37.
ex parte ipsius Dei, qui aliquando reuelavit illa mysteria fidei, nec
expectare debemus a rusticis & pueris quod tam ex parte & ex parte con-
siderant rationem fidei sicut Theologi, & hoc quidem in se sentia
admittendum est.

Obiicit ultimo principaliter contra coniecturam supra-
positam: quatenus dicimus ex testimoniis ipsius condare saltem obsecra-
tionis miraculis, martyris, &c. hanc esse doctrinam Dei seu hoc pro-
prium ex parte Dei, quod ponamus eorum qui hunc seruat euidenter esse Deum,
hic homo quantum uisus uideat miracula & alia motus, quo modo cog-
noscat ex testimoniis illam esse doctrinam Dei si hunc uisus esse aliquem
Deum. cum igitur hic homo uisus postea esse Deum, quod ipse Deus per
seipsum reuelat, hunc si ad hunc articulum credendum praeiudicium non
habeat auctorem immutato quo ex ipsius testimoniis uideat illam doctrinam
sibi propriam ex parte Dei.

Respondeo licet aliquis antea uideret esse Deum, adita
sibi eius doctrina eo modo quo credit illam esse doctrinam Dei, credit etiam
esse Deum, tunc sicut licet ignores Petrum uisere & esse Romam, si tamen re-
pente auias eius uocem eo ipso iudicas Petrum esse praesentem & loqui
pro eo ipso uisere. Similiter ergo qui uideat miracula uel quae ex quorundam
apprehensione apparet, licet hunc euidenter obsecrat, illam esse doctrinam
Dei & plus quam humanam, eo ipso se credere esse aliquem Deum
cum sit ea doctrina quam auctores, licet illudoc, nesciret Deum existere.

Quaestio: quae conexio tanta appareat rusticis uel puero
in simplici narração Parochi uel parentis cum doctrina Dei, ut ex
apprehensione terminorum uideat illam esse doctrinam Dei? Res-
pondeo haec est difficultas eorum in se sentia, nam similiter rogo ego:
quae motus tanti ponderis habet rusticis uel puero ignorans miracula
martyris &c. ut ex narração simplici Parochi uel parentis uideat pre-
sentem credenda sibi esse illa mysteria atque illa habitare, sane habet eorum
motus quae si dederis in rusticis uel puero ad iudicandum praesentem
et credenda mysteria, haec eadem omnia ego apparere hunc rusticis uel
puero quae cum illa sint ut credat hanc esse doctrinam Dei saltem con-
fuso modo. quae a hoc sint, eam sint uere sufficientia ad illud iudi-
cium dicimus disputatorem sequenti agentis de iudicio credulitatis quod
praedicit actura fidei. pro nunc satis in diuina hunc esse difficiliter quod rus-
ticis ex illis motibus praedicit in a se non mediatum quo in illa uideat mys-
teria et praesentem credulitatem, quam quod ex eorum apprehensione praedicit in
a se non mediatum quo ex conexione extremorum uideat illam
esse doctrinam Dei, quem a se non mediatum praedicit praesentem probabilem

et cum

et cum formidine postea accedente pia affectione et habitu fidei christi
certum est sine formidine sed clarum.

Potes. an per istum assensum, quo viduo Deum reve-
lare. hac mysteria seu hoc proponi ex parte Dei, dicat vere an credere
revelatorem? Res dicit potius credere, quia licet si assensum per Deum testi-
monium que hoc ipsum his revelatum sed immediate, ex ipso terminis,
ut verum est, quia in assensum obviare, et captivando illud ad assenti-
tendum sine firmitate, docet dicor credere revelatorem; hoc in credere
valde minus, quo credo incarnationem, quia illud prius est credere per motum
primi principii, hoc a posterius est credere per motum conditionis eorum alius.
per hoc in si nega quod postea per ipsam revelationem credo quod divinum
testimonium sicut alia fidei mysteria, quia etiam ipsa revelatio esse reflexa
revelatio est, nisi a. sedum agimus de illo assensu revelatorem qui peragario
procedit cum actum fidei quo creditur aliquis per ipsam revelationem.

Ex dubio in hac sectione infero primo haec esse motus extrin-
seca, prout mihi hic est nunc proponuntur, esse partim rationem formalem fidei
saltem partialem, partim vero esse conditionem. Et quidem ratio formalis,
quod ex ipso obicit ut mihi proponuntur integratur locutio mediata Dei per
quam credo, nam licet ego non credam incarnationem per testimonium horum
considerando illud prout provenit ab ipsis horum his auctoritatem.
corporum credo incarnationem per idem rationale testimonium horum cor-
porum ut est signum aut nuntius saltem partialis quo Deus mihi
inmediate proponit mysterium incarnationis, et prout integrat hoc
quod est hanc doctrinam proponi mihi ex parte Dei, sicut qui sunt
Prophetam aliquid proponentem licet non eriat per verba Prophetarum
prout his auctoritatem precise, prout a Prophetis, eriat per illa
verba quatenus sunt verba Dei loquentis mediante per os Prophetarum,
sive etiam nos credimus partialiter per considerationem propositionem
Ecclesie non prout provenit per verba Ecclesie et videndo in eius auctoritate,
sed prout est nuntium Dei seu prout ex ipso verbis integratur hoc
quod mysteria proponi mihi mediate ex parte Dei, deinde haec
eadem motiva sunt etiam conditione ad assensum fidei quatenus eorum
cognitio generat prius rationem prudentis creditibilitatis mysteri-
orum, lex quo iudicio movetur voluntas ad imperandum assensum
fidei, quare illa motiva sunt dupliem influxum in assensum fidei,
alterum immediatum quatenus est ratio formalis partialis assentientis mys-
teris revelatis modo supradicto. alterum mediatum movendo vo-
luntatem et media voluntate excitando ad actum fidei sine formi-
dine eliciendum, et ut sic est contentio.

Infero 2do rationem formalem assensu fidei non esse quia Deus
iudos

vult, ut aliqui voluerunt, cum e. Illud tendat sub rade verj, n pt
moveri immediate tanquam a rade facti a rade aliqua boni honesti
qualis e bonitas ofendi divina iustioni, an vero voluntas ad im=
peratam accensam fieri moveri potit immediate, qd Regi iubet, duceny
infra agentes de actu pia affectionis.

Infero 3tio quomodo possit illigi aliqua scriptura
& Patrum loca, quibz videtur nra fides resolvi in opera miraculosa.
vel aliquo creatam e humanum tanquam in ra comendendi.
Joannis 10: si michi n vultis credere, operibz credite de; e cap. 11: La=
zary mortuuz e e paco qd vos ut operatis. cap. 4: multi credide=
runt in eum qd verbum mulieris testimonium qd habentis qd dixit
michi, oia, hinc e oia e alia nomlia probant bene, opera ipsa e alia
motiva n ee oio extendenda ab assensu fidei, nam hinc n, intrent
tanquam motiva humana nec valeant a authoritate, hoiam, intrant
ta qtuens ex ignis componitur e confletur realla medata Dei,
xui hoc qd e propiani notis ex parte. Dei illud mysterium, sicut ap=
paraty e comitatu quo legatus Regis venit ad urbem ostendit illud
ee legatum Regum, e quidem quando loquitur videtur ex loqui
ex parte sui Regis, n quidem qd a authoritatem formalozum qui ipse
constantur rillendo in ignis, sed qd ex terminis constat oracem
e legacem tanto apperata e talibz circumstantiis factam n ee
privati hois ad Regi legati; sic etiam ex terminis n quidem cari=
doenter ad struere apparet doctrinam, que michi cum tantis mira=
culis apparet e cupi tanto motuorum apparatu proponitur, pro=
poni quidem n a authoritate privata ad divina; itaqz n credi hoc
est testimonium hoium proponendum, qd qd e legas divina quam
componunt etiam partialiter in rade legatis ipsa miracula e
religis apparatus motuorum e circumstantiarum, que integant
hanc propositionem quam michi proponitur mysterium credendum,
e in hoc etiam sensu videntur illigendi Authores illi qui ad assensum
fidei resolvunt saltem partialiter in a authoritatem Ecclie prout
Ecclia gubernatur a Spirite S. quo modo loquitur Baguet in
arxiecti q. j. art. j. dub. q. Medina, Durandus, Gabriel, Alma=
vici quos affert Suarez in pienti dig. 3. sect. 10. num. 9. que doc=
trina vera ee pt in sensu a nobis explicato, quatenus saluet au=
thoritas Ecclie n consideratur prout e humana, sed ut componens
e integrans organum mediatum proportionatum, per qd in his
circumstantiis illigitur Spiritus S. proponere mediate mysteria cre=
denoa.

Sectio VI.

SECTIO VI

Soluuntur alia obuentiones contra eandem sententiam.

Hanc sententiam hoc modo explicatam, quam ante, 37 annos tra-
didit, impugnari potest quaedam author modernus his potissimum
argutis, quibus oportet breuiter satisfacere.

Primo: quia hoc videtur accedere ad errorem hereticorum
nri temporis qui recedunt fidem christianam in reuelatione priuata
que singularis fuerit. Sed nihil nos habere eorum cum illis,
nos e. n. exigimus ad credendum reuelationem immediatam vel priu-
atam priuatum, sed solum quod doctrina credenda propo-
natur nobis ex parte Dei, sed quidem nulli catholico, sed n. exigere.
resoluitur ergo fidem n. in reuelationem priuata singulis factam,
sed in hoc quod mysterium illud proponatur nobis ex parte Dei,
que sit aliquomodo appellari reuelatio mediata e. locutio Dei.

Obiicitur 2do: quia si Deus loquitur fidelibus medio Pa-
rocho res fidei & Reg. assistit Parochi ut n. possit fallere, sicut assis-
tebat Prophetis quando per eos loquebatur & Parochi sit infalli-
bilem auctoritatem in proponendo. Sed cum Suarez in presenti
Diss. 4. sect. j. Parochum n. habere infallibilem auctoritatem
permanenter vel habitualiter, habere in illam actualiter quoties
proponit cum sufficientibus motiuis credibilitatis, ad procedenti-
am e. Dei spectat, ne ille, in y. qua tali modo proponit decipiat
fideles. differt in valore a Prophetis, quia y. presbiterando ab alijs
circumstantijs assumebatur peculiariter a Deo tanquam organum per quod
loquebatur, Parochi. a. eundem se n. tenetur Deo peculiariter assistere,
sed solum prout in y. circumstantijs, hoc e. in y. qua proponat cum tali-
bus e. talibus motiuis credibilitatis, vel quando vere proponit ex parte Dei.

Tertio obiicit: ego credo per testimonium Dei, sed verba Parochi
n. sit testimonium Dei, scio. a. Deum illi verba reuelare. Quia Parochi
n. intrant illo modo ad componendum motiuis fidei. fidei. Sed ubi
quendo me: ego credo per testimonium immediatum Dei secundum
se, solum nego, quia testimonium Dei mihi propositum concedo, tunc a.
ubi nego immutem, verba Parochi n. sit testimonium Dei secundum se concedo,
n. componunt hoc quod e. testimonium Dei mihi propositum nego, denique ad
consequens dico me n. credere per verba Parochi ut Parochi videndo in eius
auctori-

authoritate, sed qd. revelationum Dei mihi propositum per verba Parochi
cum talibus verbis: etc.

19.

Quarto obijci: illa actio que Parochy proponit mysteria
credenda sit et peccaminosa. Et sit peculiariter a Deo. Et non loquitur Deus
per illam mediate nec immediate. Res nuntium seu legatum Regis fore
ex malo aio exequi rassa. Regis est loqui que accepit a Rege, et in illis voce
proponit ex parte Regis; sic Parochy sit ex malo aio proponere quas
aliquis ab Ecclesia, qd. Reg relinquit illum indifferentem ad proponendum
vel non proponendum, et ad proponendum ex uno vel malo aio, et licet illa
actio mala non sit peculiariter a Deo, vere tamen proponit ex parte Dei,
qd. proponit que vere proponenda accepit a Deo vel ab Ecclesia; vobis
ergo narrata non debet esse a Deo peculiariter secundum vos sui partes.
exemplum habes clarum in Sacerdote, concorrente ex malo aio, cuius
locutio est mala et peccaminosa, et tamen loquitur nomine Christi ex parte. In
cuius personam representat. facile poterit Parochy proponere ex parte
Dei mysteria credenda quamvis ea proponat malo aio et per actionem
peccaminosam, a modo tamen Regis peculiariter procedente Parochy sic loquenti et
proponenti cum sufficientibus motivis mysteria adhaerent ut non de equo, et
supponit, sicut etiam Sacerdoti proponenti verba concionis, licet ea
malo aio, ambis Deus peculiariter et vere loquatur, qd. loquitur in nomine
Christi.

Quinto obijci: qd. potest Parochy ex aio deprendi proponere
aliquem articulum verum quem ipse putat esse falsum, tunc certe non loque-
retur ex parte Dei. Res tunc non loquitur ex parte Dei nec futores bene
clerici autem fidei divina regalem circa illum articulum, sicut si
falso credores aliquos de fide in aliquo concilio de falsa hac appre-
hensione, velis illis credere de fide, non estis actum regalem licet id alias
contineretur in scriptura, non est, qd. licet illud fuerit vere revelatum a Deo,
tamen tamen non est vere propositum ex parte Dei sed apparenter, nemo autem potest credere
fide divina regalem que vere ipsi non est proposita ex parte Dei.

Dicit qui mihi dicit Incarnatio Christi in Ecclesia, sit me
sufficienter mouere ad fidem Incarnatio, licet ipse Incarnatio non crearet
et tamen illud proponit ex parte Dei. Et quoniam ego credere per fidem id quod mihi
non proponitur ex parte Dei. Res negando minime proponere, et ex parte
Dei, quodammodo attinet, non est credere Deo vel credere ea que proponuntur,
sed solum non notitia illa, qua mihi per hunc nuntium venit, orta sit et
derivata ex prima revelatione Dei, Deo et. revelavit Incarnatio eo aio
ut mihi proponeretur et ut notitia revelatione Incarnatio veniret ad me
per hominum manus. proterea ergo illa prima revelatio influit ad
notitiam que hic et nunc ad me venit, iam Incarnatio mihi proponitur
ex

ex parte Dei. in casu a.posito. Illa nuncijs videtur notitia derivata
ex illa revelate subiecta notitia quam h's Cetera. p. a. ipse h' credit
In carnationem h's se per accidens; sicut q' legaty regius dicit Regi promississe
se venire ad urbem, qu' autumens legaty h' crederet Regem venturum, pro-
ponit si ille sufficienter credendum ad ventum Regis pp. ipse Regis autho-
ritatem; sic etiam in presenti per illum nuncijs in carnationem proponitur
mihi sufficienter credendum mysterium In carnationis, si sibi vere proponat
per notitiam derivatam a prima revelate Dei.

Sexto contra eandem sententiam obijciunt alij recentiores
phara, ad qua oportet breuiter respondere; & in primis opponunt: si mo-
tivum fidei rursus e' q' Parochy proponit ut nuncijs Dei, petentis ad Parochy
constituatur Dei nuncijs antequam proponat illum articulum, vel q'
per ipsam actualem propositionem. & h' quidem ante, q' si hoc est, h'
s'cos proponere aliquid falsum, q' t' e' contra experientiam. sed ne-
dici q' si constituatur nuncijs Dei per ipsam actualem propositionem
revelat'is vere, nam si rursus credit q' Parochy proponit ut nuncijs
Dei, credit q' proponit revelat'ionem veram a Deo t'um factam & credit vlti-
mo q' deus olim revelavit, atq' ita resolvit totam suam fidem in reve-
lat'ionem preteritam, & manet nobis eadem difficultas solvenda. Atq' vltima
consequ' q' Parochy proponit ut nuncijs Dei e' proponere veram reve-
lat'ionem Dei preteritam, proponere q' revelat'ionem veram Dei vultus illam
fuisse revelat'ionem a Deo factam & si creditur q' Parochy e' verus nuncijs,
creditur q' illa revelat'io fuit vere olim facta a Deo. *h'c dicitur arg'.*

Hoc idem arg' proponit alij verbis circa ipsam revelat'ionem
vel locutionem mediatam Dei, quam dicitur e' motivum fidei, nunc fidei:
q' hoc n' movetur ad credendum q' revelat'ionem mediatam mysterij nisi quate-
nia hac e' vera locutio e' revelat'io mediatam Dei, hoc e' quatenus Deas mediate
loquitur per hos nuncijs, vel per hunc modum proponendi, ut hoc q' e' haec
e' veram revelat'ionem vel locutionem mediatam Dei vultus particulariter
revelat'ionem preteritam e' immediatam Dei, si e'. Reg' hac olim n' revelasset,
licet nunc Parochy ea proponeret, hac propositio n' est locutio vel revelat'io
mediate Dei & de primo ad ultimum fidei credit particulariter q' revelat'ionem
preteritam Dei e' h' ipsam propositionem e' motiva presentia.

His suppositis arguunt vltim' si motivum fidei non sit i-
mediat' illa duo subiecta revelat'ionem preteritam Dei & propositionem, qua-
nime mihi proponitur, ex quibus duobus fit vltus complexio q' appellatur
revelat'io locutio mediatam Dei, seu hoc proponi ex parte Dei, tunc querit: q'
an illa duo credantur immediate, an hoc unum mediate, & alterum imme-
diate? si primum & revelat'io etiam preterita prout considerata a
propositione presentia creditur immediate, & p. se, per consensum h' o-
cus

quis recurret ad aliquid praesens, sed reducatur potius ultimo ad
 primum in revelationem praeteritam quam immediate credimus pp. r, ut dicit
 contraria sententia quam impugnamus. si vero dicatur eorum & vel cre-
 dimus immediate in revelationem praeteritam & illam credimus propositionem
 praesentem, & tunc recedit idem argu. sed sicut reducatur ultimo in solam
 revelationem praeteritam, atq; dico meidem in sententiam quam impugnamus.
 vel denique credimus immediate solam propositionem praesentem & illam
 credimus revelationem praeteritam, & tunc si habemus in motibus fidei ultimo
 voluntatem & revelationem praeteritam Dei, & proportio mea praesens, prout
 & inclinat revelationem praeteritam Dei, & locutio vel revelatio merita
 Dei, ut probatur, &.

Hoc argu. totum, quocumq; modo explicetur, hinc eandem
 esse difficultatem contra motum fidei humanae, de qua quicquid dixeris
 appellari debet ad motum fidei divinae, quae, ut dixi, cum proportione ver-
 letur circa divinum testimonium eo modo quo fides humana veretur
 circa testimonium humanum; quando ergo accipis exlem Patris qui refert
 Patrem suum, credis fide humana in partem Patris pp. auctoritatem & testimo-
 nium Patris, cuius scripturam & characteres agnoscis. motum ergo fidei
 credendi praeter Patris veritatem & eversionem Patris testificatio, quae quidem
 testificatio attendente consideretur, si continet solum characteres secundum
 se, & extra actionem praeteritam qua Pater illos formavit, nam si ipse
 characteres ab alio formati fuissent, non fuisset testificatio Patris. eodem
 ergo modo interrogare possumus: an credas pp. scripturam, prout complexa
 in characteres & actionem etiam praeteritam qua formati sunt a Patre?
 aliquid e. si credas pp. scripturam & testificatioem Patris. rursus si
 credas pp. complexum ex characteribus & actione praeterita, interrogo:
 an vitam partem huius complexus credas immediate, an unam pp. alteram
 nempe actionem praeteritam pp. characteres praesentes quos vides. & tunc
 fit idem argu. sed sicut & reducatur fides tua in testimonium Patris,
 nam characteres secundum se ut condidisti ab actione praeterita non sunt
 testificatio Patris.

Imo hoc idem argu. fieri potest quando credis Patri si scri-
 benti sed ore proprio loquenti eorum &c.; nam in istis etiam rebus verbes
 possumus distinguere. Illa duo sicut sonum vocis quia auribus percipis &
 actionem qua produci sunt a Patre, sicut e. ea actio distinguitur tunc
 si distinguitur ab ipso sono producto, certe, auris non percipit eam sicut
 illa actio, nam si Deus solo produceret similen sonum vel demon inge-
 ret vocem tui Patris si dixereres yhs unam vocem ab alio & sonus ipse
 prout condidisti ab illa actione non est testificatio vel locutio Patris. credis
 ergo pp. complexum ex sono & ex actione. si credis pp. testimonium
 Patris

Et h. est. ultimo in eij testimonio, unde. e. scio alium modum cre-
dendi circa Deum a me exigi, quam circa homines, qui mihi atq; mira-
culo probatus h. sit.

Confirmatur imo & explicatur vltoris vis huius ratiōis: qd si modus
credendi in testimonium dicentis qd ipsum superat modum naturalem operatio-
nis intellectus, peto: in nra pura naturalis obligatio est credendi Deo aliquid inti-
mantis vel praesentis? debet hōp credere Deo ascendendo in eij testi-
monio? Respondent hi Doctores qd tunc solum debet credi Deo sicut
credatur hōi resoluendo scilicet fidem in alia motiva & ratiōes quae offen-
dunt Deum illud testificari. Ex hoc a. sic appo & humane nra
h. constat nobis obligatio credendi de facto qd Dei testimonium respondendo
in casu, debet ergo hoc ipsum preceptum & hae obligatio haberi aliunde.
ex Dei reuelatōe & fidei certō. de hoc a. ipso primo actu fidei quo cre-
ditur illa obligatio restat eadem difficultas qd ante illum actum fidei
h. qd crediderit alij actus fidei de eorum iudicium prudentiae, cuius
humane nra de certitudine seu obligatio credendi & illa obligatio cognoscitur
evidenter humane nra & h. solum ex reuelatōe & fidei, alioquin nulla
est obligatio credendi illum primum actum fidei, & per consequens nra illum
alium sequentem. fatendum ergo & humane nra cognoscitur. licet ille etiam
asensu emens sit supernaturalis, ut infra videbimus. Obligatio em conaxi
credere a sensum fidei firmum qd Dei testimonium, eo modo quo credere
solent qd testimonium hominum adrita, ut dixi, maiore firmitate, et
debet divinam auctoritatem cui creditur, alioquin h. pot. praedone. iudi-
cium videns prudentiae humane nra de huiusmodi obligatio credendi.

Confirmatur 2do: qd si quomodocumque obligatio solum sit constare. ex
reuelatōe specialia qua Deus reuelavit se velle eleuare homines ad talem mo-
dum insolitum credendi, quomodo eris vult exigere qd sit hoc debitum in-
notescere nisi haec ipsa reuelatōe proponatur, et in fideles incipiunt cre-
dere mysteria fidei antequam illis proponatur illa specialis Dei reuelatōe
ut constat ex eij experientia & fatendum e. vel ipsos h. credere sine diuina
toto illo tempore, ^{vel} ^{si} verum qd proportionate sufficienter reuelatōe Dei circa
mysteria, eo ipso cognoscit obligatioem naturalem credendi seu imperandi asser-
tum primum circa illa obta. qd Dei testificatōem eo modo quo credimus
personis doctis vel grauibus, ablati in inspectioib; in firmitate, fir-
midinis &c.

Hinc ergo, ut ad solutionem obiectionis redeamus, constat
eodem modo quoad hoc resoluendum e. assensum fidei nra in testimo-
nium Dei, quo resoluatur assensu fidei humane in testimonium hois, Pa-
tris, vel amij. in hoc a. credimus obitum Petri v: q. qd testimonium
Iohannis, ut hoc ipsum testimonium credamus qd ipsum, resoluendo a.
t. d. i.

testimonium illud in duas partes quibus constat nempe, nempe in
 characteribus v. g. quos videmus aut sonum vocis quem admodum, et in
 actionem qua characteres formati fuerunt a Joanne vel sonus ab eodem
 productus fuit; fatendum enim etiam est ita crediti a nobis illud complexum
 ut tñ in utraque pars credatur ag immediate, nam actionem præsentem
 cognoscimus mediante characteribus vel sono qui nobis indicat processio-
 nem suam a Joanne, hoc tñ in obstat quò minus dicatur verò credere
 pp. testimonium Joannis, nam characteres ipsi vel vox quam percipi-
 mus quid aliud est quam testificatio et loquela Joannis, si ergo credimus
 pp. characteres aut voces, verò et proprie credimus pp. testificatorem Joannis.
 Fatemur ñ resolu. fieri ultimo in testimonium Joannis reducitur
 secundum totum qd in uoluit etiam in obliquo, nam prout sic uoluit
 ut etiam actionem præsentem, resoluatur tñ in totum illud ut in ma-
 thum, et tanquam in motuum obliquum resoluatur in testimonium Jo-
 annis secundum qd dicit in recto scilicet in characteres aut voces qua
 verè et proprie est testimonium et loquela Joannis, qd sepe manifestat
 actionem præsentem qua processit a Joanne.

Similiter ergo fides diuina cum eodem modo obproprietate
 resoluatur in testificatorem Dei, nam hinc testificatio mediata Dei ut talis
 est inuoluit duo in hinc proportionem, qua nunc a Parocho v. g. propor-
 titur articulis cum his circumstantiis etc, et processionem qua hoc progo-
 nitro processit a Deo media reuelatõe præterita et tota serie interuallos,
 et hinc aduenit fides in testificatõe ultimo ad illa via, verè tñ credimus
 illam testificatõe Dei sistendo in ipsa, hoc est in præterito illam ex aliquo
 qd nō extra ipsum, sed ultimo resoluendo in ipsam secundum id qd dicit
 in recto uoluit in proportionem præsentem cum his circumstantiis etc.
 quod licet ñ probent euidenter reuelatõe præteritam Dei, probant tñ illam
 cum tñ tanta verisimilitudine ut accedente pia affectione possit por-
 tendor credi hanc proportionem esse ex parte Dei seu procedere mediate
 ex reuelatõe præterita Dei, quare dum credimus mysterium reuelatum et
 mediatam testificatõe Dei resoluimus ultimo partialiter in hanc propo-
 sitionem præsentem cum his circumstantiis etc, qua verè in recto
 testificatõe mediata Dei est qua sepe ostendit obicere se esse talem, dum
 ostendit se esse reuelatõe præterita Dei, quando ergo dicimus
 qd ex terminis ipsis inuidenter apparet hanc esse locutionem, mediatam
 Dei sed hoc nobis proponi ex parte Dei, nolimus dicere qd de et singule
 partes illi complexi consentit vel appareant immediate ex terminis,
 sed solum dicimus qd uerè testificatõe hinc quoad id qd dicit in recto appa-
 ret immediate, et potest id qd dicit in obliquo, sic testificatõe mediata Dei
 quoad id qd dicit in recto apparet inuidenter ex connexione terminorum,
 qd hæc

In hac propositione Parochi cum talibus circumstantibus miraculorum mo- 22.
 tiorum & c. ex ipsius terminis & talis quae probet se procedit a revelate
 praeterita Dei, quae revelatio praeterita licet ipsa non appareat immediate
 ex terminis, apparet tamen immediate ex terminis haec praesentem pro-
 positionem cum his circumstantibus esse talem quae probet revelationem pra-
 sentem, atque adeo ex terminis apparet hanc esse revelationem mediatam,
 hoc est talem esse quae signa probet se procedit ex revelatione praeterita &
 immediata Dei.

Haec doctrina non solum procedit in nobis qui de facto
 credimus ad revelationem mediatam sed etiam procedit in nobis ab
 aliis propositionem, sed etiam in iis qui credent ad revelationem immedia-
 tam Dei inveniuntem, v. g. si Deus alicui immediate loqueretur & reve-
 laret aliquid per voces naturales ab ipso Deo formatas, tunc enim crede-
 rent quidem ad revelationem immediatam Dei nempe per voces illas
 quae sunt revelatio immediata Dei, illa tamen voces ostenderent ipsas formatas
 esse a Deo, actio vero Dei quae illas produxit & quae completat illas voces
 in ratione testimonij divini non apparet immediate, in se, sed per voces ipsas
 quae possunt obviare & invidiositer ostendere illam actionem seu provisio-
 nem a Deo, unde quoad hoc non dicimus aliquid peculiare de revelate
 mediatam, utraque enim immediate apparet in signa quoad id quod dicitur in
 recto, in utraque apparet immediate, sed ut aliquid probans se procedat
 a Deo in utraque de nig cognoscitur non immediate sed mediate, id per
 se completur in obliquo in ratione testimonij divini, scilicet actio Dei
 quae mediate vel immediate procedit a Deo.

Hinc tam facile responderi potest ad objectionem supra-
 factam, dicimus enim. Parochum per ipsam propositionem actualem ar-
 ticuli veri constitui nuncium Dei quoad illum articulum, restans a
 credens articulum quod Parochus illum proponit ut nuncius Dei, credit
 quidem ad istud complexum ex propositione Parochi cum talibus circum-
 stantibus & revelate Dei praeterita, a qua haec propositio Parochi completur
 in ratione revelationis mediatam, non tamen est ita ut singula partes illius complexi
 credantur immediate, sed una quae aliam, scilicet revelatio praeterita per pro-
 positionem praesentem, quae cum talibus circumstantibus facta probat ve-
 rumentum se procedat a revelate praeterita Dei, ut explicatum est.

Eodem modo respondendum est ad alteram instantiam ibi
 factam, scilicet nos credere ad revelationem mediatam veram & non veram
 includere revelationem immediatam praeteritam. Et facile notivum
 esse revelationem mediatam veram non ita ut sit motivum per se solum
 secundum totum se includit etiam in obliquo, sed secundum unam
 partem quam dicit in recto & quae specificatur est revelatio mediate vera,
 licet

licet illud in obliquo inuoluit ut veram non credatur esse se obliquo
sed quod dicitur in recto. sicuti etiam dicere solemus intellectum nostrum
appetitu innato tendere ad cognitionem veram per quam perficitur
et tunc non fitur intellectus per totum id quod cognitio vera inuoluit in obli-
quo, nam cognitio prout vera inuoluit partialiter denominationem
extrinsecam procedentem ab obliquo ita se habente. sic ergo dicimus
motiuum obliquo fidei nostrae esse reuelationem mediatam veram licet
non secundum singulas partes quas inuoluit in obliquo reuelatio medi-
ata vera prout talis est.

Dicitur: Et nostra fides resoluitur ultimo in motiuum
mere humanum non in testimonium Dei, nam propositio articuli
prout condiducta a reuelatione et immediata praeterita Dei non est testi-
monium sed Parochi v.g.; si ergo fides resoluitur ultimo in illam et non
in reuelationem praeteritam, consequens est quod resoluitur ultimo in ali-
quid mere humanum. Sed nego sequens: quia propositio Parochi licet non de-
nominetur testificatio Dei a seipsa sola, ipsa tamen etiam prout condiducta
a praeterita reuelatione Dei est quae sola denominatur testificatio medi-
ata Dei; sicut propositio vera licet non denominetur rem veritate,
sicut a sola sua entitate, sed etiam ab obliquo, ipsa tamen sola prout con-
diducta ab obliquo est quae denominatur vera. si ergo assensus fidei re-
soluitur ultimo in propositionem articuli cum talibus circumstantiis,
quae sola est quae denominatur reuelatio mediata Dei, consequens est quod re-
soluitur immediate et absolute in reuelationem mediatam, et per conse-
quens factum est quod resoluitur in motiuum mere humanum. sicut licet fides
humana resoluitur ultimo in characteres qui oriuntur vel in sonum
voci qui auditur, qui primum prout condiducti ab actione, quae proce-
dit a scribente vel loquente, non denominantur a seipsis etiam licet
testimonium vel logica, si vero dicimus fidem humanam, resolui in
merum motiuum rationis est non testimonium humanum, et licet fides
diuina, quando Deus aliquid immediate reuelaret, resolveretur in voces
illas quae prout condiductae ab actione, quae fiunt a Deo non denomi-
nantur a seipsis etiam licet testimonium vel reuelatio Dei, non tamen ideo
diceretur fides illa resolui in aliquid mere rationis et non in testimonium
diuinum. sic ergo loquendum dicitur de fide diuina quae habetur
per reuelationem et testificationem diuinam mediatam.

Dicitur iterum: Et etiam fides nostra non resoluitur ultimo
in testimonium Dei reuelatione ut testimonium Dei est, sed solum
prosequatur in id quod est testimonium Dei, scilicet propositio praeterita Parochi
licet quod motiuus prout condiducta a reuelatione praeterita non est reuelatione

E ad e-

& adaequate testimonium Dei. Rō n̄ resolutio ultimo factum in testi-
 monium Dei prout resumptivae & adaequate tale, resolutio in proxime
 in illud ut & adaequate & resumptivae tale, ultimo vero in testimonium
 Dei quae factivae & resumptivae, in aliquo illius, p̄ sufficit ut in toto
 rigore deatur. Hinc resolutio in testimonium Dei q̄ ipsa & insere in
 ipso. sic e. Theologi fatentur Spiritum Deum & hominem adorari cultu
 latra propria n̄ respectivae sed absolute, q̄a hec ergo humanitas n̄ ad
 retus latra q̄ excellentiam propriam humanitatis sed p̄ excellentiam
^{divinam} ~~divinam~~, q̄a in eam illa divinitas & aliquo p̄tō, verum e cultum illa
 n̄ tenere ad aliam, sed sicut in ipso p̄tō e totum illum cultum p̄
 totum ultimo & fundari in ipso p̄tō n̄ quidem in singulis partibus ultimo
 sed in una q̄ quam adoratur altera. hic verum, factum resolutio ultimo in
 testimonium Dei consistere in ipso, huc n̄ resolutio ultimo in singulas
 partes testimonij Dei sed in alteram ex illis, hoc e. sufficit ut verum
 sit n̄ resolutio in aliud sed sistere in ipso testimonio Dei.

Hoc itaq̄ pacto sufficienter solvitur argtu illorum re-
 centiorum, concedentes revelatōem praeteritam ut conditionem a propo-
 sitione praesenti cum talibus circumstantijs h̄ cognosci immediate, sed mediate
 per alteram partem eundem testificatōis divinae. coactorem ad maiorem
 abundantiam potius aliter respondere & negare. Et revelatōe praeterita cog-
 noscitur mediate per illum et non non quo credit hoc mihi proponi ex parte
 Dei. nam licet revelatōe praeterita scilicet & secundum se n̄ sit a nobis
 creditur immediate, quatenus in e. unum extremum huius propositionis p̄t
 affirmari absq̄ aliquo medio proprio, sed totum p̄ connexionem quae
 apparet inter extrema propositionis, illud e. q̄ affirmatur de libo p̄
 connexionem quae apparet inter illud praedicatum & libo, n̄ dicitur affir-
 mari mediate sed immediate, siquidem affirmatur ex apprehensione &
 connexionem extremorum. talis e. connectio apparet obcurā inter
 hanc propositionem articuli cum talibus motibus q̄ e. libo, e. inter hoc
 q̄ e. p̄cessisse a divina revelatōe praeterita p̄ e. praedicatum, quare
 visa hac propositione articuli cum talibus motibus & apprehensio p̄cedi-
 cato scilicet procedere a revelatōe praeterita, apparet illi cui n̄ clara
 sed obcurā connectio inter illa duo extrema, tunc cui p̄t vix ali argtu
 aut medio proprio affirmari. illud praedicatum de hoc libo. nec ad hoc
 requiritur q̄ apparet connectio necessaria inter illa extrema, nam
 quando ego dico si Petrus petis librum, Joannes dabit, n̄ apparet
 connectio necessaria e. in ego auctentior & quidem immediate q̄ connex-
 ionem magnam quae apparet inter extrema. sic etiam q̄ connectio-
 nem magnam quae apparet inter hoc q̄ e. proponi mihi hanc doc-
 trinam tal. modo, e. hoc q̄ procedere a revelatōe praeterita Dei potius
 ex

ex penetratōe terminorum p̄dicare unum de alio. Illud ergo p̄dicatum scorum n̄ pot̄m immediate affirmare dicens Deū reuelavit hoc, q̄a inter extrema illius propositionis scilicet Deum, & reuelavit, hanc doctrinam, n̄ apparet connexio, pot̄m t̄n illius p̄dicatum affirmare de hac propositione doctrina, q̄a inter hac extrema res inter hanc talem propositionem doctrina & processionem a reuelatōe p̄terita apparet magna connexio, qua nisi apparet n̄ p̄t fieri p̄dicatō immediata.

Dices; per illam assensum ego credo fuisse reuelatōem p̄teritam & vel in se vel in alio. Rō. n̄a n̄ credere scorum q̄a fuerit reuelatō p̄terita, sed q̄ fuerit eadē huius p̄p̄o p̄sentis huius propositionis articuli, ad hoc. a. n̄ debet apparere connexio, ut dicitur inter reuelatōem & eius existentiam p̄teritam inter illam ut cāntem & inter hanc p̄sentem propositionem doctrina, quā connexio p̄t apparere, licet illa prior n̄ apparet.

Dices iterum: & vobis n̄ credo immediate existentiam p̄teritam reuelatōis, sed per medium scilicet per talem doctrinam p̄sentem taliter p̄positam. Rō. negando se q̄: nam credere per medium proprie, & affirmare unum q̄a affirmat ut aliud, ad q̄ debet interuenire duplex affirmatō & p̄positio taliter virtualis, unum a. extremam affirmatōis n̄ dicitur medium ad affirmandum a. alteram extremam de quo, sed concurrunt tanquam extremam sine quo n̄ apparet connexio inter utramque, quā requiritur ad affirmandum unum de alio. vno verbo credo reuelatōem p̄teritam & in se & independentem ab altero extremo nego, credo independentem ab alio medio proprio & solum q̄a connexione inter extrema illius affirmatōis concedo, hoc. a. n̄ tollit assensum immediatum, cum adhuc n̄ q̄a connexionem solum inter extrema eandem assensum.

Confirmatur solutio: q̄a etiam si diceremus reuelatōem p̄teritam credi h̄z concludem ex p̄sentem propositionem doctrinae ut q̄a p̄missam, adhuc ad assensum illius concludens requireretur cognitio certitatis illius res connexionis inter ob̄a p̄missa & ob̄a concludens, quā cognitio n̄ est mensura, cum n̄ est certitudo, alioquin ad ipsam requireretur alia cognitio certitatis illius immediata vel p̄terita in infinitum sicut ergo illa cognitio connexionis inter ob̄a p̄missa & ob̄a concludens p̄t ēē immediata ex apprehensione extremarum, cur n̄ pot̄re assentiri immediate abiq̄ alio arḡto vel medio connexioni inter ipsam reuelatōem p̄teritam & propositionem p̄sentem, & dicitur hanc p̄positio doctrina taliter facta ē aliquo procedens a reuelatōe p̄terita Dei?

Septimo obijciunt q̄son recentiores q̄a n̄ habetis fides divina dicit assensum quē immediate credimus hanc hōim p̄ponere nobis

notis ex parte Dei hunc articulum & qui negaret hunc hōiē propo- 24.
nere ex parte Dei, licet concederet ipsum articulum, eēt hereticus, q̄
negaret id ad q̄ credendum immedie obligat fides. Et eā rōne i
affirmationem in sententia contraria, si nullus proponente ip̄i Parocho arti-
culum aliquem, quem debet credere, ip̄a crederet articulum negaret in
Deum illum revelasse, certum e. e. q̄ peccaret contra fidem extremi arti-
culi, illa eēt regula falsq̄ & n̄ fasset a Deo revelatq̄, q̄ fides obligat tunc
rūdium illum ad credendum Deum revelasse, q̄ ipsa n̄ revelavit.
sic in casu arḡti peccaret contra fidem, q̄ hac obligat rūdium illum
ad accipiendum ut nunciū Dei aliquando q̄ n̄ nunciū Dei. n̄ tñ
eēt hereticus, q̄ ad heresia n̄ sufficit peccare contra fidem, sed oportet
negare id q̄ ipsa divina Eccl̄ia credit, n̄ credit, a v̄ra Eccl̄ia, hunc
Parochum loqui ex parte Dei, licet rūdies per accidens teneat, plerumq̄
in ordine.

Octavo obijciunt: q̄ n̄ quoties Parocho proponit articu-
lum fieri proponit illum ex parte Dei seu ut nunciū Dei & n̄ p̄ nulliq̄
semper credere q̄ revelationē mediātam Dei. h̄is p̄to. q̄ ad loquendum
ex parte Dei n̄ sufficit Deum in revelasse & nunc a Parocho dici id q̄
Deus olim dixit, ultra hoc e. requiritur intentio loquentis ex parte
Dei, alioquin e. quando Deus in Scriptura refert mendacia, quā dixit
Daemon, Deus loqueretur ex parte Daemonis & ut nunciū Daemonis, Pa-
rocho v̄q̄ p̄ aliquando loqui solent recitativa refert hō quid Deus olim
revelaverit n̄ intendens loqui ut nunciū Dei. S̄ n̄ idem loqui ex parte
Dei ut refert aliquis q̄ Deus olim revelavit.

Re. quando dicimus nos credere q̄ revelationē mediātam Dei
& q̄ nobis proponitur ex parte Dei, loquimur de nuncio aut procurator
tpe. dicitur per ex commissione Dei, constitutus sit ad ita loquendum, nam
hic frequenter in ita sit, prout Ap̄t̄ & p̄dicatores dicuntur legati Dei
& h̄cōe fungi quando proponunt res nr̄e fidei, n̄ e. tñ in necessarium ut
creatur Deus per eos loqui, sufficit q̄ Deus revelaverit tale mysterium ea
intentione ut ei notitia per quamcumq̄ viam ad nos perveniret. sicut si
aliquis coram multitudine aliquid diceret eo dō ut ea notitia veniret
ad Patrem suum absentem, tunc e. q̄ veniens referret Patri, licet n̄ haberet
intentionem illam loquendi nr̄e. filij & tanquam eis procurator aut nunc-
ius, ad huc filij diceretur loqui Patri per illum tanquam per organum,
nec requiritur in ip̄o organo alio specialis intentio, it e. aliquis
uti cūctā vel alio simili instr̄o ad mani sedendam aliter suam mentem,
cum ergo loqui nihil aliud sit quam ordinare & dirigere nr̄am mentem ad
alium, n̄ e. cur n̄ dicamur Deum semper loqui nobis per istos qui res nr̄e
fidei ab illo acceptas nobis proponant, Deus e. primo revelare illam
veri =

veritatem eo die id fecit ut per aliqua via ad meam notitiam pervenire. & quoniam ita pervenit Deus velle conuincat mihi suam mentem per hoc instrumentum. n̄ tñ dicitur Deus in scriptura loqui ex parte demonis q̄a demon n̄ manifestauit illa obia ea intentione. ut per Deum veniret ad nos eorum notitia, ut constet.

Id contra obijciunt nono: q̄ in his quibus proponuntur res facti n̄ semper aduertunt q̄ proponens sit motus Dei aut loquatur nomine Dei, sed soluti aures illas veritates fuisse a Deo reuelatas, & hoc sufficit ut credat, n̄ ergo credit q̄a nunc proponuntur ex parte Dei, sed q̄a solam reuelationem praeteritam. Et negando hinc q̄d prius ex falsa suppositione q̄ scilicet nos loquamur de rigore & dicitur nuncio loquente nomine Dei, ex ma. sermo sit soluti de. infiro per q̄ sermo Dei ē eig notitia ad nos venit, dicimus n̄ p̄o fieri q̄a aliquis concepit hoc Deum reuelasse eo die ut eibz conuincat eius notitia, & n̄ concepit Deum per hoc instra manifestare ipsi suam mentem, cum tunc illa dud n̄ distinguantur inter se, hanc notitiam ortum habuisse ex Deo intendente. q̄ oibz manifestetur, & Deum hac via manifestare nobis suam mentem & qui concepit unum concepit etiam aliud, nec p̄t ē ignorare.

Quis: p̄t aliquis adire q̄ Deo reuelant hoc mysterium & n̄ concepit nec aduertere Deum intendente q̄ eig notitia veniret ad hoies, vnde n̄ concepit Deum de facto nobis loqui per haec instrumenta. Et si id contingeret, n̄ p̄oet hoies ille credere per habitum fidei infusa, q̄a haec n̄ p̄o obia foali testificacōm Dei, tunc a. n̄ p̄oet ultimo reuelari in reuelacōm Dei vltimam, n̄ e. in praeteritam & immediatam q̄ illa n̄ apparet in se, ut probauimus, ad nec etiam in reuelacōm mediatam & presentem, q̄a per te tunc hoies n̄ concepit Deum loqui & manifestare suam mentem per haec instra. & n̄ restat testificacōm Dei in quam ut in motuum foale vltimum tendat assensu fidei. fieret ergo alij assensu hinc p̄o obia foale vltimo testificacōm humanam & qui reuolueretur in hoies testimonium, n̄ vero fieret assensu sua diuina deficiente, ergo obia foali, de facto tñ casu ille, vel nunquam vel vix vnguan exenies, q̄a oibz quibus proponuntur res n̄o facti aduertunt illas tanquam ad se pertinentes n̄ ut ea qua alijs per sonis priuata reuelata audis, de his a. parum curat nec assensum aut dissentium praebet, q̄a ad ipsos attinet, nec Deus ipsis loqui voluit per tales reuelacōes, at vero circa res facti n̄ vna se h̄t, sed concepiunt obliuacōm positiuam credendi Deo. loquenti ille cui loquitur debet positiuum assensum. vnde experimur circa reuelacōes priuatas factas aliquibus, si vris quas auimus nunquam nos ferri de eorodum sicut circa ea qua proponunt nobis ut stinencia ad p̄m, q̄a n̄ hoc exigimus dici nobis, atq̄ de ea dūm dicunt, apparet iam testificacō & locute mediate Dei p̄ quam circa nos, in illis veris alijs n̄ exigimus dici nobis a Deo, sed dicta fauere alijs

g. 200

sona, quam locutionem praeteritam credimus fide humana pp. aucto-
 ritatem referentis illam, nec agnoscimus debitum pontificum credendi
 hoc e. solum videtur e. in illo cui Deus eligens mediate vel immediate
 iussit, pp. ipsummet loqui dicere e. implicite exigens fidem eorum qua
 dicuntur, unde si pp. abq. irreverentia n. credere ea qua nobis ex parte
 Dei proponantur, sicut circa ea qua nobis n. proponantur sed referuntur
 alijs propoita n. exigatur pontificum humanam assensum.

Responsum: sequitur qd. pot. contra nos retorqueri argu-
 tus supra ubi cum contra sententiam contrariam, deberent e. hores,
 praeteritum ratiocinandi e. moneri de hoc modo credendi pp. revelatam
 mediatam Dei, sicut nos diximus supra qd. debuerat instrui de debito
 credendi pp. revelationem praeteritam videndo in ipsa.

Q. negando aequalam, ratio a. diversimodis e. clara, qd. in
 sententia contraria videtur magis assentiendi pp. revelationem praeteritam
 videndo in ipsa, quoniam modum assentiendi alicui obno praeterito, qd. in se
 n. apparet, statentur illi Theologi ex supra vires e. consuetudinem vni-
 versalem, quae n. ad qm. nunquam talem assentiendi modum in se habuit
 vel expertus e. n. poterit, nisi moneatur, imitari ex se qd. sit prohibes e.
 qd. ab illis habetur in hac ma. at vero in vna sententia n. ponimus
 novum modum assentiendi qualem in alijs materijs suo n. habet e. un-
 dem, nam in alijs etiam materijs, ut videmus, credimus fide humana pp. testimo-
 nium Petri vel amici n. quidem tunc in modo lato sed mediate videndo in ipso
 quare illis elatus habitus fidei n. extrahitur ad novum modum assentiendi,
 sed obliquitur ad eundem per actum signalem adrite maiori ahesionem e.
 firmitate, prout videt supream auctoritatem Dei cui creditur.

Propositis: qd. in alijs materijs illis solo vtroq. modo credere
 sibi vel resoluendo fides humana ultimo in testificationem mediatam
 hores, vel resoluendo ultimo in alia motiva pp. credo Petrum obsequia qd.
 Paulus verax testatur meum Patrem id affirmasse, ubi iam resolutur ubi
 mo auctus in solam auctoritatem Pauli n. in testimonium Patris e.
 in ubi fidei aliquando assentiet vno, aliquando altero modo nisi speciat-
 tur instruat.

Responsum neg: ratio e. qd. cum res fidei vna proponantur
 ut credenda firmissima, hoc e. ut potius videmus, quoniam super eis, ratio
 videtur huiusmodi assensum e. cultum supremum intellectualem n. e. tribu-
 endum testimonio, vel auctoritati humana sed divina. unde sicut n.
 tribuimus cultum patrie, videndo in eiq. excellentia sed referendo ad excellen-
 tiam Dei ut ad motivam ultimam, nec n. debemus tribuere cultum illum
 intellectualem supremum motiva humano ut tale e., sed prout idem e. tes-
 timonium divinum. inde ergo voluntas quoties prudenter imperat
 assen =

assensum primum fidei imperat etiam talem modum assensendi,
per auctoritatem Dei tanquam per ultimam motum, neque enim aucto-
ritate inferiori deferatur eumque ille qui soli Deo reverari debet.

Obijciunt jo: qd pot contingere. Si ipse Parochus, qui pro-
ponit veritatem fidei, non habet evidentiam credibilitatis, atqz ideo impru-
denter agit proponendo rustico illum articulum fieri, et in rusticus
erunt per verum assensum fidei, qd pro eis capta sufficienter propostus
est ipse articulus ille, et debet illum credere, si credit ergo ad revelatorem
mediatam Dei, nam Parochus tunc si se gerit ut nuncius Dei, sed potius
operatur contra debitum suum et contra voluntatem Dei.

Quod facta ex supradictis etiam Parochus putet se falsam
articulum quom proponit, si in vere proponit qd adiecit et vitium
notitia illa quam accepit et qua vera fuit derivata ab eis revelatio,
hoc sufficit ut rusticus accipiat etiam illam doctrinam a Deo media
propositione Parochi, cum hac propositione Parochi procedat ex notitia
data a Deo, qui illum dedit eo modo ut ad eos perveniret hoc vel illa via
sua per credentes sine etiam per incredulos. aliud est si Parochus in
reteretur notitia accepta sed independenter ab illa fingeret ipse vel putaret
se fingere proponeret verum articulum, tunc, e. etiam si vere illum
articulum audiret, si in non recorra retur vel si velles ubi eiusmodi noti-
tia in dicitur Deus per illum proponere, cum non procederet ex reve-
latoe prouta talis notitia data huic rustico, et supra explicavimus,
atqz tunc rusticus non eligeret assensum suam nempe fidei divinae.
Sicut nec crederet, fide divina quando Parochus proposuisset articu-
lum falsum v. g. qd spiritus sanctus factus sit homo, tunc e. etiam si
rusticus putaret per errorem qd Parochus dixisset falsum factum hominem
et ex hoc errore memoria moueretur ad volendum id credere,
qd huc non eligeret assensum fidei, sed cum ille articulus
habet in se esse verum, non tamen est illi inquam propositus ad credendum,
ut suppono.

Obijciunt etiam undecimo: in nra sententia fidem non habere
certitudinem ex motivo, qd cum propositio Parochi ingreditur verum
motivum et illa sit fallibilis et vaga, fallat, non pot referre in fallibili-
tatem et certitudinem in assensum. Quod assensum fidei habere certu-
tudinem et infallibilitatem a quo principio, qd cum sit habitus supernaturalis
vel auxilium supplex pro habitu exigat concursum Dei ad solos as-
sensus veros. Unde, de infallibilitatem ex obis fidei saltem primo,
qd diximus de revelatorem Dei, mediatam adaequate simplicem, hac e. tunc
necessariam connexionem habet etiam veritatis rei revelatae, quam revelatio
immediata, ut si repugnet minus Deum deipere per alios quam per se immo-
diato.

dicat. loquendo vero de propositione Parochi v. g. quae prout componit
 revelationem mediatam Dei & etiam motuum foale partiale strimum,
 ut explicamus, illa quidem licet secundum se n. h. in infallibilem connex-
 ionem cum veritate rei revelatae, prout in altingitur ab assensu fidei
 eam h. s. non licet Parochi possit proponere falso, si in exitu n.
 cognoscere ad verum assensum nisi quando Parochi proponit reve-
 lationem veram, & hoc sufficit ad infallibilitatem fidei, nam etiam in
 sententia contraria n. in illam accipere fides ab obto secundum se,
 quando e. Parochi proponit (h. s. remanente. tertia die, reuelatio
 illa Dei, quae apprehenditur a rubricis, eadem prout apprehenderetur
 licet Parochi deciperetur & h. s. rursus in eadem die, si reuelatio illa
 secundum se e. inaffersiva ut fuerit vel n. fuerit, quare si n. fuerit
 posita, ad hanc assensu rubrici haberet idem ex parte ubi pro motuo,
 foali, n. provenit ergo infallibilitas huius assensu ex parte, ex tali obto
 foali, sed ex modo etiam altingendo illud, quatenus fides n. h. habere
 pro motuo revelationem hanc nisi reuera ipsa reuelatio posita fuerit.
 sic ergo dicimus nos fidei n. h. habere pro motuo partiale progo-
 stionem Parochi, quae componit revelationem mediatam Dei, nisi quando
 reuera Parochi proponit veram revelationem, quare licet propositio Pa-
 rochi secundum se n. habeat infallibilem connexionem cum veritate,
 rei proposita, si in illam connexionem infallibilem prout altingit
 ab assensu fidei.

Res: n. bene retorqueri contra aduersarios hoc argute
 in reuelatio praeterita Dei ipsa secundum se h. s. necessariam connexionem
 cum re revelatae, cum n. possit existere talis reuelatio quin sonatur etiam
 obto reuelatum, at vero propositio Parochi n. h. talem connexionem
 cum potuerit existere obto huius propositio Parochi ab ipso eo qd obto
 qd proponitur est verum, maiorem ergo connexionem h. s. cum veri-
 tate motuum foale in sententia contraria quam in vera.

Idem contra, qd licet reuelatio praeterita eadem h. s. con-
 nexionem necessariam cum obto reuelato, quam n. remanet h. s. qualiter
 propositio Parochi de facto existens, ut n. h. factis qd possit illud mo-
 tuum secundum se referre maiorem certitudinem & infallibili-
 tatem in assensu, nam referre infallibilitatem & certitudinem
 in assensum n. h. n. possit obto foale existere ab ipso maiore, reue-
 latio ab ipso re. revelata, sed qd n. possit assensum moveri ab illo obto foale
 e. de ipso circa maiore, certitudo e. tenet se, ex parte actus e. dicit con-
 nexionem necessariam ipsi assensu cum veritate, ut infra videbimus.
 motuum ergo foale referre certitudinem in assensum e. qd n. possit
 assensu h. s. tale, motuum foale e. falsu circa obto maiore, ut constat
 ex

ex assensu demonstratus per principia necessaria. hoc a. n. h. as-
sensu ex revelate praesertim, nam potest tenere in eandem oio revelatōem
decepti quando revelatio n. fuisse potest, ad huc ^{ex ipso} revelatio ex parte
est eadem numero & qd. attinet ad refundendam certitudinem in
actum n. differentia inter ha. utraq. sententia, des. e. debent dicitur
hanc n. referri a motuo sicut secundum se, sed prout attingitur
a fide exigente n. attingere tale motuum nisi quibus ratio verum e.
& sit connexionem cum ob. male. Denique sicut in sententia contraria
fides h. infallibilitatem ex motuo sicut ultimo sicut ex revelate pro-
terita, ni in nra infallibilitatem ex motuo vel ultimo vel saltem prox-
imo sicut ex revelate mediata, parum a. refert ad infallibilitatem
fidei qd. proveniat ex motuo proximo vel remoto, n. minus e. secum est
fidei certitudo & infallibilitas si oritur ex motuo proximo, qd. e. reve-
late mediata adaequate, sumpta e. qua n. sit pot. quin ponatur veritas ob-
revelati, e. quam revelatōem mediatam ven. positam e. existit essentialiter as-
sensu sicut, quam si oritur ex revelate proterita quam etiam verē, posi-
tam e. existit essentialiter sicut assensu fidei, prout supra explicatum e.

Objectis adhuc duodecimo contra solutionem, qd. motuum in
fidei fides debet e. talis ut fidei agnoscat necessariam connexionem
illius cum veritate rei revelate, n. p. a. ruffig agnoscere talem connexio-
nem necessariam inter propositionem Parochi e. veritatem rei revelate,
alioquin est iudicium falsum quo credit articulum etiam verum, nam licet
articulus verus sit, falsum tñ e. qd. h. h. e. sig. veritas, p. p. necessariam connexionem
cum propositione Parochi, aliud ergo motuum debet habere de quo vere
iudicat qd. habet connexionem cum veritate rei revelate.

Ad ruffionem etiam e. agnoscere connexionem necessari-
am inter motuum saltem proximum e. veritatem rei revelate qd. ne-
cessario data revelate mediata Dei adaequate, sumpta dari veritatem in
ob. revelato. n. tñ iudicat ruffig dari necessariam connexionem inter
revelatōem mediatam adaequate sumptam, hoc e. propositionem Parochi e.
& revelatōem proteritam Dei, nec id necessarium e. ad eundem assen-
sum fidei. nam sicut in sententia contraria per fidei assensum credi-
mus oio Deum oio revelatōem, n. tñ affirmamus aut agnosimus neces-
sariam connexionem inter ipsa extrema scilicet inter Deum e. revelatōem,
alioquin atrox est p. h. h. illa n. est connectio necessaria sed con-
fessionis, n. tñ suggestio motuius credibilitatis, que ostendunt con-
nexionem illam inter Deum e. revelatōem, voluntas prout inter imperat
assensum determinatum e. absq. firmamento ad connexionem inter Deum
& revelatōem. sic nra sententia quamvis n. apparet necessaria connectio
inter propositionem Parochi cum talis circumstantiis, e. e. inter locu-
tionem

tionem mediatam Dei apparentia ratione tanta motiva ad illum tota
rationem credendam, ut pro eius capto voluntas prudenter imperet assensum
debetur naturam ad connexionem illam.

Dices de differentiam quae videlicet contraria sententia connexio
illa est solum inter extrema eundem proportionis que immoderate commu-
tatis abque illud unus ex alio, in nra a. sententia connexio. hoc saltem iuxta
viam ex duabus resolutionibus supra assignatis ad obviacionem sextam quae per
modum illius quae unum inferitur ex alio videlicet rebus praeterita ex pro-
portione praesenti cum talibus circumstantibus. De hoc discrimine ad
proportione unum referre, quae neutri connexio apprehenditur ut necessaria,
videtur sicut illud dicitur in sententia contraria ut advertitur, firmissime con-
nexioni non necessaria inter extrema, et firmis quam advertitur connexi-
oni necessaria inter alia extrema, sed et ex imperio praefectionis fir-
missime credere connexionem inter proportionem talen Parochi cum
revelate praeterita Dei, licet eam connexionem non videtur necessarium,
nec. de advertendum unum quae aliud requiritur quae apparet sicut neces-
saria connexio inter unum et aliud, cum saepe dicitur connexioni probabi-
li, ita ut non solum consequens sed ipsa consequentia est illud probabilis sed,
quia probabilitas eligendo provenit ex incidentia, aliquando ex defectu
necessitatis, aliquando ex affectu Petri erga Joannem autem Joannem
petere a Petro librum inferimus quae obtinuerit, ne etiam in appa-
rentie necessaria connexioni sit illud ex imperio praefectionis ex
tali proportionem articuli cum talibus circumstantibus et colligere reve-
lacionem praeteritam Dei, hoc fit per assensum non probabilem et firmidissimum
de alio illa firmidissimum, sicut non apparet necessaria et connexionem inter
Deum et revelacionem praeteritam fit in sententia contraria videtur certo et
abque firmidissimum ne Deum revelate.

Ratio a. utriusque eadem est, quae videlicet ad exhibendum
cultum debitum Deo non praerequiritur quae apparet necessaria illa cognoscio.
nec. debemus dicere hanc hostiam quae nobis proponitur licet non appa-
ret necessarium quae hoc hostia sit consecrata, sufficit quae non solum prudenter
satis de extrema sed sub hac hostia ad hoc ut debemus absolute ei
exhibere supremum cultum patrie et maiorem in alio cultu, quem exhibe-
bimus alio personis quas evidenter agnoscimus et primo necessario de tales.
sicut ergo ut per illicet debemus exhibere Deo supremum cultum assensum
firmidissimum, non requiritur cognoscere necessariam connexionem inter
Deum et hanc locutionem, aut inter revelacionem praeteritam et hanc pro-
portionem locutionis praeterita, sufficit quae non solum prudenter dubitare
aut firmidissimum, bene et voluntas debet imperare supremum fidei cultum
ut illud firmis credat de quae non fit prudenter debitarum dici a Deo, quam alia
in

in quibus agnoscat necessitatem aut hanc evidentiam. sicut etiam Pontifici
summo quem h. bene agnoscat, quando h. n. potius presenter dubitare do-
rit Papa debemus maiorem reverentiam quam Ep. suo aut Cardinali quem
evidenter cognoscimus. item eisdem Pontifici quando per nuntium eius
affirmat e. n. potius presenter dubitare h. n. nisi minus ipsi, de temus
maiorem fidem quam alijs quos evidentem videmus contrarium affirmare
habet n. videmus positivam de necessitatem v. n. Papam loqui per illam
Nuntiam, sufficit e. ad debitam fidem adhibendam h. ad dubitare pre-
cedentem h. ille loquatur ex parte Papae. Similiter ergo rursus fiet n.
credat necessarium e. h. Barroho loquatur ex parte Dei h. hoc e. fore
semper iudicaveretur: h. e. debet regulariter e. credere firmiter, q. ubi h.
apparet h. h. potius presenter de hoc dubitare, e. id sufficit ut debeat obi-
tere respectum unum e. h. intellectum fidei firmissime debitum Deo u-
quanti e. maiorem quam alijs ratijs etiam demonstrativis in quibus
agnoscat necessitatem connexionem unig. cum alio.

Dicit aliquis n. videri contra reverentiam debitam Deo
si quis n. credit hanc vocem loqui ex parte Dei, hoc e. n. derogat divinae
authoritati, nam e. ego credere e. confiteri Deum se summe veracem hanc
negem hanc hanc vocem loqui ex parte Dei. hoc arguunt etiam contra
veritatem contrariam, nam eisdem modo h. e. contra reverentiam debitam
Deo si aliquis neget Deum aliquid revelare, per hoc e. n. derogat veraci-
tati Dei, cum sit parat. credere ea quae Deus dixerit. oes ergo de-
bent reverentiam auctoritatem divinam in loquendo obsequare nec e. debi-
tam fidem dictis adhibendam, n. potius a. credere firmiter, quia Deo
dicit n. n. credamus Deum loqui. cum a. auctoritas Dei tendat ad
captendam fidem apud homines, eo igitur obligat ut n. negemus a. obfirmati
ipsum loqui, quando h. e. ratio ad prudenter de hoc dubitandum, videtur
etiam reverentia fieret Regi si ipsi aliquid affirmanti iniquam n.
crederet e. propterea q. Rex vel n. loqueretur vel n. sermo, qui e. hoc
alij prudenter fundito opponeret, eo ipso defraudaret Regem debitam fidem
s. ergo qui Deo per alium loquenti n. crederet eo propterea q. illa n. sint
verba Dei alij fundito sufficienti ad prudenter dubitandum, eo ipso fra-
dant Deum debitam fidem, ideo irreverentiam inferret contra Dei
auctoritatem fidem debitam ad hanc exigentem.

Sectio 7.

SECTIO VII

Item circa idem obiectum formale. Fidei.
Vetur etiam actus naturalis.

Quaestio hac coram est obij actibus supernaturals, de quibus obij dubitari solet an respectu eorumdem obij formales et materiales possint dari eisdem naturalibus et supernaturalibus. Voco autem obij formale illud motuum, ut supra dixi, quod apparet ex parte obij et movet intellectum vel voluntatem ut attendatur vel amet aliquid. Si obij est illud, quod si naturam obij finis illius nescio quam rationem sub qua vel cognoscitur vel amatur, vel amabilem rem, quae magis est de nomine in contrarietate naturae obij ad ipsius actibus, quam aliquid tenens se, ex parte obij et movens eandem ad amorem vel amorem, ut hoc sensum non est dubium quod diversa sit a simplicitate quae a hoc obij terminare sit actus respectu eorumdem materialium, sicut diversum est per actum supernaturalem terminari ad illud obij, et per terminari actum naturalem, quae ita ergo procedit in priori sensu, in quo est difficultas equam obij actibus supernaturals, et quae propria spectat ad tractatum de habitibus infusis et de corruptione et formatione ab eis. Voco omnia aliorum contentus in innuendo quod certum in hac difficultate, de qua videri potest olim ab hoc P. Salas qui aliorum contentus refert 2. tom. in 1. 2. de tract. ij. sect. 2. disp. 6. p. 1. a. quae de de potestati et de facto, et in utroque sensu erit breviter examinanda.

Philosophi ergo in genere loquendo, probabilissimum est hoc procedo de potestati in differe actibus naturalibus et supernaturalibus ex parte obij. Primum quod hoc verum est oborum, nec praecipitur, nec consultatur, nec curatur a facultatibus bene et sic operantibus, solum est acceptum a Christo Deo et id etiam populo gratiam quod subleventur eorum, aliena vestimenta, carnis retulantiis coherant et sic de a. hac sunt attendenda ad obij supernaturale, nec obij docuit, nec factus curant. Sed huiusmodi actibus circa hoc naturalia obia eluctos implentur praecipitur, et disponitur hos ad vitam aeternam, id est per actum quod aliquid ex omni suspitione nisi penati illud de se habet, disponitur ad gratiam in bono accipiendam et est vera attritio, quae attritio curat conipere aliquid supernaturale, ex parte obij ad veram attritionem, aut quod dubites absolvere eorum qui ex odio caritatis peritiam obij delectantur?

Ad hoc obij nihil potest arguere ex parte obij, sed si potest cognosci etiam per actum naturalem, nam ipsa etiam ratione supernaturale, gratia si narratur potest audiri et cognosci naturaliter ab ignorantibus, quanto magis

magis bonitas temperantia vel eleemosyna. Etiam potest naturaliter amari
nam voluntas potest naturaliter ferri in de. bene. Et ipsi naturaliter proportionatur
ab intellectu. proportionate ergo illi. Deum in totum esse ultimum finem naturalem
ita etiam habens beatitudinem coelestem preparatam. iustus est reus,
et quidem naturaliter potest audire et cognoscere, cum non poterit naturaliter
voluntas Deum diligere. ut beneficium hoc etiam genere beneficii tract
diligat ut beneficium beneficii naturalis. Item e contra actus supernaturalis
terminatur ad res naturales, nam charitas fertur ad proximos, ad bona
naturalia, et alia huiusmodi, cur ergo non poterit actus naturalis ferri ad super
naturalia?

Tertio in virtutibus moralibus non est explicata differentia
illa obiorum inter castitatem in se ipsam. v. g. et avaritiam, inter misericordiam
substantiam et alias virtutes in se ipsas vel naturales, nam tota
misericordia movetur a bona tollerandi aliter misericordiam. vnde libe
apud talis ubi supra differentias que assignari solent. ubi bene eas omnes
impugnatur. inter amorem vero Dei naturalem et supernalem vix apparet
aliqua probabili differentia ex parte ubi, per se utroque est. ut dormi
nari ad Deum ut unum et ut beneficium utroque genere bonorum. quare
probabilis censo foret ut actus loquendo de nobis hanc differe. ex
parte ubi quam ex modo intrinseco tendenti ad illud. actus est. ex pro
pria entitate. ut actus naturales ori ex natura virtutis et nullam habentes
connexionem aut proportionem cum invocatione. sicut supernaturalis, actus
vero, et actus supernaturalis omnino habentes connexionem cum statu cle
uato ad finem supernalem et debiti huius non est hoc et sed ut constitutus
est per gratiam in statu filii Dei, nam sicut anima rationalis constituitur
hanc in natura humana, ad quam consequitur modo operandi naturales
per cognitionem et amorem humanam, sic etiam gratia constituit
hanc in statu quam in iurino, in quo etiam statu existit novam
genus operandi proportionatum illi datus et novam genus quasi po
tentiarum, qui non habet in se nisi naturales ad cognoscendum et amari
um, ita ut potentissima differentia horum actuum desumatur ex
propria entitate, quam in omni et diversum statum hanc datur
quoad proportionate cum fine naturali.

Hoc ergo respectu circa alias virtutes, quarum
natura a se potest etiam dari actus sui naturalis et agnoscitur circa deum
omni possibile. et hanc finem in se ipsa. in quo etiam placet sententia affirmati
va quam tenet, Molina, in concordia q. 14. art. 13. disp. 7. et ut
ergo. et disp. 8. q. 1. licet aliquibus difficultatibus non fuerit merito huius
nam idem. hanc Paulus in 3. dicit. 23. q. unica art. 1. et sic videtur.
Sicut quod. et d. alia differentia. et in 3. dicit. 23. q. unica d. de primo.
Gabriel

Gabriel in g. 2. art. j. littera G. e. H. e. ly in numeris quos brevitas
causa omittit.

29.

Probant contra: quia haeretici qui errant in uno articulo as-
serunt alios de aequitate tanquam a Deo revelatis. si quisquid sit
de hoc argui probari videris. si nulla sit repugnancia ex parte
obtus fieri et terminet actum naturalem: quomodo e. naturaliter vivere. Deum
et primam veritatem, quomodo item naturaliter audire. Deum revelare.
Incarnationem, quomodo videre miracula et alia motiva. e. c. cur ergo in
postero naturaliter ex illis motivis apprehendere et videre. Deum re-
velare, Incarnationem, et per consequens credere Incarnationem quod motivum
fuerit?

Mior est difficultas an in solam potest dari assensus natu-
ralis quod motivum fuerit sed etiam contra quod ratione. De certitudi-
nem etiam assensus duo videtur esse, scilicet formam de rationem intellectus
ad obiectum, et connexionem necessariam ipsius visus cum veritate, ut infra
videtur. si ergo loquamur de de ratione forma intellectus ad obiectum in video
cur ex imperio etiam voluntatis in potest intellectus tam firmiter adhaerere
per assensum naturalem sicut per supernaturalem, praeterquam cum te. hinc ali-
qui firmis adhaerent suis erroribus, quam alii rebus clare cognitis. si vero
loquamur de certitudine quatenus includit necessariam connexionem visus cum
veritate, fateor majorem certitudinem habere assensum supernaturalem, quia
hinc repugnat falsitas in solam ex parte obiecti sed etiam ex parte principij
a quo procedit, quia, ut infra videtur, habitus fidei infusa non potest elidere
assensum falsum, et vero habitus fidei acquiritur per aliquando elidere
assensum falsum, et contingit in rebus cuius per se proponit credendum
articulorum falsum.

Quis ex hoc potest colligi fides naturalem non habere idem obiectum
fidei cum fide infusa, quia fides infusa habet pro obiecto fidei revelationem Dei
revera existentem, at vero fides naturalis solum respicit revelationem Dei ut
sic praesumendo ab existenti vel apparenti. Pro diversitatem istam
comprehendere quidem in obiecto fidei utriusque fidei specificativae sumptis, non in
fidei et reprobativae, nam licet fides infusa per suammet naturam
alligata sit ad credendum quatenus tunc solum, quando revelatio Dei re-
vera existit, atque deo postulat illam conditionem ex parte obiecti ut potest
elidere suum actum, illa in conditione non existit vera revelationis non magis
apparet obiective nec magis movet ad assensum fidei in seipsum quam naturalis
vera e. movetur a revelatione quatenus apparet non quatenus veritas existit,
et negri apparet magis de existit certa revelatio, quare motivum fidei
apparet et respectu utriusque, necesse idem motivum fidei non misericordia
quando movetur a materia existenti pauperis, et quando movetur a materia
apparet =

apparente, tota ergo differentia est in fides infusa non habet concurrunt
ad operandum quando voluntas est etiam apparentem, quem tamen concurrunt
habet fides naturalis.

Contra praecedentem doctrinam est obijci: quod si actus naturalis
et supernaturalis non differunt penes obiectum formale. Et propositio aliqua obiectum ad huc
manet voluntas manifestans ad amplectendum illud obiectum actu naturali
vel supernaturali, et similiter propositio aliqua fidei articulo ad huc manet
sicut manifestans ad asserendum actu naturali vel supernaturali, unde ergo
determinatur a utroque quomodo poterimus elicere actum supernaturalem.

Respondet autem ut voluntas operetur supernaturaliter et sufficiens pro-
poni utique obiectum virtutis, sed debere proponi cognitionem supernaturalem
evanescentem omnino, nam si amor sequitur cognitionem ipsam omni-
nis, amor naturalis cognitionem naturalem, et supernaturalis supernaturalem,
quare si obiectum misericordiae proponatur per fidem sequitur actum mis-
ericordiae, infuse, si vero proponatur per cognitionem naturalem sequitur
actum naturalem, an vero possit dari alia cognitio supernaturalis proponens hanc
obiectum praeter illa quae oriuntur ex fide, non est huius loci.

Posterum si loquamur de ipso actu cui proponitur
articulus fidei qui dicitur actus naturalis et supernaturalis, ex ultimo tempore in
statu elevationis habere paratum concurrunt. Ad id operandum supernaturaliter
et de facto ita operari, sed hoc in statu statu elevationis dicitur tamen
magis operari. an vero simul etiam eliciat actum naturalem quibus
est quae iam praeditur de possibili sed de facto.

Aliqui ergo recentiores volunt nunquam elici actum fidei
supernaturalem absque aliquo alio assensu concomitante, fidei acquirunt
naturalis simul elicitur, sed in universum docent de obiectis actibus in per-
naturalibus semper elici simul cum illis, alium actum naturalem, qui regula-
riter vertatur circa idem obiectum materiale et formale, alium tamen fidei acquir-
ite dicunt non potest vertari circa idem obiectum formale fidei infuse, sed non potest
virtus naturae credere, sed revelationem praeteritam valenter proponitam
videndo in ipsa, quod est assensus fidei acquirunt qui semper comitatur
assensum fidei infuse debet habere, aliud motivum formale vel hoc est
motiva humana, sed quae ultimo credimus actu naturali Deum revelasse, v.g.
Incarnationem.

Moventur ad hoc asserendum duplici potissimum
arguunt. Primum est, quod per actus virtutum generantur habitus
seu facultates ad illud obiectum potius amplectendum, ut videtur in hoc
fidei frequenter elicitur actus fidei vel in illo qui frequenter elicitur
dilectionem Dei etc., haec a facultas seu habitus non potest generari ab actibus

super-

supradictus, quia hi non generant habitus sed generantur ab illis, actus
et non generat habitum nisi ad similes actus euentus, unde debet
esse habitus supernaturalis, si fieri non potest, quia habitus supernaturalis non potest
sed de simpliciter, potest. e. se per modum potest ad suos actus.

Quam fundamētum est, quod si est solus actus supernaturalis ab ipso
alio modo non potest nobis cognosci, cum enim ut ens supernaturalis non potest
illius notiter ab ipso aliquo lumine superiori illum actum percipere, actus
vero nec presentem experiri nec gratiam recordari. fatendum
ergo est interuenire simul alios actus naturales quos experiri et cognoscere
presentes a quorum potest recordari.

Ad hunc 3^{am} rationem quae potest esse a priori, de rebus potest cui
sufficienter applicatur obiectum in eorum non operatur circa illud, voluntati
et propinquitati obiecti honestum per cognitionem naturalem fieri et simul
per cognitionem naturalem et applicans se ad operandum circa obiectum propo-
situm operatur utroque modo scilicet ut potest naturalis et ut potest elevata
ad actus supernaturales.

In hoc modo quaedam duo puncta continentur; primum est
darsi semper cum actu naturali illam alium actum naturalem, si quidem huius
aliquos probiores, cum quibus tenet P. Jacobus Granado 2da 2da contra.
4 de habitu in coram sup. 4. num. 12. alterum vero est praedicta
sententia addit, scilicet non percipi a nobis actus supernaturales sed solum naturales,
singulae est contra mentem Theologorum et Philosophorum.

De puncto primo dixi sup. 20 de incarnatione sect. 2.
num. 27. ubi illam sententiam reieci, et more iterum dixi, pri-
mum quia fundum illud desumptum ex habitu et facilitate quam
experiri et retorqueri potest ad hominem, qui est. fatentur actum fidei
refusa et actum fidei naturalem non somari circa rem obiecti facile. potest
ergo an potest qui frequenter se exercet in actibus fidei refusa, inten-
tissimi et firmitissimi, huius potest longum tempus facilitatem ali-
quam ad credendum in testimonium Dei maiorem quam haereticis
qui nunquam credit in testimonium Dei sed in motu humana.
si huius actus supernaturalis generant illam facilitatem, nam in eorum
sententia actus naturales fidei semper subsunt in motu humano, si vero
non sit illam facilitatem, eodem modo negari poterit facilitas potest
alios actus supernaturales, non est magis experiri facultatem ad aman-
dam Deum in ipsum et subsedo in ipso potest actus amoris Dei, quam
ad credendum Deo in ipso testimonium et subsedo in ipso, et quidem
cum sit difficultas in lingua, ut aduersari fatentur, in credenda ver-
bata Dei praeterita in ipsam et subsedo in illa, negari non potest illa
difficultas, quae cum sit, exercitio est rei credendi minuatur, sicut
diffi-

difficultas quam habet alij actus, quicquid e. dixeris de facilitate
in ordinandum pro talis obitu facile atq; habita acquisitione e quocumq;
modo eam experiretur, poteris idem ducere e eodem modo experire
facilitatem quam experimur a alios actus post eorum exercitium,
quo modo e. generetur illa facultas e a quibus actibus, postea ducens.
Sed diffinit. si licet illi duo actus fidei viderentur
circa idem obitu, e potest in fari atq; eo qd voluntas imparet duc
actus, sicut e. licet vobis gratia intentionis in actu viderentur circa
idem obitu, n pnt fari actus intentionis si voluntas imparet actum remis-
sum, multo minus poterunt fari duo actus si voluntas imparet unum
solum.

Ipse argui pnt 3tio: qd si est duo actus duplo magis de-
fatigaretur hoo quam si eliceret unum, tunc magis defatigatur eli-
cens actum intentionem quam remissionem, hoc a. manifeste regnat
experientia, neq. e. magis defatigamur eliciendo actum fidei quam
absensq; scientificos, rursus si est duo actus magis distraheretur
virtus illiusq; ad voluntatis quando operaretur circa eum, vobis meas
virtutum quam circa alia obitu, qd haberet duplo plures actus, atq;
ideo minus potest attendere ad alia obitu, qd tñ e. etiam contra experi-
entiam. Adde n rohem ex parte illiusq; sed ex parte etiam phantasia
deberet duplicari defatigari, nam qd dependentiam e connexionem
illiusq; nri cum phantasia singulis actibus nri illiusq; saltem quando
venerantur circa diversa obitu, correspondet in phantasia alij actus,
cum ergo actus fidei divina e fidei acquisitione hant per se diversa
obitu, fideia deberet illis correspondere actus phantasia diversi qui
duplo magis defatigarent e gravarent vires phantasiae.

Quarto argui pnt: qd si e necessaria connexio inter illos
duos actus eo qd, ut aduerrari dicunt, voluntate imperante assensum
pp. diuinum testimonium virtus naturalis nri illiusq; elicit etiam assen-
sum quem pnt circa diuinum testimonium n consistendo in quo sed
in motus humano, ex hoc, inquam, sequitur qd assensu ille naturalis
debeat etiam e ex parte illiusq; ita firmus sicut e assensu fidei
diuina, ideo e. per assensum fidei diuina a illiusq; assentitur sy-
mismme e super oia obitu, qd voluntas pnt affectionis imperat ille
e connexionem firmam, cum ergo assensu ille naturalis proveniat, ex eo
dem imperio voluntatis quasi per redundantiar, quatenus illectus
virtute etiam naturalis tenet eo modo quo pnt in idem obitu, quortet qd
tenet atq; firmiter, qd n e unde e a quo limitetur in modo e adhe-
rendi firmiter, sed per utremq; affectionem debet firmiter eadem
obitu naturali, alioquin per unum assensum assentiretur incarnari.

formido =

formido loce e ornabiliter solum, qd quidem dixi h'is & per obsequium
 facientiam ad hanc firmitate obis foale h'is e. firmis ad hanc
 obis moali quam foah, vnde simul credit super oia revelacionem Dei
 per actum rignalem, e simul etiam credit super oia testimonium
 humanum Terq veritatem per actum nalem, in quo iam rih
 contradiceret credendo magis revelacionem pratoritam quam oia aha,
 e simul credendo per alium actum magis testimonium humanum
 quam revelacionem pratoritam cum tunc credit p illud.

Hanc iam ad 2dum quatum requirendum illig. sentia
 quatenus docet solos acty nales percipi a nobis e n rignales, hoc, inquam,
 multa magis suphect, nem hi Theologi concedunt per solos acty rign-
 aials horem mereri, ex quo fit nos h' porcipere unquam illo modo aut
 experiri in nobis eos actus quibz Deo placeat, aut mereamur aliquid in
 Deo ad salutem. que doctrina h' videtur satis coherere cum modo lo-
 quendi scriptura e H. 88. qui de i' affectibz, de ea fide, dilectione, ac Peni-
 tentia quam experimur loquuntur dicunt illam Deo placere, Deum plac-
 are, mereri vitam eternam e. c. de voluntate. e. bona quam in corde tuo
 expertus fuerat David edificandi templum Dni loquitur psal. 131, e
 e representat Deo ad obtinenda eiy beneficia un ait: memento Dne
 David e ois meruerit dnm eius, sicut iuravit Dno votum vouit Deo
 Deo vti certe de illa sehera voluntate loquitur quam recordabatur
 se habuisse, e de. Ma subicit remanentiam fuisse a Deo larga illa
 e magnifica pollicitate: Seravit Dng David veritatem e h' frudrabitq
 cum, de fructu ventris tui ponam super eadem tuam. de illa e. eade
 voluntate quam in repto expertus fuerat David dixit ei Deus, vt fa-
 batur 3 Reg. cap. 8: q' cogitasti in corde tuo edificare domum noi-
 meo bene fecisti hoc sapax mente tractans, veruntamen tu h' edifica-
 tis mihi domum sed h' ius tuus e. c. vnde de voluntate etiam quam
 ia se experiebatur Salomon eodem cap. 8 versu 28. e de orado quam in
 se porcipiebat loquitur vt eius intuitu Deum moueat; Respice ad
 orationem arui tui e ad preces eius, addi hymnum e oracionem quam serg
 tuus orat coram te hodie. sicut e David psal. 26 representat Deo
 oracionem suam pratoritam curus recordabatur vt ab ea moueatur Reg.
 exaudi Dne vocem meam qua chamaui ad te, tibi dixit cor meum, ex-
 gressus te facies mea. ni etiam Eschias representabat Deo
 voluntates suas bonas pratoritas quas in se fuerat expertus e quarum
 memoriam habebat, vt earam intuitu beneficia impetraret. 4 Reg.
 20: obsecro Dne memento me quoniam quomodo ambulaverim coram te
 in veritate e in corde perfecto, e h' e. Ma certum earam te fecerim.
 q' ipse fuerunt quotidie p h'oris offerentes e representantes Deo
 bona

bona desideria quae aliquando habuerunt & quorum recordantur ut
eorum intuitu aliquid obtineant. sic offerimus Deo orationem in fine
illigentes ut Deus eam acceptet ad primum & remanentiam.
dicitur. a. qd. h. loquimur tunc de ordine aut desiderii ipsi quae perrepi-
mus & quorum recordamur, sed de alijs quorum nec recordamur nec ex
viam perreperimus alicui longe & ab omni felicitate. quis e.
felicitatem credit actus Poenitentiae, contritionis, & dictum est Deo perfectis-
simus quos. I. Franciscus per totam vitam expurgavit in se, in utilitas
fuisse ad salutem & meritum solum meruisse per alios actus occultos
hos qui nobis ignorabiliter in nobis sunt & quorum postea si recordamur.

Fide. si ea doctrina vera est, opera bona externa maxima
ex parte si solum si sunt memoria, sed nec oriuntur ex fide, opera
externa frequentes sunt vel certe continuantur. ut applicatio praeterita
quae solum illud opus facere & quae videtur virtualiter perre-
verat. v. g. sacerdos ex intentione praeterita quae se applicavit
ad celebrandum etiam postea si dicitur & off. privatim & offert
verum sacrificium, oritur ex intentione praeterita virtualiter perse-
verante, illa. a. perseverantia virtualis, ut dicitur a libi explicari & vo-
lito praesens confusio quae volumus loqui & operari ad illam finem quem
tam prius intendimus & volumus, per quem actus actum confusio volu-
mus operari praesentem ad illum effectum quem prius nos intendimus
recordamur. Unde totum hoc praesens quaequid est oritur ex memoria con-
fusa alius intentionis praeteritae, si ergo & habemus memoriam
illam illius voluntatis supernaturalis orta ex fide sed solum alicuius voluntatis
naturalis, quae per se non oritur ex fide divina sed ex fide acquirita & naturalis,
consequens est ut oblatio praesens sacrificii nullo modo oritur ex fide, atque
ideo nec denominatur ut memoria. Idem procedit in eodem, in
in obsequio pauperibus & in firmis exhibitio, & alijs ipsi operibus quae sal-
tem in continuatio nullo modo oriuntur ex fide, sed ex illa cognitione
& intentione naturali cuius solus per se memoriam habemus, non illa
alia supernaturalis pendere & hinc a si nunquam in nobis praesens.

Denique in materia de actu fidei in particulari id duo
alia inconuenientia. Primum est, quod testimonia supra sectione supra de
hominum, eo quod auctores illi dicunt actum fidei, dicitur habere alius dicitur
motuum fidei a motuum fidei fidei naturalis, quod illa tendit ad divinam
testimonium habendo in ipso, haec vero tendit ad alius testimonium Dei
in motuum humana, unde fit si a nobis si percipiuntur actus fidei divine
quos habemus sed solum actus fidei naturalis, nunquam nos percipimus nisi
actum qui tendit ad testimonium humanum, quam hinc nos coram
viam auctori quod testimonium divinum habendo in ipso, experientia
fi

in conserimus nunquam de potestate obtinere nam licet etiam ille as-
 seans negatilis se diuinum testimonium fiat, et in notis oculo
 atq; aro iurando ac si in eet. eodem et modo experimur nos illud in habere
 licet experimur in habere alios acty quos in habemus, negadem e. alio.
 rum actuum solum cognosimus ex eo qd in percipiuntur in notis talis
 actus, sicut nec experimur assentum illum signalem qd tale motum
 friles magis quam si reuera in eet. unde creant qui ipse cogaty e lo-
 qui e experty e se in loqui nec mouere linguam aut labia, in conatur
 scinde qd qd experitur in fieri, ita qui per tot annos cogaty e auctari
 qd motuum frila. e semper experty e se solum essentia qd a huius
 motuum nec habere se illum alium assentum quem desiderabas, nisi
 inuane velis cessabis ab huiusmodi cogati. imo de facty qd hocies
 hanc experientia ducuntur, in imperant tibi nisi assensu similes illos quos
 experty it, e credere prout crediderunt, e prout recordantur se credidisse.
 recordantur a se nunquam credidisse nisi qd motua humana iuxta
 hanc sententia e illum solum modum credendi tibi desinepti imperabunt.

Alteram memorantem e. qd si saltem auentum fidei naa-
 lis e humana percipiunt e solum percipiunt nos firmiter credere. ea fir-
 mitate cog capax e assensy fidei aequitate e humana qua per se.
 resoluitur in motua humana, atq; adeo in e capax cog firmitatis qua
 habere debent quando Deo experimur qd cog testimonium in actum ergo
 experiri in notis fidei firmam sed infirmam, formidolosam quam
 et inuorem qua eam quam in experimur. quomodo ergo audacter
 dicant Petrus e dicimus etiam nos qd firmitissime credimus mysteria
 tra fidei. potestis quidem dicere qd volumus credere firmitissime.
 experientiam in nos docere nunquam in a notis obtineri, semper e.
 experimur solum assentum infirmum loco illig firmitissimi quem
 volebim habere. si a. dicas illum etiam assentum fidei naalis
 fieri firmissimum qd connexionem quam fit cum assensu fidei diuine,
 iam eo ipso deoq; magna ex parte fidei diuina, per quam in actu
 exercito protestamur nos pluris facere. auctoritatem e testimonium
 Dei e firmis ei credere, quam oib; motuis e auctoritati huius
 uidentio in ipis.

Huenciam respondeamus breuiter ad tria illa funda-
 quib; hi Theologi moty moti it ad ponendos oca acty meritorios de-
 oio occulty in ipis qui eos hnt. Primum argu orat. qd ea actib;
 fidei e aliarum virtutum generantur habit; qd in ex actib; ruper-
 nabit; generari in pout. e dater simul atq; actus naales ex quib;
 illi habit; generantur. Hoc argu iam repa vidim; quomodo pariter ipa
 ipos retortuatur, ad illud vero qd in mea sententia nullam e differntiam
 iugoro

rappers. e. ex lib. de hā habitū acquisitos ē ipsi ordinatas, & inten-
 dit ac memoriā actuum priorum, quae sicut reddunt potam ma-
 jis promptam ad idem obit iterum amplectendum vel credendum. hec
 a. facultas n̄ minus habetur per actū rursuales quam per nales, nam
 utrorumq; manent ipse & memoria, ut mox dicam. in sentia vero
 potente habitū acquisitos qui sunt qualitates superaddite d̄versae a
 ipso &c. consequentis procedunt qui admittunt ex actibus obiam sup-
 nales generati h̄nsmōdi facultatem, prout docet late. Ariaga disp.
 g. de hā sect. j. subsect. 2. in quam sentiam & etiam propensum os-
 tenderat disp. 16. de hā sect. 8.

Ad idem argū, quo probantur n̄ p̄ nos recordari
 actuum rursuales nec eos percipere, quando it̄ eo q̄ sit rursuales,
 dixi latē in 2do tractatu de Res, ubi circa hanc rursualitatem
 virtutis h̄i examinaverim hanc cognoscibilitatem. Entis rursuales, ē
 dixi extra rursualia ē in rursua differentia, aliqua ē. Et rursualia
 simplicior ut grā, habitū infusi &c; alia ē rursualia ^{composita} quales ē
 cognitio evidens quae Angeli scit aliquem hōem mortuum resurrexisse,
 filiam cognoscit n̄ p̄ unquam habere nisi praesupposito miraculo,
 scilicet q̄ illa hō resurrexerit q̄ viribz nate fieri n̄ p̄, p̄nto tñ illo
 miraculo viribz nate sit Angeli cognoscitorem evidentem quae scit illum
 hōem post mortem resurrexisse, quae cognitio evidens n̄ ē a h̄i miraculo
 praesupposito, illo a p̄nto connaturaliter debetur Angeli conatū ad illa
 cognoscitorem, nec ad eam indiget habitu infuso aut congruo pro aliquo
 rursuali ex parte, p̄nto q̄ ipi nate debetur. sic ergo diximus h̄i
 hō n̄ p̄nt experiri suos actū rursuales nisi praesupposito aliquo q̄ ex-
 perit vires nate videtur ipsi actibz quos experitur, illis tñ actibus
 rursualis debetur connaturaliter h̄i cognitio reflexa confusa quā
 experitur illos confusa, eo q̄ nate intellectuali debetur cognitio rursua-
 rum operativam quācumq; illa sint, q̄ gravissima inconvenientia
 quae requireretur si hō ipse nesceret quid vellet aut quis cogitaret.
 hinc ergo ē q̄ ad eammodi actū reflexos n̄ ad indiget habitu infuso,
 q̄ n̄ ch̄it illos actū per eorū obiectivalem sed per virtutem aliam
 quae exigit talem ^{compositam} reflexam, n̄ sicut p̄nto h̄i mine-
 glorie debetur vni Dei, q̄ hoc n̄ debet nate sed homini, at vero
 cognitio reflexa proprii actū debetur ipi nate, quae quatenus virtua-
 les, exigit scire quid velit et quid nolit. n̄ ergo suppo rursualis exi-
 gentiam aut vires nate illa cognitio nisi praesupposito, quatenus sup-
 p̄nt aliquis evidens vires nate, quae oia exhibui latē in dicto loco.
 vide etiam quae dixi disp. 20 de Incarnatione sect. 2. non. 27. & seqq.
 ubi adduxi alias rationes ad probandum q̄ n̄ debent fieri simul illa duo

actus

actus nactus & supradialis circa dem obitu foale. & male; ex quibz
constat etiam ad istam artem.

Hinc inferitur decisio illius questionis vulgaris: utrum
quando generat assensu fidei Christiane praequiratur necessario ali-
quis actus fidei acquiritur ut conditio vel cetera. Et e. ex dictis negati-
ve, nam licet praequiratur assensu creditulatur, ut postea videtur,
in assensu istis modis, hic e. antecedentior ad pram affectionem in
solum potest esse probabilis, assensu a. probabilis in obitu necessario potest
motus, sed in apparetur in qua res in contrarium que suspendatur
illius bonae determinetur a voluntate, ut infra videtur. imo nec pra-
requitur assensu fidei humanae quo credamus hoc esse propositum ab
Ecclesia, quod contingere cum qui creditur, & ignorare ad hanc autho-
ritatem Ecclesiae in proponendis rebus fidei, sed solum mouetur aut ho-
ritate prodicatoris quem audit, & a cuius dicto conapit illud mitem-
rum esse incredibile, & reuelatum Dei etiam esse creditibilem sine alio esse
procedente fidei humanae, in quo, si res e. parui momenti, h. e. amplius
immortale.

SECTIO VIII.

In quo formaliter consistat actualis reuelatio Dei?

Diximus obitu foale partiale fidei esse reuelationem Dei, si e. ab erit
ab re. trouiter inquirere quid sit hac actualis reuelatio Dei, quod
videtur obitu reuelatum. Sepono a. ex actibus duplicem esse hanc
reuelationem Dei, alteram mediatam, alteram immediatam. mediata
e. qualis notis nunc aliquomodo reuelat sua mysteria mediante
praedicatione & instructione aliorum hominum, nam licet hac via instru-
tio sit respectu nri aequalis reuelatio Dei, ut diximus, dicitur tamen mediata,
quod utitur Deo respectu nri organo valde mediato quo aliquomodo
loquatur nobis nimirum locutione & doctrina aliorum hominum. imme-
diata vero e. qua Deus meo immediate loquitur alicui, ut locutus e.
Prophetis & S. viris. de hac ergo bona reuelatione immediata locutione
Dei debetari si in quo formaliter consistat, & postea ex ipsa facile erit
induare quid sit mensurum de cetera reuelatione mediatam.

Aliqui dicunt locutionem & seductionem Dei esse ipsam & in-
ferentem naturam habitus fidei. ita docet Canus de locis Theologicis lib. 2.
cap. 3. in resolutione q. 1. art. 1. de his vero tribus. Bagnes in present. d. deci-
sio authoris. conitioe b. hoc tamen couiter reuertitur & merito, si ille

qui

qui credit habet pro motivo ex parte obli revelationem & testificationem
Dei ad credendum, n̄ tñ h̄t pro obli ipsum habitum fieri nec alicui
aut movetur obiective ab ipso habitu, ut constat, n̄ e. experimur ha-
bitum infusum, nec habitus e obli, sed virtus ex parte, pot̄ ad credendum
assensum.

Nec illa sententia h̄t pro se fundtu alicuius pondoris, pro-
bat imprimis ex illo Joannis. 5. qui credit in filium obli, s̄t testimo-
nium Dei in se & h̄t in se ipsam testificationem Dei, sed n̄ h̄t in se nisi
habitum & ipse habitus e testificatio Dei. R. factus habet in se tes-
timonium Dei, hoc e, non testificationem viam vitam & salutem a Deo
promissam, ut explicat P. Salmon ab. tom. 14. disp. 27. vel aliter
dicit q̄t habere in se testimonium Dei, id e, acceptare & possidere ob-
iective, per illud testimonium Dei, ut explicat Bellarm. tom. 2. hb. 3.
de satisfactioe cap. 9. responsione ad 13 testimonium.

Probat resudo rade: q̄t, sicut n̄ h̄t natale lumen intellectus
circa prima principia, ita n̄ h̄t lumen fidei respectu creaturatum, sed
lumen natale n̄ solum concurrat efficienter sed etiam illuminat veritate
obli ut videri pot̄t & similiter lumen fidei e. c. R. lumen natale intellectus
solum concurrat efficienter ad actum, neq̄ assensum, principis q̄t,
ipsum lumen habitus illud ex parte obli, similiter nec assensum obli
revelatis ^{habitu} fidei habet. Nam ex parte obli, alioquin primus actus
fidei dicitur ab auxiliis sine habitu habet dicitur obli fidele. om̄t.
ts alia leuora q̄t q̄t facile pot̄t dissolui.

P. hares tom. 1. in 3. partem disp. 27. sect. 2. s̄t occurrit
2da difficultas, docet in locutione Dei ad extra duos actus interioris, q̄t
duos in intellectu adiuuantis. primus e directus quo cognoscit mysterium
revelatum p. g. Incarnationem Verbi. 2do quo cognoscit illam primam
actum e locutionem Dei & vocem illius, penetrando naturam illius actus qui
est ut ait u. e vox Dei, quare, qui illum actum cognoscit eo ipso scit eum
e locutionem Dei. hanc doctrinam existimo veram, inq̄t tñ maior
explicitate, quare operarietum erit attingere breviter aliqua circa
locutionem in con, ut ex ydeducamus a priori naturam & quidditatem locu-
tionis divine.

In primis ergo notandum e de echa locutionis n̄ solum
q̄t per illam qui loquuntur aperiatur audenti rem dictam, sed e etiam
q̄t obli manifestes conceptum internum quem h̄t de illo obli. S̄t
q̄t multa ut ead natales quia in nobis generant notitiam alicuius obli, est
n̄ deo loquentur nobis proprie sed solum metaphoricis, sicut loqui di-
centur loqui & narrare gloriam Dei. Item angelus concurrans cum
illatu alicuius angelus ad visionem sua substantia n̄ loquitur per illam
notitiam

notitiam sui quam in alio generat, e' enim Deus sit vna concurrere obli
 concurrere cum meo intellectu ad cognitionem aliquam, sicut modo conuenit
 ad cognitionem primorum principiorum cum operis, & in sicut per cogni
 tionem primi principij nunc de facto n' loquitur Deus proprie, ita nec in
 illa actu loqueretur, q' nimirum n' ordinatur illa cognitio ad manifes
 tandum obli prout in intellectu loquentis sic ad manifestandum obli se
 candum se. dixi n' ordinatur, q' licet ex cognitione vniq' obli p' omni
 arguitur, colligere illas e' in mente diuina, n' sufficit vt deus Deus
 loqui, alioquin Deus loquitur mihi quacumq' euidenter cognosca, nam
 e' ipso p' omni colligere illa obli e' in mente Dei. requiritur ergo ad
 locutionem q' ordinatur immediate, & per se ad manifestandum alicui
 mentem loquentis, ex quo fit vt n' sit idem loqui alicui, & loqui coram
 aliquo, p' omni e' ego licet loqui coram. Excommunicato vitando, n' in
 loqui cum illo, q' discrimen nascitur ex eo q' verba illa n' ordinantur
 a me ad aperitendam meam mentem illi sed alicui.

Notandum 2do aduentionem supra ubi dicitur a locutione,
 aucto e' e' perceptio quam auuens percipit obli dictum e' q' illud obli
 sit in mente loquentis. quare in rigore contingere pot' q' aliquis loquat
 & n' audatur, q' licet conuiter dicatur locutionem e' manifestatam pro
 prii conceptus seu excitationem ipi in mente auctoris, n' debet hoc illi p'
 de excitatione actuali in actu secundo, sed de e' p' proxima ad excitatione
 dum n' in auctore imperatur, q' licet p' tunc ad quadronem de
 noue an illa sit dicenda locutio, debent in obseruari eorum modum
 loquendi, nam quando sacerdos absoluit loquentem, vobis loquitur com
 illo, & in frequenter locutus n' audit e' frequentij n' illi q' dicit
 sacerdos e' n' e' idem loqui e' auctori ab eo cum quo loquimur.

Ex his diximus in tractatu de Angelis in ista sententiam
 quam amplexi sumus q' loquantur. Angeli vniuersim gratiam ad nutum
 vniq' Deus concurrat cum intellectu alicuius & ad cognoscendum illud q' alicui
 vult manifestare, diximus, inquam, locutionem sp'ialiter considerare in
 illa actu voluntatis quo Angelus loquens ordinat obli ad alium Angelum,
 a locutionem vero e' perceptionem alicuius Angeli, quare pot' talis
 miraculose vel fortuito etiam naturaliter in loquente Michaelis cum Gabri
 ele, Gabriel n' audiret. itaq' locutio Michaelis e' actu voluntatis qui
 exprimitur per has voces: fac hoc vel ego ero veniam ad te, nam licet
 conuiter dicatur hoc e' actu intellectus p' intimantis sive iudicantis & lo
 quentis de actu voluntatis, probabili n' diximus q' actu voluntatis,
 alioquin n' pot' vniq' Angelus alterum decipere & mentiri, q' n' locutio e' t'
 ueritatem quo Angelus loquens cognoscat actum proprium volentis, sicut
 qu' n' pot' deducere contra id q' in se exprimitur, ita n' pot' dicere alicui
 q' n'

si non habet in mente vel in voluntate, potest a. fallere & falso promittere,
 et nos ipsi experimur quando interiorius volumus eum Deo vel Angelis
 loqui, prout e. interiorius etiam dicere: ego faciam, ego orabo, ieiunabo,
 &c. si non habere propositum implendi, praeterquam si aliquis concupiscit
 et per ignorantiam Deum pro se de seipso frequentes potest huiusmodi locutionem
 ehere. Et illa locutio non est in verum affirmans voluntarium presentem, sed
 potest esse volens ordinans illud obiectum de adhaerentem, qui actus licet non sit amor vel
 carum obiectum, et tamen quasi amor quo volumus illud obiectum manifestari alicui ut
 cognatum a nobis. de hoc in laudis nostris in tractatu de Angelis.

Hinc iam ad nostrum propositum dicendum est ex illis duobus
 actibus, quos ponebat Suarez ubi supra, quando loquitur Deus quor-
 rum alter sit cognitio obiecti, et alter cognitio reflexa prioris, primum
 quidem esse complete locutionem Dei, quia licet per illum scilicet hoc non cognos-
 cat obiectum esse in mente divina, ille tamen actus existit sufficienter in mente ad-
 ventis ad eundem actum quo cognoscitur illud obiectum esse in mente Dei, locutio
 a. ut supra dicitur, non est plene scilicet actus vel cognitio rem ut in mente
 loquentis, sed quia existit in me talem cognitionem, ut constat in lo-
 cutione humana exteriori. adverte in illam primam actum licet sit
 locutio et tamen simul saltem partialiter adhaerentem, cum e. dicitur,
 ut supra dicitur, sit perceptio quia cadens scilicet cognoscit obiectum dicitur
 et per obiectum sit in mente loquentis, hinc est illam priorem actum esse parti-
 tiam adhaerentem, quia per illum scilicet cognoscitur obiectum dicitur
 itaque adhaerentem integra completur ex illo primo actu et ex secundo quo
 cognosco obiectum illud fuisse in mente illi loquentis, locutio vero suffi-
 cienter saluatur in priori cognitione.

Quidam: quomodo per secundum actum potest aliquis cog-
 noscere obiectum illud fuisse in mente Dei? Respondeo: videtur inquit ut ipsion
 Deum? Respondeo: prode primam cognitionem esse talis naturae ut postulet in
 prout a Deo nisi ex fine manifestandi suam mentem et ordinandi
 illud obiectum ad aliorum, quare et qui cognoscit naturam et essentiam illius
 actus cognoscit etiam productum esse a Deo ex tali intentione et fine
 manifestandi suam mentem, sicut qui cognoscit vocem externam
 cognoscit etiam proferri ex fine manifestandi propriam mentem, quia
 voces humanae dicitur a natura ad hunc finem.

Ex dictis de locutione inferatur tamquam dicendum sit
 de ipso verbo, cum e. de locutio inferat verbum, postquam dixerimus
 quod sit scilicet ipsa locutio, facile erit imaginari in quo consistat for-
 maliter verbum. etenim loquendo de locutione in qua infertur sed quia
 cum aliquid loquitur, prout in presenti agimus, verbum e. id est
 a loquente producit ad representandum utramque saltem obiectum dictum

Ego obli-rit in in mente loquens, utrumq. e. representat inbramen-
 taliter vox humana. ex quo fit verbum in locutione lingvica n. e.
 cognitionem Angeli loquentis vel audientis, sed illux actum voluntatis
 ad illum actum quo loquens ordinat obli ad aliam, ille e. e. vox Ange-
 lica qua clamat Angeli, e. quam nos etiam exprimimus quando ad Deum
 vel Angelum clamamus aliquid postulantes vel narrantes, nam illa pos-
 tulo vel narratio n. e. assensu vel iudicium, ut supra vidimus, cum pot
 coniungi cum voluntate divergenti, sed e. ordinatio voluntatis dirigentis
 obli ad alterum. *Sp. a.* ille actus sit verbum quo alteri loquimur
 facile pot. q. h. e. obli sicut vox externa in ordine ad manifestandum
 obli nec aliud poterit assignari q. sit verbum, n. quidem cognitio Angeli
 audientis, tum q. ille magis e. auditio e. perceptio verbi quam verbum,
 tum etiam q. etiam Angeli n. ad verum ad huc producit locutio, ut in-
 videtur, e. per consequens verbum, q. vis locutio e. productio aliusq. verbi.
 Deinde verbum n. fit e. cognitio ipsi loquentis, q. fit contingere q. ipse
 loquitur contra id q. cognovit, ut dictum e, e. fit. producit verbum licet
 falsum illi obli, restat ergo ut ille actus voluntatis sit verbum e. vox
 vana Angeli ad alium.

Deniq. ex dictis constat quid sit formaliter verbum Dei lo-
 quens, nam si sermo sit de locutione Dei ad intra, Verbum e. de Deo pro-
 ducit dator aternus ad representanda seipsa obli qua ipse dicit h. in
 mente, q. Verbum n. e. alia quam ipse filius genitus, de quo late in ma-
 de Trinitate. si vero sermo sit de locutione Dei ad extra qua loquitur
 immundate in gelis vel homibz, haec locutio fit dupliciter fieri. primo ita
 ut Deus formet aliquam vocem sine sensibilem n. e. intellectum in audi-
 ente q. quidem vox n. sit cognitio sed obli cognitionis e. in qua cognos-
 catur obli dicitur ut in mente divina, e. tunc haec vox p. aring illa sit
 erit verbum sicut vox verus homi ad alium. *quasi a.* n. n. illi vox
 n. p. omni q. f. explicaret, n. t. apparet repugnancia in possibilitate talis
 qualitas quae per modum obli representet inbramentaliter rem dicitam
 a Deo. *2do* fit Deus loqui producendo immundate in mente audientis
 cognitionem directam illi ipsi obli dicti ex intentione manifestandi
 suam mentem, e. tunc illa prima cognitio directa promota in audiente
 erit propria verbum Dei, q. illa formaliter representat. obli e. inbramentaliter
 representat q. illa obli sit in mente Dei loquentis, ut supra explicui.

Deniq. inferitur idem cum proportione dicendum e. de
 locutione qua Deus hic e. nunc proponit nobis mysteria fidei credenda,
 haec e. locutio D. e. ipsa mysteria propositione nobis facta a Praelatis, e.
 Magistris cum talibz circumstantiis etc, haec e. proportio talis nobis ap-
 pareret ut in ipsa tanquam in Dei voci p. omni cognoscere a Deum per ha-
 medium

medum velle nobis nam mentem conuincere, in quo consistit ratio locutionis.

SECTIO IX.

Utrum Fides possit esse re obiecto,
aliunde clare cognita?

Utrum possit esse cum opinione.

Ex dictis constat actum fidei circa obiectum reuelatum esse obscurum, quoniam nunc an claritas circa obiectum reuelatum, adeo sit contra rationem fidei ut repugnet actui fidei circa obiectum aliunde clare cognitum; ubi etiam obicitur videlicet an repugnans assensui fidei cum assensui probabili seu opinione circa idem obiectum.

Suppono primo hanc esse questionem de habitibus comparatis ad inuicem, certum est esse habitum fidei hanc repugnare cum habitu scientifico, imo nec cum habitu erroris, tum quia habitus repugnans est in se hanc opponitur habitibus naturalibus, tum etiam quia habitus solum se hanc ut principium suorum actuum, principia autem actuum contrariam se habent esse contraria, nam idem illeceus et eadem voluntas contra principium actuum contrariorum scilicet assensui et dissentius, amoris et odij. ex quo etiam fit hanc repugnare habitui fidei cum assensui scientifico, nec contra habitum scientifico cum assensui fidei, sicut hanc repugnat actui amoris cum principio actus odij. tota ergo difficultas est de ipsius actibus inter se, si an possint esse simul, nam certum etiam est posse esse successiuos, sicut alij actus contrarii successiuos esse in eadem potestate.

Suppono deo assensum Theologicum hanc repugnare cum assensui fidei circa idem obiectum, quia hec est assensui Theologico de iudicatur per evidentem consequentiam ex suis principijs, hoc in obscuritate se hanc parte, quia per se a principio fidei, et ideo hanc simpliciter clarus nec per se scientificus. Stricto loquendo se hanc obscurus est actus. Difficultas ergo presentis est solum de assensui clare et scientifico an repugnet cum assensui fidei circa idem obiectum reuelatum.

Prima sententia affirmat, deo repugnare, quam videtur tenuisse Thomas in presenti, supradictos, Victorius, et Thomae conuictor. Scotus et Richardus, quos refert Valentia in puncti dist. 9. q. 1. art. 4. §. 2. in principio, qui loquuntur de actu fidei et cognitione scientifica, non tamen dicunt de actu fidei et opinione.

Sda

Et sententia negat repugnare. hanc tenet Alexander Aler-
 nis, Albertus, Albertus doctoris, Bonavent. Durandus, Gabriel quae re-
 fert e sequitur idem Valentia ubi supra e plures recentiores qui in raris
 firmantur, nam aliqui hanc sententiam in vitiis doant de, si cognitione
 evidenti, alij vero dicunt cognitionem evidentem abstrahunt a hanc re-
 pugnantiam, eam assensu fidei, intuitivam vero, deo repugnare.

Dico primo. Non repugnat assensu fidei cum de cogniti-
 ore evidenti evidentem obli. huic conditio fortasse non repugnat Thom.
 nam q. 2. art. j. in corp. videtur docere, quom repugnare, fidem cum
 sua objecta qualis habetur in patria, hanc cum sua naturali qualis sunt in
 intellectu simul cum fide, e ad idem dicit om cognitionem naturalem
 nam habere, obcuritatem e tenebras suffidentes ad obcuritatem
 sui salvandam. Ph. ergo. conchio primo ex scriptura in qua propo-
 nuntur fidei credenda ab alijs aliqua qua a multis evidenter sciuntur
 qualis e Dei existens e pura eius attributa. ad hebr. iii. oportet ac-
 ceptum ad Deum credere, q. e. item ibidem dicitur fidei credi mundi
 creatam, sui illegitima aptata ee sacula verbo Dei etc. e denig in symbolo
 fatemur ois docti e indocti q. credimus Deum ee omnipotentem omnium ex-
 sti. H. R. de alijs die aut habere fidem illorum obiorum, quorum loca
 dicitur vnde quae Valentiam ubi supra.

Ph. 2do: quae ad contritionem debet precedere, cognitio, fi-
 dei de bonitate Dei, malitia peccati etc, qua via a viro docto potit
 evidenter sciri. Ph. habere simul utrumq. assensum in intellectu, alio-
 quia posterioris conditionis est doctus quam indoctus, nam circa
 haec ubi rusticus exercet actus fidei, naturali, e meritum, doctus
 vero solum habet actus naturales e sine merito.

Quod deversary primo hominem doctum licet non credat
 articulum certum, habere in hanc animi preparationem ut si aliquid
 habet evidentiā credens illum articulum q. Dei a ubi oritatem.
 Sed contra, q. hoc non e credere, sed habere propositum conditionatum
 credendi, e iudicium a. e contritionem praerequisitur vera
 fides. Ph. sent alij pbe alicui ab hote docto assensum fidei in absentia
 assensu scientis, a quo potit abstinere hote docto ut fides potit habere
 locum. Sed contra, q. si actus fidei repugnat cum evidentiā alicui,
 pariter videtur repugnare cum memoria evidentiā, nam si vis quidam
 actu video Petrum non potim credere me videre Petrum q. dicitur alteris,
 ut postea dicemus, hic nec potest potim credere me videri Petrum q.
 dicitur alteris, statim e. excitatur in memoria ipse evidenter
 representans me videre Petrum e representat in hote docto excitatur
 fides evidentiā ubi sciti impediens ^{fidem} e mingulam nisi in raro
 aliquo

aliquo casu potest habere fidem illorum obiectarum.

Terzio patet: quia non apparet unde repugnant inter se. Illi duo assensus dicuntur repugnare eo quod assensus evidens affert secum claritatem, fides vero obscuritatem, claritas a. & obscuritas repugnant. Sed contra, quia claritas fidei non comparatur ad luminis claritatem privando ad fidem, sed sicut affectum ad imperfectum, sicut modica lux ad magnam, nam lites fides dicitur. Obscura respectu claritatis, vero non est lux, ut insinuavit ipse Petrus loquens de testimonio prophético cui bene, inquit, factis attendentes, inquam luce sua lucet in caliginoso loco, quare neut lux modica non repugnat cum luce magna, sicut nec fides cum claritate.

Quia evidens & incertum repugnat, fides a. & incertum repugnat cum cognitione evidenti. Repugnantiam & incertum in ordine ad rem obiectam & motum fidei repugnant, non in ordine ad rem obiectam, sed per unum modum cognoscitur evidenter & per alterum incertum.

Dico 260. aliqua est cognitio evidens quibus videtur repugnare assensus fidei. Ita sentit S. Vaz. 3. parte disp. 53. num. 5. & sup. 62. num. 23. S. Suarez in presenti disp. 3. sect. 9. num. 10. S. Koningh in presenti disp. 11. num. 1. et alij recentiores. hanc contentionem probat mihi sola experientia quam negare non possum, tum est actu videtur solent quantum ad michi aliquis dicit diem esse & quantum ad conseruatur assensus fidei testimonium dicentis, non possum, sed illud iudicio diem esse quod videtur.

Ratio a priori huius repugnantia licet multas afferat, nulla videtur convincere. S. Koningh ubi supra per rationem affert: quod si nullum agens potest producere fidem in seipso, sed iam ante, & actu ista aliqua fidei sua fidei vel opinione continet omnem affectionem illius fidei quam illud agens potest naturaliter producere, id est, aliquid ut duo non potest agere, in eadem ut quatuor. cum ergo illud non formati ratione dei videtur continet iam eminenter omnem affectionem esseque fidei in gradu excellentiori, non potest illud producere, rursum in se alteram fidem. hanc in vero difficultas est, etiam visus clarae dei continent eminenter omnem affectionem quam fides cognoscit abstractus dei est in Beatus videns claris, deum non potest simul cognoscere. deum in creaturis cognitione evidenti abstractus, sicut alio dubio cognoscunt deum Angeli. item cognitio intuitiva intellectus qua videtur albedo videtur dependenter a sensibus & affectibus clarior cognitione illa, quae fit dependenter a sensibus, & in illis qui habebat cognitionem intellectus plenissimam de albedine, per se iam infusam, habebat etiam cogniti-

cognitionem aliam intellectalem eundem albedinis generatam per sensum
 quae est imperfectior & hinc in unum verum hinc per intellectum acquirere.
 secundam cognitionem quando hinc aliam quae contineat eminenter affecti-
 onem eadem. ad exemplum vero de calido ^{divo} repugnantiam ibi proveni-
 re ex eo quod non potest esse duo gradus similes in eodem modo, cum a. iam sit
 unum gradus caloris non sit propter alius o. dicitur, qui n. hinc a. hinc
 producere calidum, se suppono esse heterogeneos. quia aliter responderent
 in eadem principia Philosophia, nemo tamen negabit per aliquam cogniti-
 onem minus perfectam esse simul cum alia perfecta quae contineat eminenter
 perfectiorum illius.

Quia aliter potest hanc esse naturam intellectus & hanc habere exacta-
 tionem ad ^{verum} sicut voluntas sit desiderare solum bonum abiens e.
 solum sit eligere media in ordine ad provisionem boni quae aliquas ratione
 ut abiens, hinc vero ad bonum plena possessionem prout potest esse, quia illud
 medium hinc est maxime est inchoatum & imperitum cum nullum bonum afferat
 de novo quod iam habere haberetur. hic etiam intellectus cum veritas est abiens
 inquirat illam, quem vero habetur & clare videtur quiescit in ea, quae
 si plena & affectu vigetatur hinc uti aliquo modo ad illam acquirendam,
 se illud medium hinc est mente impingens ad conclusionem veritatis.

Hinc infero primo hinc omnem cognitionem evidentem ex-
 tentionem assensum fidei, quae licet cognitio evidens abstractiva de existentia
 Dei clarior sit quam assensus fidei, tamen veritas illa adhuc non plene
 scitur cum tamen videatur & assensus fidei certior & securior, quippe
 qui innititur medio magis infallibili scilicet auctoritate divina, quam
 intellectus etiam instructus ratione demonstrativa ad cognoscendam abstractivam
 existentiam Dei videlicet videtur medio fidei ad eandem veritatem magis
 cognoscendam, se per hoc medium securius & certius congeritur illam veri-
 tatem quam per solum medium demonstrativum, quare haec veritas ali-
 qua ratione manet adhuc abiens & expectabilis ab intellectu adhuc post medium
 inventiforem, at vero post visionem beatam nihil protrahebat fides,
 quia visio non solum est clarior sed etiam certior quam fides vel saltem ex-
 certare per consequens fides non rediret intellectum beatum magis cer-
 tum quibus sola visio per quam plene possidetur finis ultimo inten-
 tur ab intellectu in clara visione boni.

Infero 2do, hinc omnem cognitionem intuitivam extendere
 assensum fidei divinae, nam cognitio intuitiva orta ex visione ob-
 corporei compositur secum fidem eundem obiecti, quia illa cognitio licet
 licet evidentiam physicam, subditur forsitan tamen deceptio, tum
 quae sensus saepe sit occasio decipiendi. Intellectum per talem vel talem
 modum quo immutabatur a speciebus, tum quae etiam per rationem de jura
 Dei

Dei absoluta potest dari talis sententia infirmitate obli, quare adhuc
existente tali cognitione intuitiva potest illectus videri moveri a
medio fidei ut securus e certis quiescat in cognitione illius veritatis
at vero si cognitio intuitiva talis sit ut se existuat periculum
e formidinem, h. apparet ad quod moueretur videri illectus a motu
fidei.

Dicit: Ita Christi Domini cognoscatur intuitiva per seiam
beatam e per infusa ora entia creata, e th habuit xian arguenta
terminatam ad plura ex ipse obli, que opposabat sapia, per discursum
inferendo vnum ex alio, quae scia h. debet certiorum aut securi-
orem assertionem eiusdem veritatis e h. est fides h. docet securiorem
cognitionem eiusdem veritatis potest h. dari in eodem illectu cum
ratione intuitiva etiam phelicitissima.

Pr. sciam arguentem Christi Domini hoc considerari vel
quatenus terminatur ad prima principia in seipsum evidenter e
sine discursu, vel quatenus terminatur ad conclusiones, videtur per
discursum. si primo modo consideretur illa scia h. repugnat cum
sua infusa eiusdem virtutis, quae obli, e immediata potestis finis
intenti, cum obli, sit plena cognitio illius veritatis in seipso, si h.
repugnat, nam h. licet repugnet illectum uti aliquo medio ad cog-
noscendam aliquam veritatem quam iam plene e classe cognoscit in
seipso, eo qd cognitio incurrit e arguentia, sit in defectum e ab-
sentiam cognitionis rei in seipso, sicut voluntas h. eligit media
nisi in absentia finis, h. th repugnat illectum tendere sine dis-
cursu per duas cognitiones immediate e claras in eandem verita-
tem, quae neutrali praerequiris defectum alterius, sed utraque tenent
immediate ad providendum obli, sicut potest ee in voluntate duplex
gaudium de eodem obli, h. th gaudium simul e desiderium huius
intenti eiusdem obli, si vero scia Christi acquisita consideretur
2do modo quatenus terminatur ad conclusiones, fateor, diffuile mihi
ee, quomodo h. repugnet naturaliter cum visione clara eorundem
obli, e experientia e. docet sicut h. possum moveri a testimonio
extremis sed credendum obli, qd actu videm, sic nec a discursu,
v. q. quando video lumen in cubiculo h. qd discursu aliquo ad
videndum qd sit lux, scilicet quando sol ortus producit lucem,
sed iam ortus e sol e produxit lucem in meo cubiculo e ut datur
lux, ipsi poterit hoc arguo moveri ad assentiendum qd sit lux quando
ipsi oculis actu videt lucem: possum quidem ego videre illud arguo
conueni qd sit lux, at vero videre, e credere dari lucem qd
illud arguo h. possum. rto. a. videtur ee ea, quae subicit huiusmodi
arguo

arguta et media quibus ille est utitur ad inquirendam veritatem quam plene non possidet, quam recte veritatis quam plene et affecto possidet per claram visionem, non videtur hoc uti aliquo modo ad eam inquirendam.

In objectionem ergo dicendum videtur vel sicut dicitur per seiam acquisitam videlicet solum de principis et de illis et consequentia unus ex aliis quam quidem illud est in cognoscere per aliud medium, seu ex terminis in seipsa, vel si volueris visio carca etiam de veritate ipsius consequentis, per eandem sententiam dicitur habuisse seiam acquisitam de his obis obis, debemus concedere id factum fuisse naturaliter, eadem e. loca que probaverunt sicut habuisse huiusmodi seiam, probaverunt etiam quod Deus naturaliter conquirebat dispensando in repugnantia quam huiusmodi assensus habebat, sicut etiam voluit convinci in Christo alios actus naturaliter incongruibile, ut eandem beatificum cum maxima tristitia, nec e. apparet clare. Sed tota haec repugnantia talis est ut de potentia Dei absolute non potuerit convinci aliter mediato et visio clara eiusdem obis, de hoc in dicitur 2j. de incarnatione num. 32. et seq.

Infero 3to assensum fidei divinae non impedire assensum scientificum eiusdem obis, nec ullum assensum scientificum per unum medium demonstrativum impedire alium assensum per aliud medium demonstrativum, sed cum per huiusmodi assensum nonum habet ille est plenam et claram cognitionem veritatis in seipsa, ad hoc post singulos consideratur illa veritas aliqua recte ab eis, et si magis et magis per alia media inquire, quomodo vero assensum demonstrativum comparatur seiam assensum opinionis potest evincimus, quare respondeamus ad argumenta sua contra unitatem fidei per se.

Primo ergo ad probandum fidem actualem non potest dicitur simul cum assensu evidenti omnium obis afferuntur aliqua scripturae et scriptum loca, quale est illud Pauli ad hebr. 11. fides est arguta non apparentium, et alia similia quibus dicitur fides esse de obis non visis. Patrum loca congruit multa Valentia ubi regna, hi e. partim super praedicta verba Pauli partim in illa verba Christi de Thomae quod vidisti me, Thoma credidisti, sepe de ea fidem et ea ubi dicitur quod creditur.

Quo in primis concedendo fidem esse de obis non visis, quod licet non repugnet fides cum seia abstractiva, repugnat tamen cum visione intuitiva a seculo, ut diximus. Unde, fides dicitur esse verum quae non sciuntur, quod mysteria non fidei contra et regulariter non sciuntur, licet unus vel alter doctor habeat aliqua evidentia de hoc vel illo articulo, propterea fides de obis non visis formaliter

per ipsam fidem, & in hoc sensu Patres saepe dicunt n̄ debere quæri experi-
entiam rerum quas credimus, ne exidamus a fide, loquuntur e. de experi-
entia ad credendum cui inimitatur assensu, quam experientiam aliqui
curiosus deiderabant, hac e. iam n̄ est fides, et colligunt ex illis verbas
Cris: qd̄ videri me Thoma credidisti; ubi sermo e. de assensu fundato
in, et experientia, sensuum, credere ergo qd̄ videmus n̄ e. fides, credere
tū quando sensus pot̄ bene e. fides, et hanc r̄iam concomitantem Patres
n̄ reprehendunt, sed illam cui inimitatur assensu e. sine qua hō n̄ credit
iuxta quem sensum intelliguntur fideles. Gregorius hom. 26 in Evangelia
c. 10. & Oratō. cap. 5. n. 11. Chrysost. in Joannem locum sancti hom.
21. Anselmus ibi. Hugobonus tract. 40. & 79. in Joannem, & in Caelvini-
do cap. 8. & alij qd̄ qui eodem modo loquuntur. Deniq̄ verba illa
Pauli fides e. argtu n̄ apparentium n̄ combinat de fidei rationem quasi
excludunt, ut sensu sit fides e. argtu rerum solum n̄ apparentium, sed
pot̄ h̄nt r̄num quam ampliativum, hoc e. fides e. argtu rerum etiam
n̄ apparentium, sicut in verbis præcedentibus videtur. fides e. speran-
dum in rebus, ubi n̄ e. argtu qd̄ fides n̄ e. extendat nisi ad ista
qua sperantur, hoc e. e. falsum. sic ergo in verbis sequentibus argtu
n̄ e. qd̄ fides probet solum res n̄ apparentes, ut optima e. veritas Cornelij
in eum locum ut e. constat ex contextu, qd̄ Paulus solum vult probare
necessitatem fidei ad credendum, quæ non videntur sed sperantur,
hoc tū n̄ excludit fidei utilitatem ad alia etiam credenda.

2do obijciunt: qd̄ fides e. meritoria et laudabilis, credere a
qd̄ videtur n̄ h̄t meritum, vult illud Cris: Beati qd̄ n̄ viderunt e. credi-
derunt, et vult illud Gregorius dicta hom. 26: nec fides h̄t meritum cui
humana r̄io probet experimentum qd̄ fides n̄ e. de rebus scitis. Quæ fides
etiam respectu obijci aliter sciti e. liberam e. obsequiam, ac proinde
meritoriam, qd̄ licet obijci ipsam evidenter condet, n̄ tū r̄velat r̄num
qd̄ quam creditur. fidei tū e. minoris meriti fides in fortis caso qd̄
in minore difficultate, qd̄ etiam fortis, vult Gregorius. ibi d.
loquitur, ut vix, de assensu n̄ concomitante, sed dependente a visione,
qui late appellatur credere, e. hic assensu quatenus terminatur præcise
ad credendum, qd̄ videtur n̄ meritum si n̄ est nec meritorius.

Tertio obijciunt: qd̄ minus humidorum coram magis hu-
minoso n̄ illuminat v. g. Stella coram sole. & nec fides coram eviden-
tia. R̄. Stella v̄re vere illuminare participat etiam coram sole,
quod aliquem gradum, ut suppono ex Philo, n̄ tū apparet nobis eo qd̄
fitemur gratiam proximum soli h̄t a sole aequaliter ferre lucem, e. ideo
h̄ pot̄ v̄re discernere Stellam a reliquo cælo.

Quarto obijciunt: qd̄ spes h̄ pot̄ e. cum ratione, nam

quod quis & vides, quid sperat: & nec fides. Re ingrimis concedendo . 39.
totam de visione perfecta cum qua p[ro]p[ter] ee fides, ut dixi. deinde concedens
etiam antecedenti negatur consequi: quia spes essentialiter respicit bonum
absens ut absens, nam origit se contra difficultates quae occurrunt
in consecutione illi boni. fides vero essentialiter eodem respicit moti-
vum obscurum, p[ro]p[ter] a. ee reuelatio obscura de obto aliter clare scito.
imo a ex ipsa spe p[ro]p[ter] magis confirmari vna sententia, nam sicut spes
si datur cum visione obto praesentis, p[ro]p[ter] bene t[ame]n p[ro]p[ter] dari cum cognitione
etiam euentu boni futuri, qualem cognitionem fortasse habet h[ic] h[ic]
in Purgatorio, sic fides licet dari h[ic] t[ame]n cum visione perfecta, poterit
h[ic] ee cum cognitione abstractiva euentu. sed reuera argu[er]e a spe
ad fidem h[ic] ee bonum, quia multum diuersa e vtriusq[ue] natura.

Restat breue dubium: vtrum compatitur secum opi-
nionem seu assensum probabilem eundem obto. Negant forte Katho-
res prima sententia, quia fides affert certum certitudinem, opinio incertitu-
dinem ex formam, certitudo a. e incertitudo h[ic] p[ro]p[ter] conueni-
respectu eundem obto. p[ro]p[ter] videtur expressum ee apud Aristem in post.
cap. 26.

Dico h[ic] obto probabilis ee h[ic] repugnare h[ic] duos as-
sensu circa eundem obto male. hanc tenet Valentia vbi supra, qui
affert pro se Bonaventuram e Parandum, eam sequuntur plures re-
antur. It[em] q[ui]a frequenter confirmamus aliquas conditiones pherib[us]
argu[er]e quorum aliqua ee demonstrativa, aliqua vero solum probabi-
lia, p[ro]p[ter] h[ic] ee obto illa argu[er]e concludit assensum & habens simul assen-
sum scientificum concludis per medium eideas, e assensum probabilem
per medium probabile, eus ergo simuliter h[ic] p[ro]p[ter] stare simul assen-
sus fieri certu e assensu ex h[ic] probabili. h[ic] sic probatur aliquas
conditiones Theologicas prima ex longum, deinde probabiliter ex
nate aliqua vel congruentia.

Ratio a. desumitur ex sequenti, q[ui]a adhuc stante fidei
assensu illius acquirit plene e perfectam illam veritatem per vltima
eius possessionem, quare adhuc p[ro]p[ter] considerari ut obto e ut exp[er]i-
bilis per alia obto media quae quolibet modo p[ro]p[ter] ad eam concludere.

Nec obstat argu[er]e contraria sententia. q[ui]a e. assensum pro-
babilem a eundem suam substantiam manere p[ro]p[ter] cum assensu fidei,
h[ic] vero manere actualem e formalem formidinem, assensu namq[ue] om-
nitibus eundem suam substantiam h[ic] e formico formalis, sed iudicialis, sci-
licet falsi assensu ex quo nasci p[ro]p[ter] formido si h[ic] v[er]o v[er]etur per
certitudinem per certitudinem alioru assensu scientificu vel fidei
diuina, manet ergo assensu probabilis e incertu quantum e de se,
ja

qd vel procedit per medium in hinc connexionem infallibilem cum
 veritate, vel taliter apparet ut illud si assentiatur oio firmiter
 obto per illud medium, qd si apparet clara veritas conclusio per illud
 medium, ex qua infirmitate assensu nascetur formido nisi adiect
 aliq assensus firmiter circa idem obto, qd a. debet unus assensus
 firmus & alter infirmus circa idem obto per diversa media si videtur
 repugnare. Maior difficultas est: an possit idem assensus numero
 esse certus & probabilis, fidei & opinionis respectu eiusdem obto. de
 qua scilicet sequenti.

SECTIO X

An idem assensus fidei possit tendere circa obiectum
 reuelatum per aliud medium scientificum vel probabile?

Diximus hoc coniungi assensum fidei cum cognitione evidenti sal-
 tem abstractivae eiusdem obto. querimus nuncian proposito utrum
 motuo de essentivum scilicet reuelate divina & modo demon-
 strativo possit illud vnicuique se habere assensum per utrumq; motuam, qd
 etiam de motuo probabilis eodem modo habitum si an possit coniungi
 cum motuo fidei in eodem numero actu.

Negant plures antiqui & recentiores, quibz consentit S.
 Suarez in pncipiis disp. 3. sect. 9. num. 10. & seqq. quorum fudata pos-
 tee examinabimus; mihi tñ probabilior visae est pars affirmans cum
 Durando q. j. prologi pncipiis. Petri Aragonis in pncipiis art. 5. Othone
 Gold. 10. q. 7. Gabriel. in 3. dist. 236. q. 2. Caprole dist. 25. q. vii.
 art. 3. ad 3. & 4. arto. Salsano dist. 24. q. num. 3. art. 3. Molina
 i. parte. q. j. art. j. disp. j. Valentia in pncipiis disp. j. puncto 1. d. 2.
 ante resolutionem arto. refertur etiam Victoris manuscripti huius
 mae dist. 3. & pncipiis. j. post. cap. 25. q. 2. art. 4. & sequuntur
 plures recentiores.

At primo. qd si repugnat eodem actu respicere
 duplex obto fidei. & nec assentiri qd motuam fidei & opinionis vel
 scilicet. Consequenter conditio singularis repugnantis que affertur
 sicut. nunc pñ imprimis. qd obto actu conclusionis respicit intrinsecu
 obto utriusq; pncipiis, ut diximus in superioribus & sicut idem nu-
 mero actu conclusionis obto suo obto qd motuam utriusq; pncipiis
 sic

hinc affectiones utriusque alij medium minus affectionem qualem est quod
qui degenerat a perfectione. equi & similiter ex combinatione utrius
duplex principij hinc generatur actus qui habet affectionem utrius & fidei,
nam effectus agnoscitur hinc est effectus utrius carnis.

1° negando conseq. rta discriminis. Sed in priori
eoa casu deest una ead requirita ad generandum affectionem equam, ad
cuius productionem requiritur duplex pars utrius & equa, & cum
hinc unig subrogetur alius, hinc tamen hinc effectus hinc affectionem
equi; at vero ad generandum affectionem actum fidei sufficit habitus
in seipso & motuum fidei, hinc utrumque datur in casu nro & ultra hoc
adveniuntur motiva & principia scientifica, hinc mirum ergo hinc effectus
habet affectionem fidei & rta ex superabundantia carnis.

Quas. & effectus & affectiones utrius carnis. Respec-
tor unguis utraque, utraque nego, nulla est. Effectus in effectu qua
hinc sint in complexo ex utraque ead.

Sed contra videt S. Suarez in presenti disp. 3. sect. 9.
num. 14. hinc effectus est ex alterutra utraque ead simul, nam habet
affectionem utrius & fidei simpliciori modo & in abstractione variis
ab alijs, quae affectio hinc reperitur in utraque ead simul, nam ead conti-
nuerunt illas affectiones sine implicitate sed tunc cum distinctione reali
inter illas.

De hoc arguere potest responderi in visione beata qua hinc
vitalitatem & supernalitatem simpliciter modo identitatis inter
se, & hinc procedit a duabus carnis subject a lumine gloriae & ab intellectu
naali, in quibus vitalitas & supernalitas hinc unescitur cum illa
simplicitate, hinc idem considerari hinc cum alijs actibus supernalibus. Sed ergo
debent responderi illas duas causas hinc superentur ab effectu in modo hab-
lendi illas affectiones cum maiori simplicitate, superentur hinc ignon effectu
in alijs nempe in modo continendi illas affectus, hoc est, eminenter seu
virtute produendi illas rtae cuius affectionis hinc ead agnoscitur & superant
simpliciter & absolute, suum effectum, hoc ergo hinc de principio visionis
beatae debent ocs dicere, nisi etiam hinc de principio illas actus qui sint
simul fidei & rta.

Obiunt etia: hinc dua differentia dividentes & opposita
hinc non coniungi, nam quavis carnis est adequate constitutum rtae
sibi duerna, hinc actus fidei & rtae hinc differentias quae duergas hinc
hinc utraque differentia coniungi in unum actum indubitabilem. Sed
hoc arguere habere mille instantias contra se, nam actus etiam rtae
cabatur ab agente in ead rtae, atq; ideo actus ignis erit rtae rtae
ab actione solis, & hinc dari hinc una actio qua eadem procedat ab igne
e Sole

41.
et Solis concurrentibus simul ad producendum aliquem ignem quæ
quidem actio erit simul actio ignis et Solis. Item in syllogismo
cognitio omnis præmissa differt sp̄e a cognitione alterius præmissæ
pro diversitate specificæ ob̄i, et tñ actus conclusionis intrinsece ter-
minatur ad ob̄i utrius præmissæ simul et participat aliquis
utriusque, item Angely p̄t per unam cognitionem cognoscere Leonem
et per aliam equum, quæ duæ cognitiones sp̄e differunt pro diver-
sitate specificæ ob̄i, et tñ p̄t idem Angely elicere tertiam cognitio-
nem terminatam ad Leonem et equum, quæ uterque contrahetur et repre-
sentatur eadem sp̄e impregna Angelyca, et suppono, per quam
representari possit plura ob̄i, vel simul oia vel singula scorsim
pro arbitrio ipsius Angely. Item perissimum est diversa sp̄es
peccati ad iniuriam et tñ p̄t dari unum peccatum huius mali-
tiam fornicationis et iniuriam. Denique sicut cognitiones differunt
sp̄e pro varietate specificæ motuum, sic etiam accipiunt
talem vel talem individuationem ab ob̄i materialibus, nam attendit
fidei quæ credo Incarnationem differt saltem materialiter ab attendit
fidei credo Christi resurrectionem per ordinem quem uterque attendit
habet ad unum ob̄i materiale, potum et unius debet credere oia que
et tñ p̄t dari utriusque terminatus per unam simplicem indivi-
duationem ad utrumque ob̄i materiale, potum et unius attendere oia
que continentur in simbolo, sicut potum etiam unius actu volunta-
tis velle dare prandium Petro, licet potum etiam singulas partes pan-
is velle, per singulos actus, scilicet panem, vinum, carnes etc., ut ergo
habet motuum fidei scorsim p̄t terminare actum fidei et tribuere
illi unam sp̄em, et motuum scorsim terminare, coeterum p̄t etiam utrumque
motuum simul terminare eundem actum et tribuere illi unam
differentiam specificam quæ differt sp̄e a singulis scorsim et erit
ista tertia rep̄itans utrumque motuum, sicut actio ignis et Solis
habet aliam tertiam sp̄em actionis diversam ab actione Solis scorsim
et ab actione ignis scorsim. itaq̄ n̄ conveniuntur in illo a tempore
duæ differentie specificæ oppositæ, sed daretur unica simplex huius
ordinem intrinsecum ad ob̄i materiale utriusque differentie oppositæ.
vide que dixi diff. 33 de Incarnatione.

Quædam: Quæ actus n̄ est imp̄e actus fidei sed in alia
sp̄e diversa. Et n̄ est actus fidei, sicut n̄ est hō qui n̄ habent diffe-
rentiam specificam hōis. Res prædictam attendit esse vere actum fidei
n̄ quidem eundem sp̄e actionis ad diversa, nec est alio fidei igni-
ficat unam sp̄em infimam quæ comprehendat ois actus fidei, sed sp̄em
subalternam, de cuius ratione, volent et p̄t ut amemus pp̄ revelationem
ob̄i

obscuram Dei, nisi solum illam respiciat, nisi etiam aliud diversum
motuum.

Obijes qto: assensus ille est obscurus simul & clarus
evidens & incertus, item si respiceret motuum probabile est cer-
tus & incertus, quia oia repugnant. Rō illum aliterum esse obscurum
respectu revelatiōis quam nullo modo clare sed obscure representat,
ad verū respectu rei revelata absolute est clarum, nam licet pot
dici in seipso clare in rem revelatam sub motu revelatiōis, nō debet
dici absolute tendere obscure, q̄ obscuritas simpliciter h̄ solum signi-
ficat præcognitionem sed carentiam realem claritatis, quam carentiam
ille assensus h̄, n̄ e. a. de rōe aut fidei q̄ absolute sit obscurus,
respectu rei revelata, sed q̄ n̄ representet eam clare ex vi revelati.
q̄ idem de evidentia & incertitate cum proportione. videndum ē.
Deniq̄ si h̄t simul motuum probabile, n̄ ideo debet dici simpliciter
incertus respectu certitudinis, q̄ incertitudo simpliciter dicit ca-
rentiam realem certitudinis. Dicitur t̄ bene probabilis, q̄ pro-
babilitas dicit solum respectum ad medium taliter existentis ad asser-
sum vs̄ ex modo assentendi per tale medium h̄ existerebatur for-
modo nisi aliunde daretur certitudo per aliud medium.

Dices: consideremus assensum illum prout proxime ter-
minatur ad ob̄m revelatum ex vi revelatiōis, prout sic tenet ne
ad ob̄m revelatum clare, an obscure, evidenter, an incertenter?
Rō realiter loquendo illum assensum esse clarum & evidentem respec-
tu rei revelata, procedendo a. vnam fideitatem solum illius
prout actus in ob̄tione dicitur & prout sic tenet clare
nec obscure, nec evidenter nec incertenter, q̄ claritas & obscuritas
h̄ differentia opposita quarum una debet convenire actui a.
partē rei respectu ob̄i realis, n̄ t̄ debet convenire ^{actui} ~~actui~~ sub
quam præsupponit & consideratōe vna.

Dices iterum: ponamus motuum fidei probabile
n̄ esse verum vel n̄ bene inferre rem revelatam, tunc ille assens.
erit ex eo capite falsus, n̄ e. repugnat falsitas probabilis
cum falsitate & manebit idem numero actus fidei & falsus.
Rō illum assensum esse verum respectu rei revelata & revelati,
licet sit falsus quatenus versatur circa motuum falsum, quo
supponit aliqui n̄ reputant inconveniens q̄ debet convenire
supradictis ad aliquem actum identice falsum. Ita tenet Salas
2° tom. in 2^a d^a tract. ii. d^a j. s^a 3. num. q. j. sed quod
quod sit de hoc facile negatur in eo casu fieri actum fidei
vnum regularem, nam sicut in simili dicitur de actu
voluntatis

voluntatis in tractatu de actibus humanis n̄ ea supradictam quodvis 42.
ab aliqua circumstantia etiam partiali ē factior malus, ita dicitur p̄ de
actu fidei, q̄ actus virtutis intellectualis debet eē verus, cum ergo ille actus
n̄ eēt simpliciter verus, n̄ eēt actus fidei diuine supradictis in entitate.

Obiurgant 5to: habitus proportionatur cum actibz in mo-
do tendendi ad obta. Et sicut datur vng actus tendens ad vtrunqz motuum
facile, ita potest dari vnus habitus tendens ad eadē motuum. Et ille actus
n̄ procederet ab habitu fidei a quo procedunt accipi actus fidei sed ab alio
habitu peculiarī, qui etiam eēt virtus Theologica vltra tres habitus
Theologicos qui iuriter admittuntur.

¶ 2o si sermo sit de habitibz sequentis facile concederem
per actus naturales habentes plura motiua potest generari habitum seu faci-
litatem operandi circa illa oīa motiua simul, hanc ex facilitate concedit
in quibz bene respondent ad representandum simile obta, q̄a ip̄os facile
conuertuntur ex ip̄a expressa representatione eadē obta. loquendo vero
de habitibz infinis cum ip̄i n̄ generentur per actus, sed habent se ad motuum
p̄os, quantumvis actus habet plura motiua, n̄ relinquunt habituum
supradictis ad similes actus vtrunqz eliciendos, sed ille actus fient ab habitu
sui immediatē concurrente simul ille et premissa naturali euidenti
ad illum actum prout videtur circa aliud motuum euidens. nec oportuit
ab vtroqz dari illum habitum supradictum ordinatum, ex se ad hunc-
modi actum cum ip̄o duplici motiua, tum q̄a contraheret quas ille actus
et voluntas potest facere ex diuersis motiuis vnumquemqz, et per consequens
vnumquemqz datur eēt habitus supradictus, tum etiam q̄a n̄ erat ne-
cessarium, sufficit e. ad hunc actum mixtum coniunctio habitus fidei
cum principis naturalibz euidētibz, ut generetur ex vtroqz principio
actus sapiens naturam vtriusqz.

¶ Petes: vtrum ip̄e actus eēt naturalis vel supradictus, an vtrunqz
simul. Rē eē simpliciter supradictum, q̄ cum sit realis diuersibilis,
tota eius essentia talis eē vt fieri n̄ potest sine conuisione habitus fidei
supradictis.

¶ Alter hanc vram sententiam oppugnant alij recentiores,
qui concedunt quidem de potestate absoluta n̄ repugnare, eiusmodi
vtrum qui simul sit fidei e sua, negant tū de lege ordinaria e de
facto potest dari. Et probant hoc argo: q̄a si daretur eēt supradictus,
vt conuisionis, hoc a. de facto repugnab, nam habitus naturalis scientis ip̄s
n̄ potest concurrere ad actum supradictum nisi elicitur ab aliquo alio
conuisionis nempe ab habitu infuso fidei, sed habitus fidei n̄ potest el-
uare habitum naturalem ad produendum illum actum q̄ habitus vtrius-
ficus n̄ potest concurrere ad illum. Minor probat: q̄a habitus fidei n̄ potest
ele-

eleuari ad operandum scientiam circa aliud obitu qd n est obitum
fidei vel male fidei, quate. n e obitum scientiam. Eaty ille pro-
ut scientificus est quidem signatus e n procederet ad aliquo pncipi-
pro signata in quib virtute contineretur.

Hoc argu multum probaret, nam probaret etiam nullam
conitionem Theologicam pde e signatalem, debet e. ad conitionem Theo-
logiam concurrere cum pncipio de. fide. Altera cognitio naturalis, quae
debet etiam eleuari ad habitum fidei vel ab alio pncipio ad illam
conitionem signatalem eleuandam. cum ergo conitio Theologica verset
circa aliq aliud obitu prater obitu fidei, n poterit spes concurrere, aut
eleuari pncipium naturale ad illum effectum produendum. Con-
quens a e salum ostendim, in superiorib, sequeretur e. cognitionem
illam que immediate dirigit ad operandum honeste debere e semper
naturalem, nunquam e. aut fere nunquam dirigitur et immediate
actus mere fidei, sed debet semper dirigi. pncipio per conitionem ali-
quam practicaem distantem hinc e hinc, bonum e. taliter operari.
Ha. fides docet pauperem ubiendum e esse hoc pro apparet suffici-
entior pauper, qd fides docet Chrism e adorandum, e aliunde e mora-
liter certum qd hac hostia sit consecrata e contineat Chrism etc.
qui acty pin ut signatus, voluntas honesta qua coniugatur, n erit
signatus in sentia horum authorum.

Ad argu ergo Rf habitum scientificum eleuari ab ha-
bitu fidei ad illum actum produendum, nam iust habitus fidei et ele-
uare pces naturales ut concurrant ad actum signatalem, ne sit eleuare
aliud congruuntur naturale ut concurrat cum habitu ipso fidei
ad actum utrius conem. Illud a. qd assumitur, qd realiter actus
fidei, pot eleuari congruuntur naturale ad actum circa obitu qd n sit
fidei, e ois salum, nam iust fides sola n pot versari nisi circa rem
proprium obitu, fides et cum alio pncipio et operari partialiter
circa alia obita n sua, qd quidem non pot fieri. Primo
qd hi authores admittunt pde dari aliquem actum qui dum sit
fidei humana e appetitatur conitione qd utramq motuum. in illo
ergo actu sit fieri idem argu, ille e. acty e vere scientificus e pncipio
etiam versatur circa obitu fidei e effectior quam pot fieri a sola
fide, humana, quare spes humana debet eleuari supra suam propriam
inherentem ut producat illum actum scientificum. quomodo ergo sit
habitum scientificum eleuare, fidem humanam ad produendum actum effec-
tionem in sua entitate, etiam prout versatur circa obitu fidei, n iust
sed fidei?

Ad explicatur et pti ad horem hoc argu in habitib

1122 =

supra nobis vel naturalibus voluntatis, admittunt e. pro voluntatem uno
 concurrens actu a pluri aliis obitu pp. motiva plurium virtutum concurr-
 rentibus habitibus simul. Marum omnium virtutum. tuque ergo manifestum
 e. qd virtus inferior v. g. Temperantia producit simul cum charitate,
 alium charitatis virtutem & temperantia, debet ergo elevari a charitate
 ut possit concurrere ad actum qui totus in sua caritate nobilior e. & fechor
 et quia est si eorum est actus temperantiae. ecce quomodo charitas
 eleuat temperantiam ad eleuandum actum effectorem circa obitum
 temperantiae, nec illud obitu h. p. p. inest ad obitu foale charitatis.

Tertio eadem fides eleuat de facto spes naturalis in totum
 quatenus representat obitu fidei, sed etiam quatenus representat alia
 obitu die implementia. v. g. quando aliquis credit Christum. Animum
 tertio die resurrexerit, obitu gratia naturalis quam h. f. h. resurgentes
 prout cum dicit de iudicio in imagine cum vestibus e. & ex illo, que
 spes eleuantur ad produendum alium fidei supernaturalis, quo licet h. affor-
 meper aut orietatur reditus ille, apprehenditur in e. obicitur h. g. cum
 illa vede, & de illo affirmatur e. obicitur Resurrectio. ecce spes obitu
 die implementis, h. nullo modo creditur per fidem, eleuatur ad fidem
 ad produendum actum supernaturalis, quo exprimitur illud etiam obitu
 quod mirum e. qd in fides eleuat sciam naturalem ut cum fide produ-
 cat particulariter actum supernaturalis circa vtriusq. motiuum.

Ratio e. priori e. qd sicut es ipso d. scia pt tendere
 in tale obitu, sit virtutum concurrerendi cum obitu p. p. in ordine ad
 unum actum qui tendat in tale obitu foale, & deo pt concurrere cum
 fide humana e. quia si eleuare illam in actum fidei e. scia produendum,
 qd obitu dem actus tendat ad obitu foale scia, ita spes diuina e. quia
 sit habitus supernaturalis eo ipso qd pt tendere ad tale obitu foale, pt con-
 currere ad obitu actus qui tendit in tale obitu foale, & consequenter pt con-
 currere cum obitu actus qui p. p. principium huius actum delectare illa,
 qd totum hoc fuit in ordine ad unum obitu foale. qd attingitur per tale
 actum. h. pt ergo spes sola venari circa obitu foale, eleuentur fidei,
 qd in simul cum scia e. pt eleuare sciam ut simul cum fide eleu-
 at talem actum, qd ille actus vergetur circa obitu ~~conca~~ foale fidei,
 qd sufficit, sicut pt eleuare spem imperatam circa vessem. h. re-
 surgentis, sicut sola spes secundum se h. respiciat tale obitu nec pot
 illud credere.

Sed contra obicitur iterum y. d. n. recentiores: qd tanta
 pt e. diuersitas inter duas causas naturales, ut h. pot concurrere e. con-
 currere ad eadem unum effectum conem, nam licet ex e. g. v. g. e.
 una generetur tertia spes naturalis & ex pruno initio in amygdala
 gene.

generetur fructus, n̄ tñ poterit ex camelo & leana, vel ex fua & cucurbita, ff magna diuersitatem generari terra species, maror a. e. diuersitas inter fidem & sciam ekm una sit signatilis altera naturalis & n̄ poterit coalescere ad producendum actum qui sit proles vtrius cuius.

¶ Magna etiam e diuersitas inter actum fidei humane & scie & maior quam inter duos actus scie, & tñ igni admittunt p̄ce eandem conditionem vnicui actui elici ff vtrumq; motuum, & n̄ p̄t elici vni actus ex duplici scia desperata circa obta diuersa. item magna e diuersitas inter virtutem charitatis & temperantia, & tñ p̄t vtrius concurrere ad eundem actum. n̄ debet ergo attendi diuersitas principiorum secundum suam entitatem, sed diuersitas oborum, quando ex obta tñt talia vt possit conueniri vno actu e ff vtrumq; moueat ad idem obta male, p̄t vtriusq; principium concurrere, q̄a n̄ p̄t intendunt congruere in hoc actu imaginem vel affectum sui obti, & ideo admittunt consortium congruibile congruere q̄a fiat talis actus qui exprimat talem imaginem vel affectum. & quidem si camelus p̄t cum leana producere prolem que exprimeret engrum. inuentionem, n̄ reueret illud congruibile, nec ficus reueret vntuonem cucurbita, si ex vtriusq; fuerit fructus referens tum studium ficus, nec vtriusq; q̄ habet in feli, qui dantur in vna dantur ad actus diuersos in modo exprimendi aut tendendi ad obta, sed actus oio similes ad obta sola n̄ n̄tantate ff ordinem ad principium n̄ naturalis, quod reliquum vero seruetur eodem modo p̄ modo operandi, ita vt quare & quomodo fuerit referens actus naturales sunt eorum loca ubi naturales, atq; ideo maxime debuit vtriusq; series operationum & actuum, & se mutuo seruare, p̄t etiam imperari actus naturales a naturalibus & eorum, nam, ne ut p̄t voluntas naturalis imperare intellectu speculatiuam questionis Philosophice q̄ta fit per actus naturales, ita poterit imperare voluntati exercituum alicuius virtutis ubi naturalis que n̄ procedat ex fide sed ex cognitione naturalis. atq; quum si n̄ est hoc mixtio vtrorumq; actuum, & generetur q̄a propositus motus virtutem naturalium & supernaturalium ad idem obta amplectendum e volente. h̄c illud amplecti prout favore solent ff q̄a illa motiva n̄ p̄t sed ceperet ab amore illius obti vel caritate eueret actum naturalem solum, & quidem est cum detrimentis meriti, quare cum Deus voluerit, quotiescunq; occurrat occasio eliciendi actus meritorius, concurrere conueniunt naturalis, debet consequenter dare virtutem habitibus naturalibus concurrerendi cum alijs congruibus ad quatuor actum bonum perinde ac si oes esset eandem ordinis.

ultimo

Nemo obicit: qd misericordia infusa n̄ pot̄ de facto concurrere cum misericordia naturali ad eundem actum misericordiae & nec fides et actus naturalis ad eundem actum conueniunt. Ans̄ probant: qd n̄ id fieri pot̄ foret de facto quoties hōs uultus elicit actum misericordiae, cum semper proportionata sint utriusq; virtutis motiua. Consequens. a. e. falsum, qd ille actus est supernaturalis, atq; itaq; n̄ pot̄ a nobis percipi, sed dicitur elici ab alio, atq; naturalis a sola misericordia naturali qui pot̄ percipi.

Hoc arguunt procedit ex principio falso; diuinus ergo pot̄ in aliquo actu contingere, n̄ tñ semper qd n̄ semper deo cognitio requiritur ad operatōem utriusq; virtutis, nam misericordia infusa operatur ex bonitate misericordiae cognita per fidem qd auctoritatem Dei, ut suppono ex tractatu de. Grā, misericordia uero naturalis procedit ex cognitione eadem honestatis per lumen naturae & uultus naturalis, n̄ a. contingat proponi utriusq; poterit fieri unus actus ut utraq; cognitio, qui, licet sit supernaturalis, pot̄ & debet percipi ab hominib; cum sit, ut diximus in superioribus.

Ex dictis infero pot̄ eundem numero assensum uertari circa aliquam ueritatem immediate, & ex apprehensione terminiorum, & circa eandem mediate, qd alibi arguunt uultus uel auctoritatis, potum e. assentiri qd obit ex terminis apparet uerum aliquomodo e. ueriter uel probabilitur, cum etiam qd deus ita reuelat uel qd infertur uidenter ex principiis certis, & tunc ille actus erit simul primum principium & conclusio respectu eiusdem obit materialis. Item eodem actu uoluntatis potum uelle alibi obit u. g. potum uel firmam qd bonitatem delectabilem quam in se hō, & ut mediorum utiq; ad finitatem u. g. qd sicut potum uelle idem mediorum ut uultu. ad suos fines, ut etiam potum uelle idem obit qd x. e. qd alium finem.

DISPUTATIO II.

De Obiecto Materiali Fidei.

Postquam eximus de obit finali Fidei seu de motus credendi, reuertitur ut dicamus de obit materiali ex de his quae creduntur, ut plene cognoscatur fidei obit & doctrina S. Thomae in hac quaestione prima ordo conuenitur.

Sectio II.